İŞKUR

2016

ÇANKIRI

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

ÇANKIRI ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

2016

HAZIRLAYANLAR

MEHMET GAYRET

ŞUBE MÜDÜRÜ

YÜKSEL KOÇAK

İŞ VE MESLEK DANIŞMANI

SUNUŞ

Dünyamızın en önemli problemlerinden biri hiç kuşkusuz işsizlik ve istihdam sorunudur. Bu iktisadi sorun aynı zamanda toplumun sosyo-psikolojik yapısını en çok etkileyen unsurdur. Bu nedenle dünya ülkelerinde istihdam artırıcı yatırım ve politikalara özel önem verilmektedir. İşsizliğin, ülkemiz açısından en önemli sebeplerinin başında mesleksizlik gelmektedir. Ülkemizde istihdamın arttırılabilmesi için ciddi atılımlar yapılmıştır. Bu süreci daha etkin yürütebilmek ve etkili istihdam politikaları oluşturabilmek amacıyla işgücü piyasasının talep ve isteklerini detaylı bir şekilde inceleme gerekliliği de kaçınılmazdır. Bu amaçla yerel düzeyde oluşturulan istihdam politikası uygulamalarının etkin olması bir zorunluluk halini almıştır.

Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü 2010 yılından bu yana yerel düzeyde uygulanacak aktif işgücü piyasası politikalarını etkin ve ihtiyaca uygun olmasını sağlamak amacıyla işverenlerimizin görüşlerine başvurmaktadır. İşverenlerimizin işgücü talepleri doğrultusunda istihdam hizmetlerinin yürütülmesi hedeflenmektedir. İşverenlerimizin nitelikli işgücüne daha hızlı ulaşabilmesi amacıyla Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü kendi bünyesinde olan işsizleri işgücü uyum programlarına tabi tutarak yetiştirmektedir. Yani işverenin nitelikli

işgücü talebi karşılanırken aynı zamanda işsizlerimize meslek kazandırılmakta ve onlara yeni iş kapıları açılmaktadır.

Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü sunduğu hizmetleri daha etkin sunabilmek ve il düzeyinde mesleki eğitim programlarını ihtiyaca uygun yönlendirmek amacıyla kapsamlı bir İşgücü Piyasası Talep Araştırması gerçekleştirmiştir. İl düzeyinde işgücü arzı ve talebi verilerini içeren bu çalışmanın raporu bu konuda genel bir rehber niteliğindedir.

Bu çalışmanın ortaya çıkmasında gösterdikleri özenli çalışma nedeniyle Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü personeline, araştırma sürecinde işyeri bilgi formlarına titiz bir şekilde yanıt veren tüm işverenlerimize ve emeği geçen herkese teşekkür ediyor, Çankırı İşgücü Piyasası Talep Araştırması Analiz Çalışmasının ilimiz ve tüm ilgililer için yararlı olmasını diliyorum.

MESUT KÖSE
ÇANKIRI VALİSİ

ÖNSÖZ

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR), ulusal istihdam politikasının oluşturulması, istihdamın korunması ve geliştirilmesi ile işsizliğin önlenmesi faaliyetlerinde rol alan işgücü piyasasının en önemli aktörlerinden biridir. Kurumumuz hem aktif hem de pasif istihdam politikaları doğrultusunda işgücü ve işverene yönelik birçok kamusal hizmet sunmaktadır. İşsizlik sigortası işlemlerini yürüten, işgücü piyasası verilerini yerel ve ulusal bazda derleyen, analiz eden, yorumlayan, işgücünün istihdam edilebilirliğini artırmaya yönelik işgücü yetiştirme, mesleki eğitim ve işgücü uyum programları geliştirerek uygulanması konusunda önemli görevler icra eden, üstlendiği yasal, yönetsel ve sosyal sorumluluğun bilinciyle faaliyetlerini özveri ile sürdüren İŞKUR, işgücü piyasası analizleri aracılığıyla Kuruma erişemeyen birçok işverenle yüz yüze görüşerek işgücü taleplerini derlemektedir. İşgücü piyasası analizlerinin etkin bir şekilde yapılabilmesi sadece İŞKUR için değil sosyal politikayla ilgilenen tüm kişi ve kurumlar için sağlıklı öngörü ve planlama yapılması açısından önemli ve gereklidir.

Bu noktadan hareketle 2016 yılı (Nisan –Mayıs) aylarında, Türkiye genelinde, Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) ve Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) işbirliği ile belirlenen 20 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerine, kurum personelimiz tarafında, işveren veya işveren temsilcisi ile görüşme gerçekleştirilmeye çalışılmıştır. İlimizde bu kapsamda 115 işyeri tespit edilerek ziyaret gerçekleştirilmiş ve 108 işyerine ulaşılmıştır.

Türkiye Geneli ve il düzeyinde çalışan sayısı, açık iş, temininde güçlük çekilen meslekler ile geçmiş ve gelecek dönem istihdam eğilimlerine dair bilgiler derlenmiş, işverenin eleman ihtiyacı anında karşılanmaya çalışılmıştır. Ayrıca işgücü yetiştirme kurslarının da piyasa ihtiyaçları doğrultusunda açılmasının sağlanması için veriler derlenmiştir.

Bu çerçevede, hazırlanan rapor 2016 yılı I. dönem "Çankırı İşgücü Piyasası Analizi" hem işgücü arzına ilişkin eğilimler hakkında bazı değerlendirmeleri hem de İşgücü Piyasası ve İstatistik Dairesi Başkanlığımız sorumluluğunda ve Kurum personelimiz vasıtasıyla gerçekleştirilen talep araştırmasının sonuçlarına dair bilgileri kapsamaktadır. 81 İl için ayrı ayrı il düzeyindeki verilerin analiz edildiği raporlarında kamuoyuyla paylaşılması planlanmaktadır.

Bu vesileyle Çankırı İşgücü Piyasası Analizi çalışmasının tüm kullanıcılara faydalı ve hayırlı olmasını diler, bu çalışmanın ortaya çıkmasında zamanını ayırarak bilgi formumuzu dolduran tüm işverenlerimize, emeği geçen Kurum çalışanlarımıza ve sosyal paydaşlarımıza teşekkür ederim.

Alim ÇAYCI
İl Müdürü

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ i
ÖNSÖZ iii
İÇİNDEKİLER iii
TABLOLAR LİSTESİ iv
ŞEKİLLER LİSTESİ ..... vi**Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
KISALTMALAR vii
YÖNETİCİ ÖZETİ vii
GİRİŞ 1
İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ 2
İŞKUR GÖSTERGELERİ 3
Kayıtlı İşsiz 4
Açık İşler 5
İşe Yerleştirmeler 7
Mesleki Eğitim Faaliyetleri 8
İşsizlik Ödeneği 10
İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI 12
İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM 14
İşyeri Verileri 14
Mevcut İstihdam 23
AÇIK İŞLER 28
TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER 46
GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ
……Hata! Yer işareti tanımlanmamış.52
SONUÇ 60
KAYNAKÇA 65
EKLER 66
EK 1: 2016 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU 66
EK 2: ÖRNEKLEME YAPILAN İLLER LİSTESİ VE ÖRNEK SAYILARI 74
EK 3- TANIM VE KAVRAMLAR SÖZLÜĞÜ 74

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri (2008-2013) 2
Tablo 2: Mesleklere Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2015) 5
Tablo 3: Mesleklere Göre Açık İş Sayıları (2015) 6
Tablo 4: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2015) 8
Tablo 5: Kurs ve Kursiyer Göstergeleri (2010-2015) 9
Tablo 6: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Başvuru ve Hak Eden Sayısı (2010-2015) 10
Tablo 7: Mesleklere Göre İşsizlik Ödeneğini Hak Eden Sayıları (2015) 10
Tablo 8: Sektörlere Göre İşyeri Sayıları 14
Tablo 9: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları 21
Tablo 10: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı 24
Tablo 11: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları 26
Tablo 12: İşyeri Yaşına ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı 26
Tablo 13: En Fazla Çalışanı Olan Meslekler 27
Tablo 14: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı 29
Tablo 15: Sektörlere Göre Açık İş Oranı ve Açık İşi Olan İşyeri Oranı 29
Tablo 16: Açık İşlerde Sektörlere Göre Talep Edilen Eğitim Düzeyi 33
Tablo 17: Açık İş Arama Süresinin Cinsiyete Göre Dağılımı 35
Tablo 18: Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeyleri ve Arama Kanalları İlişkisi 36
Tablo 19: Arama Kanallarından İstenen Becerilerin Sıralaması 38
Tablo 20: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı 38
Tablo 21: Meslek Gruplarına göre Açık İş Oranları 39
Tablo 22: Açık İşlerin Meslek Gruplarına ve Cinsiyet Göre Dağılımı 40
Tablo 23: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerde Talep Edilen Beceri Düzeyi 42
Tablo 24: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları ..... **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
Tablo 25:En Fazla Açık İş Olan Meslekler ve Bu Mesleklerden İstenen Beceri Sıralaması 44
Tablo 26: Cinsiyet Bazında En Çok Açık İş Olan Meslekler 45
Tablo 27: Açık İşlerde Cinsiyete Göre İstenen Beceriler 46
Tablo 28: Sektörlere Göre Eleman Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı 48
Tablo 29: Eleman Temininde En Fazla Güçlük Çekilen Meslekler 49
Tablo 30: Meslek Gruplarına Göre Temininde Gçlük Çekilme Nedenleri 51
Tablo 31: Mesleklere Göre Temininde Güçlük Çekilme Nedenleri 52
Tablo 32: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri 54
Tablo 33: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi 54
Tablo 34: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi 55
Tablo 35: En Fazla İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler 56

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri (2008-2013) 3
Şekil 2: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2010-2015) 4
Şekil 3: Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2010-2015) 6
Şekil 4: Yıllar İtibari ile Cinsiyete Göre İşe Yerleştirme Sayısı (2010-2015) 7
Şekil 5: İşyerlerinin Yaşa Göre Dağılımı 15
Şekil 6: Part-time Çalışanı Olan İşyerlerinin Sektörel Dağılımı 16
Şekil 7: Part-time Çalışanı Olan İşyerlerinde Kadın İstihdamı 17
Şekil 8: Vardiyalı Çalışma Yapan İşyerlerinin Sektörlere Göre Durumu 17
Şekil 9: Vardiyalı Çalışma Yapan İşyerlerinde Kadın İstihdamı Durumu 18
Şekil 10: İhracat Yapan İşyerlerinin Sektörlere Göre Dağılımı 19
Şekil 11: İŞKUR Hizmetlerinden Yararlanma Durumuna Göre Arama Kanallarının Dağılımı 20
Şekil 12: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları 21
Şekil 13: İŞKUR Hizmetlerinden Yararlanan İşyerlerinin Durumu 23
Şekil 14: Sektörlere Göre Ortalama Çalışan Sayıları 25
Şekil 15: Sektörlere Göre Eleman Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı 28
Şekil 16: TGÇM Durumuna Göre Açık İş Oranları 30
Şekil 17: İhracat, Part Time Çalışma, Vardiyalı Çalışma Yapma Durumuna Göre Açık İş Oranları 31
Şekil 18: Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi 31
Şekil 19: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı 32
Şekil 20: Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı 32
Şekil 21: Açık İşlerin Arama Süresine Göre Dağılımı 34
Şekil 22: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı 35
Şekil 23: Hizmetlerden Yararlanma Durumuna Göre Arama Kanallarının Dağılımı 37
Şekil 24: Eleman Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı 47
Şekil 25: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı 47
Şekil 26: Meslek Gruplarına Göre Eleman Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Dağılımı 49
Şekil 27: TGÇM Nedenlerinin Dağılımı 50
Şekil 28: İşyeri Durumuna Göre TGÇM Nedenleri 51
Şekil 29: İşyeri Özellikleri Bakımından NİDO 57
Şekil 30: İşverenlerin Bir Yıl Sonraki İstihdam Değişim Beklentilerine Göre Beş Yıl Sonraki Beklentileri 58

KISALTMALAR

EUROSTAT	Avrupa Birliği İstatistik Ofisi
İEP	İşbaşı Eğitim Programı
İKO	İşgücüne Katılma Oranı
İO	İşsizlik Oranı
İPA	İşgücü Piyasası Araştırmaları
İŞKUR	Türkiye İş Kurumu
NACE	Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması
NİDO	Net İstihdam Değişim Oranı
RİP	Resmi İstatistik Programı
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu
TYP	Toplum Yararına Program

YÖNETİCİ ÖZETİ

İşgücü piyasasını analiz etmek amacıyla hem arz hem de talep verilerini içeren bu raporda arz tarafının verilerini yayınlayan TÜİK'nun rakamları ile İŞKUR'un idari kayıtlarında tuttuğu verilerinden hareket ederek işgücü piyasasının arz boyutu incelenmiştir. İşgücünün arz boyutunun ele alınmasında bir takım temel işgücü verileri bulunmaktadır. Ekonomik olarak aktif olan nüfusun, çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eden İşgücüne Katılma Oranı; çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranını ifade eden İstihdam Oranı ve toplam işsiz sayısının işgücüne oranını ifade eden İşsizlik Oranı işgücü arzına ilişkin temel eğilimleri barındırmaktadır. İl düzeyinde yayımlanan en son veri olan 2013 yılı verilerine göre Çankırı ilinde İşgücüne Katılım Oranı yüzde 46,9; İstihdam Oranı yüzde 42,9 ve İşsizlik Oranı yüzde 8,5 olarak gerçekleşmiştir. Bu oranlarla birlikte Çankırı ili; işgücüne katılma oranı ve istihdam oranı bakımından Türkiye ortalamasının altında bulunmaktadır. Ancak işsizlik oranı bakımından Türkiye ortalamasına göre daha iyi durumdadır. 2013 yılında Türkiye'de işsizlik oranı yüzde 9 olarak gerçekleşmiştir. 2015 yılı Türkiye İşgücü rakamlarına baktığımızda işgücüne katılım oranı yüzde 51,7, İstihdam oranı yüzde 46 ve İşsizlik oranı da yüzde 10,3 olarak gerçekleşmiştir.

İşgücünün arz boyutuna ilişkin diğer veriler İŞKUR idari kayıtlarından üretilmektedir. Bu veriler Kurumun sunmuş olduğu hizmetler ile yürütmüş olduğu faaliyetlere ilişkindir. Çankırı ilinde 2016 yılında İŞKUR verilerine göre kayıtlı işsiz sayısı 4.810 dur. En fazla kayıtlı işsiz Beden İşçisi (Genel) mesleğinde bulunmaktadır. 2015 yılında Çankırı ilinde 5 bin 25 kişilik bir açık iş alınmış olup, en fazla açık iş Diğer İmalat ve İlgili İşçiler (Makine İle) mesleğinde bulunmaktadır. İşe yerleştirme rakamı ise 2015 yılında 2.472 kişi olarak gerçekleşmiştir. En fazla işe yerleştirme yapılan meslekler Beden İşçisi (Genel) mesleği olmuştur. Çankırı İl Müdürlüğünce düzenlenen eğitim programları kapsamında ilk sırada İşbaşı Eğitim Programları gelmektedir. Toplam açılan programların yüzde 75'i bu programlardan oluşmaktadır. İşsizlik ödeneğini hak edenlerin kayıtlı olduğu ilk üç meslek ise Beden İşçisi (Genel), Beden İşçisi (Temizlik) ve Büro Memuru (Genel) meslekleri olmuştur.

İşgücü piyasasının talep boyutuna ilişkin verileri ise Çankırı İli İşgücü Piyasası Araştırması sonuçlarına göre değerlendirilmiştir. Çalışma kapsamında 20+ işyerlerinden veri

derlenen işyeri sayısı 115 olup 108 işyerinden cevap alınmıştır. Bu işyerleri 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri olup il genelinde 17 sektörde tam sayım yapılmıştır. Çankırı ilinde 20+ istihdamlı işyerleri için toplam çalışan sayısı 8.354 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise 6 bin 194 çalışan erkeklerden, 2 bin 160 çalışan ise kadınlardan oluşmaktadır. Erkeklerin yüzde 71'i, kadınların ise yüzde 33'ü İmalat sektöründe istihdam edilmektedir. İl geneline bakıldığında her işyerinde ortalama olarak 77 kişi istihdam edilmektedir. Çalışan sayısı en fazla olan sektör 5 bin 595 kişi ile İmalat sektöründe olup bu sektördeki işyerlerinde ortalama 155 kişi çalışmaktadır. Çankırı ilinde en fazla çalışanı olan meslek grupları; Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar ve Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılardır.

Çankırı ilinde açık iş oranı yüzde 1,3 olarak tespit edilmiştir. Türkiye genelinde ise açık iş oranı yüzde 1,5 olup, Çankırı ili açık iş oranı bakımından 0,2 puanlık bir farkla Türkiye ortalamasının biraz altındadır. Açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 3,9 ile Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektörüdür. Çankırı ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla açık işin Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubunda olduğu tespit edilmiş olup bu gruptaki açık iş sayısının toplam açık iş sayısı içindeki oranı yüzde 36,79' dur. Ayrıca açık iş oranının en yüksek olduğu meslek grubu yüzde 2,8 ile Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubudur. Çankırı ilinde en fazla açık iş olan meslekler; perde imal işçisi, örgü makinası operatörü, garson (servis elemanı), kaynakçı (oksijen ve elektrik), nc/cnc tezgah operatörü, kibrit imal işçisi , alüminyum doğramacı, plastik doğramacı /pvc doğrama-imalat ve montajcısı , ısıcam imal işçisi ve satış danışmanı meslekleridir. İl genelinde açık işlerin yüzde 64,2' si için Lise ve Altı eğitim düzeyi talep edilmektedir.

Çankırı ilinde temininde güçlük çekilen meslekleri sektörlere göre incelendiğimizde en fazla İmalat sektöründe eleman temininde güçlük çekildiği görülmektedir. Bu sektördeki işyerlerinin yüzde 84'2 si eleman temininde güçlük çekmektedir. Çankırı ilinde meslek gruplarına göre temininde güçlük çekilen kişilere bakıldığında en çok Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubunda yer aldıkları görülmektedir. Temininde güçlük çekilen kişilerin yüzde 75,8'i söz konusu meslek grubunda yer almaktadır. Çankırı ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada Granit Seramik İmal İşçisi mesleğinin yer aldığı görülmektedir. Bu mesleği sırasıyla Mobilya Montaj Ustası ve Makine

Nakışçısı meslekleri takip etmektedir. Çankırı ilinde teminde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada bu meslekte işe başvuru yapılmaması nedeni yer almaktadır.

Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 16,1'i istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Çankırı ilinde işverenlerin yüzde 27,8' i istihdamın artacağını öngörmüştür. İstihdamın azalacağını düşünen işveren oranı ise yüzde 5,6 olup ülke geneli olan yüzde 3,9' un 2 puan üzeri olarak öngörülmüştür.

GİRİŞ

Çankırı İşgücü Piyasası Araştırması sonucu derlenen veriler ile il işgücü piyasasının sorunlarına ışık tutulabilecektir. Alınacak kararların ve uygulamaya konulacak faaliyet ve projelerin etkinliği için bu araştırma sonucunda elde edilen verilerin kıymeti bir hayli büyüktür. Çankırı İşgücü Piyasası Araştırması Sonuç Raporu da bu önemli bilgileri içeren ve il düzeyinde politika yapıcılarına ve karar alıcılara kaynak sağlamada büyük katkılar sağlayacak olan önemli bir çalışmadır. Zira etkin bir işgücü piyasası için işgücü piyasasının aktörlerini oluşturan işgücü ve işverenlerin piyasaya sundukları emeği ve piyasadan beklediklerini iyi analiz ederek niteliklerini ortaya koymak ilk adımı oluşturmaktadır. Daha sonra ise bu analizler neticesinde arz talep dengesini iyi kurmak ve işgücü politikalarını bu dengeyi sağlayacak şekilde bir zemine oturtturmak, istihdam ve işsizlik sorunlarıyla mücadele eden her bir kurum/kuruluşun gayesini oluşturmaktadır.

Bu bağlamda İşgücü Piyasası Araştırmaları sadece İŞKUR düzeyindeki politikalara değil, Türkiye'de işgücü piyasası konusuyla ilgilenen her kuruma önemli katkılar sağlamaktadır. İŞKUR, işgücü piyasasında aktif ve pasif istihdam politikalarında söz sahibi bir Kamu İstihdam Kurumu olarak İşgücü Piyasası Bilgi Formları aracılığıyla ve işverenlerle yüz yüze görüşme yöntemiyle İşgücü Piyasası Araştırmalarını gerçekleştirmektedir. Bu araştırma sonucunda Türkiye'de işgücü piyasasının talep boyutuna ilişkin en kapsamlı veri üreten kurum olarak İŞKUR'u görmekteyiz.

İşgücü piyasası talep verilerinin elde edilmesine yönelik çalışmalar Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri tarafından 2007 yılından beri periyodik olarak sürdürülmektedir. Her sene periyodik olarak yapılan bu araştırmalar kapsamında 2016 yılı için Çankırı ilinde 8 Nisan -6 Mayıs 2016 tarihleri arasında saha çalışması gerçekleştirilmiştir. Akabinde işgücü piyasasının arz ve talep boyutunu ele alan İşgücü Piyasası Araştırma Raporu hazırlanmıştır.

Bu rapor iki bölüm olarak ele alınmıştır.

Birinci bölümde, ilin işgücü piyasasını etkileyen temel unsurlardan işgücü göstergelerinin yanında İŞKUR verileri ile birlikte il işgücü piyasasının genel görünümü analiz edilmiştir.

İkinci bölümde, İşgücü Araştırması sonuçları analiz edilerek Çankırı ilinin işgücü piyasasının talep yapısı ortaya konulmaktadır. İşgücü Piyasası Araştırmasının amacı işverenlerin mevcut istihdam durumu ve açık işlerini tespit etmek, işgücü piyasasında mevcut ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişimleri izlemektir.

BİRİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ

İşgücü arzı ve talebinin karşılaşarak işgücünün fiyatı olan ücret düzeyinin ve çalışma koşullarının belirlendiği piyasalara işgücü piyasası denmektedir. İşgücünü arz edenler ile işgücünü talep edenlerin buluştuğu ortam olan işgücü piyasaların etkin işleyişi için arz ve talep yönünün nitelik ve nicelik anlamında analizlerinin yapılmasını gerekli kılmaktadır. Ancak işgücü piyasası çok fazla değişkeni bulunan bir ortam olduğundan analizleri de zorlaşmaktadır. Gerek demografik yapı gerekse sosyal ve ekonomik şartlar işgücü piyasasını etkilemektedir.

İşgücü piyasasında aktif bir şekilde bulunan işgücü kavramı, istihdam edilenler ve işsizlerden; işgücü talebi ise işgücünü istihdam etmek isteyen işverenlerden oluşmaktadır. Bu bölümde işgücünün arz tarafına ilişkin verilere yer verilecek olup işgücünün arz tarafını etkileyen tüm değişkenlerin bilgisine il bazında ulaşılamamaktadır. Türkiye İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflandırması (İBBS) çerçevesinde 26 bölgeden oluşmaktadır. İBBS sınıflandırmasında Kastamonu, Çankırı, Sinop TR812 olarak bölgesindedir. İşgücü arzına ilişkin verileri üreten TÜİK, bölgesel veri setleri yanında il bazında temel işgücü göstergelerini yayınlamaktadır. Bu bölümde Çankırı ilinin işgücü piyasası hakkında bilgi sahibi olunabilecek temel veriler ile İŞKUR verilerine yer verilecektir.

Tablo 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri (2008-2013)

YILLAR	İşgücüne Katılma Oranı	İstihdam Oranı	İşsizlik Oranı
2008	48,4	45,9	7,7
2009	50,3	45,5	9,5
2010	51,3	46,6	9,1
2011	53,7	50,3	6,3
2012	49,7	46,2	6
2013	45,5	42,4	6,8

Kaynak: TÜİK

Tablo 1'de Çankırı ili için TÜİK'nun yayımlamış olduğu temel işgücü göstergelerinden işgücüne katılma oranı, istihdam ve işsizlik oranlarına yer verilmiştir. İşgücüne katılma oranı, istihdam edilenler ve işsizlerden oluşan işgücünün çalışma çağındaki nüfusa oranlanmasıyla elde edilmektedir. Bir ülkede işgücüne katılma oranının yükselmesi, çalışma çağındaki nüfus içerisindeki daha çok kişinin

işgücü piyasasında bulunması ve atıl durumda olan işgücünün istihdam olma şansının artması anlamına gelmektedir. İstihdam oranı ise istihdam edilenlerin çalışma çağındaki nüfusa; işsizlik oranı da işsizlerin işgücüne oranlanması suretiyle hesaplanmaktadır. Yalnız işgücüne katılma oranı, istihdam oranı ve işsizlik oranları tek başına bir anlam ifade etmemekte, tüm bu oranlar eğitim durumu, cinsiyet, medeni hal, sahip olunan beceriler, sektörün durumu gibi faktörlerle beraber analize dahil edilmelidir.

Şekil 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri (2008-2013)

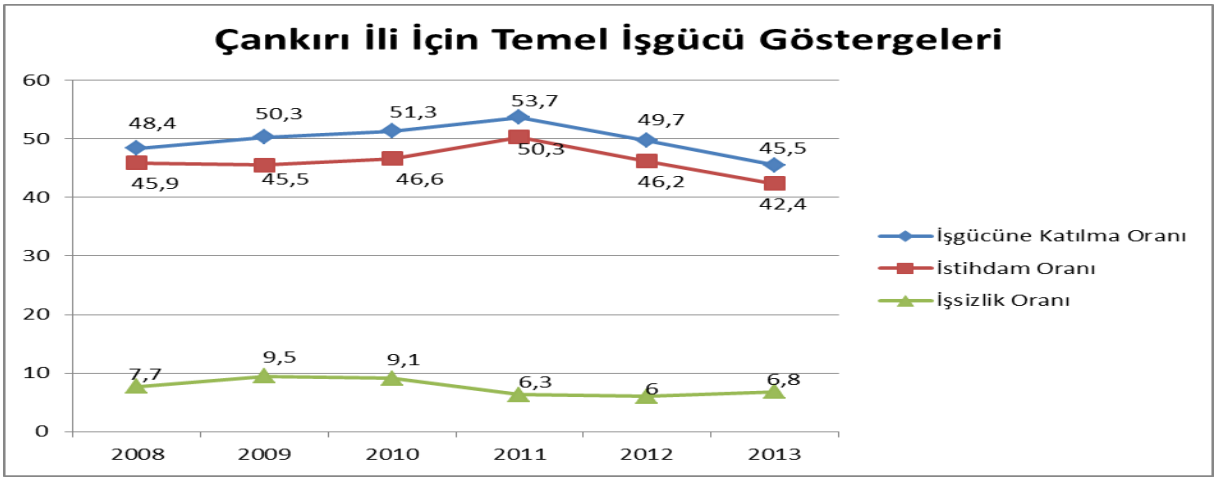

Kaynak: TÜİK

İl düzeyinde temel işgücü göstergelerinde 2008 yılı ile 2013 yıllarına ait verileri bulunmaktadır. Çankırı ili için Şekil 1'deki eğilimler incelenecek olursa; 2008 küresel krizinden sonra işsizlik oranlarındaki artış ve istihdam oranlarında azalış görülmektedir. İlimizde ise İşgücüne katılma oranı ise 2011 yılındaki yüzde 53,7' lik orandan sonra 2013 yılında yüzde 45,5'e düşmüştür. 2008 yılına göre ise 3,3 puanlık bir azalış gerçekleşmiştir. Özellikle kriz dönemlerinde işgücüne katılma oranlarındaki azalışın sebebi iş bulma umudunu yitiren işgücünün iş aramaktan vazgeçerek işgücü piyasası dışında kalmasıdır. 2009 yılındaki bu olumsuz şartlar 2010 yılında bertaraf edilmeye başlanmış gözükmektedir. Zira 2010 yılında işsizlik oranı yaklaşık 5 puan azalmıştır. İstihdam oranındaki 2010 ve 2011 yılındaki hafif bir artış eğiliminden sonra 2012 ve 2013 yılındaki yaklaşık 2'şer puanlık artış işgücü piyasasının toparlanmaya başladığının göstergesi olmuştur. 2013 yılında Türkiye'de istihdam oranı ise yüzde 43,9 olarak gerçekleşmiş olup, Çankırı ili 1 puanlık bir farkla bu oranın altına bulunmaktadır.

İŞKUR GÖSTERGELERİ

İŞKUR göstergeleri Kurumun idari kayıtlarından oluşmakta olup İŞKUR'un hedef kitlelerine sunmuş olduğu hizmetlerinin verilerinden hareketle istatistik alt yapısında derlediği rakamları içermektedir. Kurumun hizmetlerinden yararlanmak için Kuruma kayıt yaptıran kişilerin yaş, cinsiyet,

sosyal durum, eğitim durumu, sektör ve meslek bilgisi bağlamında oldukça detaylı bilgisine ulaşılabilmektedir.

Kayıtlı İşsiz

Kayıtlı işsizler, işsiz olup İŞKUR'a iş aramak için başvuruda bulunan kişileri kapsamaktadır. Bir kişi Kuruma kayıt olduktan sonra 12 ay boyunca herhangi bir işlemde bulunmazsa kayıtlarda aktif durumdan pasif duruma geçmektedir. Daha önce 18 ay olarak belirlenen aktif kayıtta kalma süresi 2016 yılı Ocak ayı ile birlikte 12 aya düşürülmüştür. Şekil 2'de yıllar itibariyle Çankırı ili için İŞKUR'a kayıtlı işsizlerin cinsiyete göre dağılımı verilmiştir.

Şekil 2: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2010-2015)

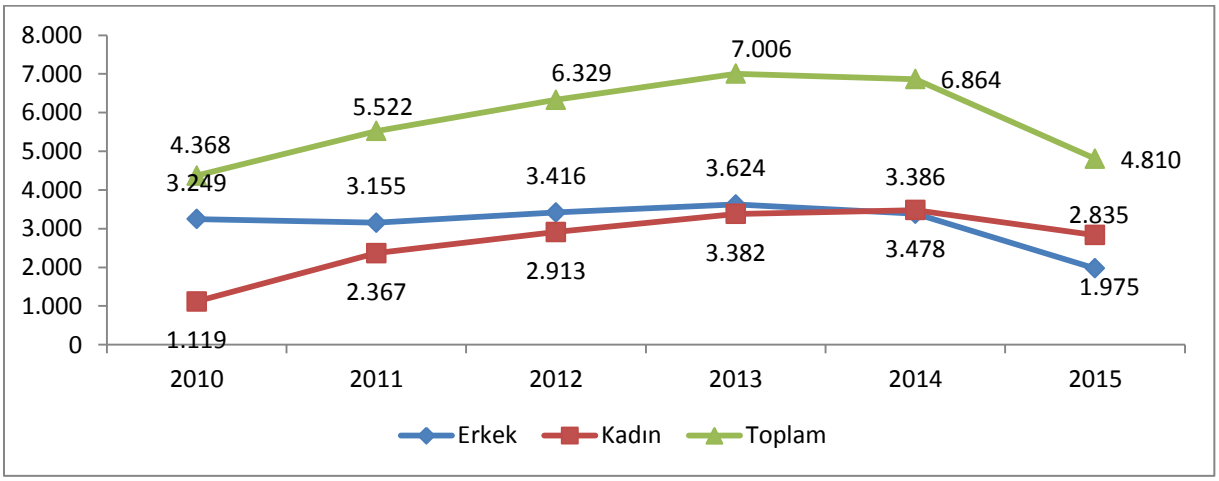

Kaynak: İŞKUR

2010 yılında Çankırı ilinde İŞKUR'a kayıtlı işsiz 4.368 kişinin 3 bin 249'u erkeklerden, geri kalan 1.119 kişisi ise kadınlardan oluşmaktadır. 2015 yılında ise toplam 4 bin 810 kişi işsiz olarak kayıtlarda yerini almıştır. Yıllar itibariyle toplam kayıtlı işsiz sayısında artış eğilimi dikkati çekmektedir. 2015 yılındaki düşüşün nedeni ise 2015 yılı içinde kayıtlı işsiz sorgulamalarında SGK kayıtlarının da baz alınması yöntemine geçilmesidir. Bu gelişmenin, İŞKUR olarak işsizlere daha doğru ve etkin politika üretmek noktasında faydalı olacağı düşünülmektedir.

Yıllar itibariyle kadın ve erkek dağılımları incelendiğinde dikkati çeken nokta kadınların kayıtlı işsiz olarak İŞKUR kayıtlarındaki önemli artışıdır. 2010 yılında 1.119 kadın kayıtlarda işsiz olarak yer almışken bu sayı 2015 yılında yüzde 256,93 oranında artışla 2.835' e yükselmiştir. Bu noktada yukarıda da bahsedilen SGK sorgulamalarından sonra kayıtlı işsiz sayısında kadınların erkeklere nazaran daha fazla yer alması ilk başta olumsuz gibi görünse de aslında daha fazla kadının yıllar içinde işgücü piyasasına katılması ve emeğini sunmak istemesi Çankırı işgücü piyasası açısından önemli bir husustur.

Tablo 2: Mesleklere Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2015)

Meslekler	Kayıtlı İşsiz
Beden İşçisi (Genel)	1.683
Beden İşçisi (Temizlik)	576
Büro Memuru (Genel)	129
Satış Danışmanı	108
Nc/Cnc Tezgah İşçisi	78
Sekreter	77
Ön Muhasebeci	69
Reyon Görevlisi	60
Yangın İlk Müdahale İşçisi	54
Makineci (Dikiş)	53
Diğer Meslekler	1.923
Toplam	**4.810**

Kaynak: İŞKUR

Tablo 2'de Çankırı ilinde mesleklere göre kayıtlı işsiz sayıları mevcuttur. En fazla kayıtlı işsizin olduğu İlk 10 meslek içerisinde ilk sırada Beden işçisi mesleği yer almakta olup bu meslekte Çankırı ilinde Kuruma kayıtlı 1.683 işsiz bulunmaktadır. Bu mesleği Beden İşçisi (Temizlik) ve Büro Memuru (genel) gibi nitelik gerektirmeyen meslekler takip etmiştir. Bu meslekleri de daha sonra Satış Danışmanı, Nc/Cnc Tezgah İşçisi Sekreter, Ön Muhasebeci, Reyon Görevlisi ve Yangın İlk Müdahale İşçisi meslekleri izlemiştir. Çankırı ilinde işsiz olarak kayıt olan kişiler içerisinde ilk sırayı Beden İşçisi Genel mesleğinin alması, özellikle kayıtlı kadın işsizlerin vasıfız olmalarından (meslek sahibi olmamalarından) dolayı TYP' lerde çalışmak istemelerinden kaynaklanmaktadır.

Açık İşler

Açık iş; en basit tanımlama ile Kuruma işverenler tarafından verilen işgücü talebidir. Açık iş sayısının artması kendisini işe yerleştirmede göstermekte ve işverenlerin İŞKUR ile çalışma isteklerinin arttığı yönünde izlenim vermektedir.

Şekil 3: Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2010-2015)

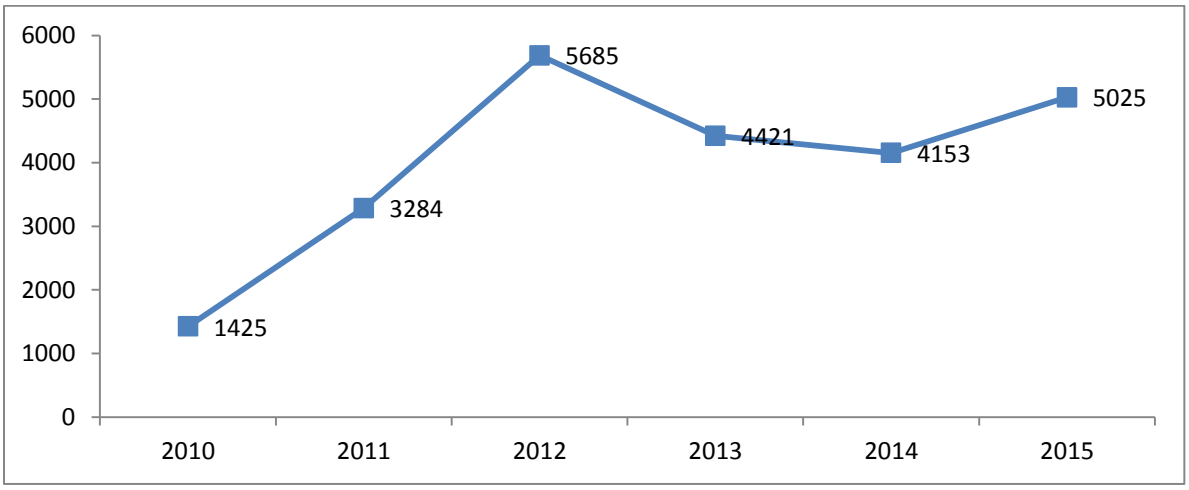

Kaynak: İŞKUR

Şekil 3'te görüleceği üzere 2010 yılında 1.475 kişilik işgücü talebi alınmışken bu sayı 2015 yılına gelindiğinde 5.025 kişiye yükselmiştir. Bu yükseliş eğiliminin arkasında İŞKUR'un işverenler nezdinde tanınırlığının ve İŞKUR hizmetlerinin çeşitlenmesi ile işverenlerin İŞKUR ile olan çalışma isteklerinin artışı yer almaktadır.

Tablo 3: Mesleklere Göre Açık İş Sayıları (2015)

Meslekler	Açık İş
Beden İşçisi (Genel)	2.100
Çorap Örme Makinesi Operatörü	635
Beden İşçisi (Temizlik)	285
Piliç Kesim Ve İşleme Elemanı	281
Plastik Mamuller Montaj İşçisi	235
Lastik Üretim Operatörü (Motorlu Taşıtlar)	165
Diğer Mühendisler	142
Güvenlik Görevlisi	118
Satış Danışmanı	73
Makine Teknolojisi Teknisyeni	49
Diğer Meslekler	942
Toplam	**5.025**

Kaynak: İŞKUR

Çankırı ilinde 2015 yılında 5.025 kişilik açık iş, işverenler tarafından İŞKUR'a iletilmiştir. Bu sayının içinde, ilk 3 sırada Beden İşçisi (Genel), Çorap Örme Makinesi Operatörü ve Beden İşçisi (Temizlik) meslekleri, farklı olarak dördüncü sırada Piliç Kesim ve İşleme mesleği yer almıştır. Daha sonra bu meslekleri Plastik Mamuller Montaj İşçisi, Lastik Üretim Operatörü (Motorlu Taşıtlar), Diğer Mühendisler, Güvenlik Görevlisi, Satış Danışmanı ve Makine Teknolojisi Teknisyeni meslekleri takip etmiştir.

İşe Yerleştirmeler

İşe yerleştirme sayılarının artışı için işverenlerden alınan açık işlerin artışının önemli olduğu bilinmektedir. Çankırı ilinde de açık iş sayılarının artışı ile beraber işe yerleştirme rakamlarında da artış eğilimi göze çarpmaktadır.

Şekil 4: Yıllar İtibari ile Cinsiyete Göre İşe Yerleştirme Sayısı (2010-2015)

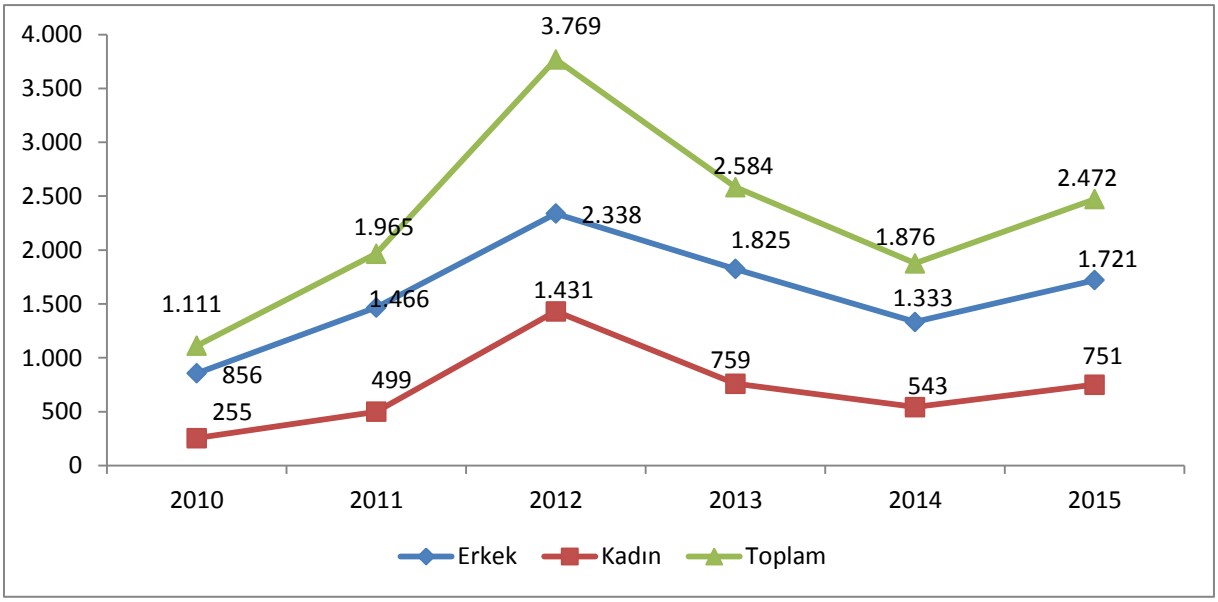

Kaynak: İŞKUR

2010 yılındaki işe yerleştirme sayısı 1.111 olan Çankırı ilinde işe yerleştirilenlerin 856'sı erkeklerden, geri kalan 255 kişi ise kadınlardan oluşmaktadır. Bu rakamlar özellikle 2012 yılına kadar hızlı bir şekilde artış olmuş ve 2.013 ve 2014''te biraz düşüş eğilimi göstermiş ve 2015' te tekrar artmıştır. 2015 yılında Çankırı ilinde 2 bin 472 kişi İŞKUR tarafından işe yerleştirilmiştir. Bu sayının yüzde 69,62'sini erkekler, yüzde 30.38'ini ise kadınlar oluşturmaktadır.

Şekil 4'te görüleceği üzere 2012 yılında işe yerleştirme rakamlarında belirgin bir artış yaşanmıştır. Çankırı ilinde imalat sektöründe faaliyet gösteren yeni işyerlerinin faaliyete geçmesi ve kurumumuz ile işbirliği içerisinde çalışılmasından kaynaklanmıştır. İŞKUR olarak her koşulda ekonomideki potansiyel olamasa da fiili açık işleri mümkün olduğunca Kuruma kazandırıp, İŞKUR üzerinden iş arayan kayıtlı işgücü ile eşleştirmek işgücü piyasasında etkinliği arttırmak adına önemlidir. Bu durum da doğal olarak istatistiklere işe yerleştirme olarak yansıyacaktır.

Tablo 4: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2015)

Meslekler	İşe Yerleştirme
Beden İşçisi (Genel)	849
Çorap Örme Makinesi Operatörü	575
Lastik Üretim Operatörü (Motorlu Taşıtlar)	157
Plastik Mamuller Montaj İşçisi	156
Beden İşçisi (Temizlik)	127
Güvenlik Görevlisi	86
Piliç Kesim Ve İşleme Elemanı	61
Makine Teknolojisi Teknisyeni	46
Reyon Görevlisi	35
Makineci (Dikiş)	32
Diğer Meslekler	348
Toplam	**2.472**

Kaynak: İŞKUR

Çankırı ilinde hem kayıtlı işsiz hem de alınan açık işlerde meslek bilgisine bakıldığında ilk sırada Beden İşçisi (Genel) mesleği öne çıkmıştır. Çankırı ili için Beden İşçisi (Genel) mesleğinde; en fazla kayıtlı işsiz olması ve en fazla açık işin işverenler tarafından verilmesi doğal olarak kendisini işe yerleştirmede göstermiş olup 2.472 işe yerleştirmenin 849'u bu meslekte gerçekleşmiştir. Bu mesleği Çorap Örme Makinesi Operatörü, Lastik Üretim Operatörü (Motorlu Taşıtlar), Plastik Mamuller Montaj İşçisi, Beden İşçisi (Temizlik) Güvenlik Görevlisi Piliç Kesim Ve İşleme Elemanı, Makine Teknolojisi Teknisyeni, Reyon Görevlisi, Makineci (Dikiş) meslekleri takip etmektedir.

Mesleki Eğitim Faaliyetleri

İŞKUR, aktif işgücü piyasası programları aracılığıyla işgücü piyasasında becerileri eskimiş ya da hiçbir niteliği olmayan işgücüne beceri kazandırarak daha kolay iş bulmasına imkan vermekte ve işsizlikten istihdama geçişi kolaylaştırmaya çalışmaktadır.

Aktif işgücü piyasası programları içerisinde bulunan mesleki eğitim kursları, işbaşı eğitim programları ve girişimcilik eğitim programları ile işgücüne nitelik kazandırmaktadır. Toplum yararına programlar ise işsizliğin yoğun olduğu yerlerde ve dönemlerde işgücünün, işgücü piyasasından uzak kalmasını önlemede önemli bir araçtır.

Tablo 5'te İŞKUR'un aktif işgücü piyasası programları kapsamında Çankırı ilinde gerçekleştirdiği faaliyetlerin verileri yer almaktadır.

Tablo 5: Kurs ve Kursiyer Göstergeleri (2010-2015)

Yıllar	Aktif İşgücü Programları								Toplum Yararına Programlar	
	Mesleki Eğitim Kurs Sayısı	Mesleki Eğitim Kursiyer Sayısı	İEP Program Sayısı	İEP Katılımcı Sayısı	Girişimcilik Eğitimi Program Sayısı	Girişimcilik Eğitimi Katılımcı Sayısı	Toplam Kurs Sayısı	Toplam Kursiyer Sayısı	TYP Sayısı	TYP Katılımcı Sayısı
2015	22	639	243	569	3	90	268	1.298	88	3.414
2014	15	439	97	141	0	0	112	580	89	1.839
2013	7	204	137	259	0	0	144	463	89	1.839
2012	19	735	44	75	4	90	67	900	69	1.458
2011	18	416	7	12	3	68	28	496	34	480
2010	31	617	0	0	0	0	31	617	30	286

Kaynak: İŞKUR

2015 yılında aktif işgücü piyasası programı kapsamında toplam 268 kurs düzenlenmiş olup bu 1.298 kişi faydalanmıştır. Bu sayılarda 2010 yılına göre önemli ölçüde artış meydana gelmiştir. 2010 yılında 31 kurs düzenlenirken 2015 yılında bu sayının 238' lere çıkması ve aynı zamanda 2010 yılındaki kursiyer sayısı 617 iken 2015 yılında 1298 kişi olması İŞKUR'un kurslarının daha çok kişiye beceri kazandırdığını ve işgücü piyasasında etkinliğini arttırdığını göstermektedir.

Bu süreçte özellikle işbaşı eğitim programlarında önemli bir artış yaşanmıştır. İşverenler tarafından oldukça rağbet gösterilen işbaşı eğitim programları, katılımcılar açısından da pratik eğitim almaları ve işyerinde tecrübe kazanarak sonrasında daha kolay iş bulmaları açısından önemli bir aktif işgücü programı olarak karşımıza çıkmaktadır. 2011 yılında 7 programın açıldığı ve bu programlardan 12 katılımcının faydalandığı görülmekteyken, 2015 yılında 243 program açılmış ve 569 kişi işbaşı eğitim programlarından katılımcı olarak yararlanmıştır.

Mesleki eğitim kurslarından ise 2015 yılında 22 kurs düzenlenmiş olup bu kurslardan 639 kişi faydalanmıştır.

Diğer bir aktif işgücü hizmeti olan girişimcilik eğitim programı kapsamında 2011 yılında 3 program düzenlenmiş, yine 2015 yılında 3 program açılmış ve katılımcı sayıları da 68'den 90'a yükselmiştir. Girişimcilik eğitim programları vasıtasıyla İŞKUR, kendi işini kurmak isteyenlerin de yanında olarak girişimcilik konusunda destek sağlamaktadır.

Toplum yararına programlar dahilinde ise 2015 yılında 88 program düzenlenmiş olup bu programlardan 3.414 kişi faydalanmıştır.

İşsizlik Ödeneği

İşsizlik sigortası, kişinin bir işyerinde çalışırken; çalışma istek, yetenek, sağlık ve yeterliliğinde olmasına rağmen, kendi istek ve kusuru dışında işini kaybetmesi halinde uğradıkları gelir kayıplarını kısmen de olsa karşılayabilmek için, sigortacılık tekniği ile faaliyet gösteren sigorta koludur. Çankırı ilinde 2015 yılında toplam 1.790 kişi işsizlik ödeneğine başvurmuş, bu kişilerden 795'i işsizlik ödeneği almaya hak kazanmıştır. İşsizlik ödeneğine başvuru ve hak eden sayısı yıllar itibari ile artmıştır.

Tablo 6: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Başvuru ve Hak Eden Sayısı (2010-2015)

Yıllar	İşsizlik Ödeneği	İşsizlik Ödeneği
	Başvuru Sayısı	Hak eden Sayısı
2015	1.790	795
2014	1.493	811
2013	2.090	1.351
2012	1.145	632
2011	935	745
2010	521	404

Kaynak: İŞKUR

Tablo 7'de ise işsizlik ödeneğini hak edenlerin meslek bilgileri yer almaktadır. İşsizlik ödeneğini hak edenler içerisinde ilk sırada Beden İşçisi (Genel) mesleğindekiler bulunmaktadır.

Tablo 7: Mesleklere Göre İşsizlik Ödeneğini Hak Eden Sayıları (2015)

Meslekler	İşsizlik Ödeneği Hak Edenler
Beden İşçisi (Genel)	222
Beden İşçisi (Temizlik)	42
Büro Memuru (Genel)	22
Makineci (Dikiş)	22
Ön Muhasebeci	17
Yangın İlk Müdahale İşçisi	17
Çorap Örme Makinesi Operatörü	15
Şoför-Yük Taşıma	14
Satış Danışmanı	13
Temizlik Görevlisi	12
Diğer Meslekler	399
Toplam	**795**

Kaynak: İŞKUR

Çankırı ili işgücü piyasası içinde 222 kişiyle Beden İşçisi (Genel) mesleği ön planda olduğu önceki tablolarda görülmekteydi. Zira alınan açık işlerde ve işe yerleştirmelerde bu meslek ilk sırada

yer almıştı. İşsizlik ödeneğini hak edenler içinde de bu mesleğin ön planda olduğu görülmektedir. Daha sonra Beden İşçisi (Temizlik) 42, Büro Memuru (Genel)22, Makineci (Dikiş)22, Ön Muhasebeci 17, Yangın İlk Müdahale İşçisi 17, Çorap Örme Makinesi Operatörü, Şoför-Yük Taşıma, Satış Danışmanı , Temizlik Görevlisi mesleklerinde işsizlik ödeneği ödemeleri hakkedilmiştir. Tablo 7'den anlaşılacağı üzere birkaç meslek haricinde daha çok nitelik gerektirmeyen mesleklerde işsizlik ödeneği alma durumu mevcuttur. Bu durum da meslek sahibi olan kişilerin daha az iş kaybına uğradıkları anlamına gelmektedir.

İKİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

İşgücü piyasasında arz ve talep dengesinin kurulması yolu ile daha etkin işleyişi sağlamak adına işgücü piyasasındaki gelişmeleri takip etmek önemli bir konuyu oluşturmaktadır. İşgücü piyasasında işgücü arzı ve talebinin niteliklerini ortaya çıkarmak ise söz konusu etkin işleyişin ön şartı olarak kabul edilmektedir. İşgücü arzında görülen fazlalıklara rağmen hala belirli alanlarda işgücü sıkıntısı çekilmekte, nitelik uyumsuzluğu sonucu işsizlik azalış eğilimine girememektedir. Bu sorun da gelişmiş ülkelerin dahi işgücü piyasasında en çok sıkıntı çektiği konuların başında gelmektedir.

İşgücü piyasasında eşleştirme hizmetlerinde yaşanan bu tür sıkıntıları bertaraf edebilmek için işgücünün istihdam edilebilirliğini arttırmak odak nokta olarak ortaya çıkmasına rağmen ilk önce işgücü piyasasının gerçek ihtiyaçlarını tespit etmek önemlidir. Bunun sebebi işgücü piyasasının ihtiyacı olmamasına rağmen söz konusu alanda işgücü yetiştirilmesi gibi etkin olmayan faaliyetlerde bulunmanın yarattığı etkinlik problemi olarak söylenebilir. Belirli bir alanda işgücü ihtiyacı var mı? İhtiyaç varsa kaç kişilik açık iş mevcut? Hangi beceriler aranmakta? Bir mesleğin temininde güçlük çekiliyorsa bunun sebebi işe başvuru yapılmaması mı, gerekli niteliğe sahip olunamadığından mı ya da ücret ve çalışma koşulları beğenilmediği için mi? Bu soruların cevaplarına ulaşmak, etkin bir eşleştirme hizmeti için zaruri görünmektedir. Bu sebeple işgücü piyasasının talep boyutunun ele alınıp, Kurum politikalarına yön vermesi için çok ciddi çalışmalar yapılmaktadır. İşgücü piyasasının arz yönünü ele alan ve istatistiklerini yayımlayan Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), bu çalışmalarını Sürekli Hane halkı İşgücü Anketleri aracılığıyla gerçekleştirmektedir. Talep tarafına ilişkin ise İŞKUR'un İşgücü Piyasası Araştırmaları bu alandaki boşluğu kapatmaya yöneliktir. Bu bağlamda işgücü piyasasının seyrini izlemek, değerlendirmek ve beklentileri açığa çıkarmak amacıyla İşgücü Piyasası Araştırması yapılmaktadır.

4904 sayılı Kanunda Türkiye İş Kurumuna verilen görevlere istinaden işgücü piyasası ihtiyaçlarının tespit edilmesi amacıyla Türkiye İş Kurumunca 2007 yılından beri İşgücü Piyasası Araştırmaları (İPA) periyodik olarak sürdürülmektedir. Değişik yöntemler kullanılarak 2007'den beri devam ettirilen araştırmalar 2009 yılından itibaren yılda iki defa yapılmaya başlanmıştır. İşgücü piyasası araştırmaları 2011 yılı ikinci yarısından itibaren TÜİK işbirliğiyle devam etmektedir.

Bu çalışmaların temel amaçları, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve

gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu çalışmanın önemli amaçlarından biride İŞKUR dışında da diğer kurum ve kuruluşların işgücü talebi hakkında bilgi ihtiyacını karşılamaktır.

Türkiye İş Kurumu, 2016 Yılı İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 8 Nisan – 6 Mayıs 2016 tarihleri arasında Türkiye genelinde 88 bin 966 işyeri ziyaret edilerek yüze görüşme yöntemiyle veri derlenmiştir. TÜİK İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev. 2 sınıflandırmasına göre Tarım, Kamu Yönetimi ve Savunma; Zorunlu Sosyal Güvenlik, Hane Halklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri ile Uluslararası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri dışındaki 17 alt sektörde yer alan ve 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri için 77 ilde tamsayım, 4 ilde (Ankara, İstanbul, İzmir, Bursa) örneklem yöntemiyle çalışılmıştır. 2-9 ile 10-19 arası çalışanı olan işyerlerinde ise Türkiye geneli sonuç alabilmek için örneklem yöntemiyle sahaya çıkılmıştır. Bu tabakalarda il düzeyinde bir sonuç elde edilmemiştir.

İşyerleriyle, Kurum personeli tarafından yüz yüze görüşme yöntemiyle gerçekleştirilen "İl İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu" kapsamında,

- Temel işyeri bilgileri
- Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet, Meslek)
- Açık iş (Meslek, Talep Edilen Eğitim ve Beceri düzeyleri, Arama Kanalı, Cinsiyet, Arama Süresi)
- Temininde güçlük çekilen meslekler (Meslek, Güçlük Çekme Nedeni)
- 30 Nisan 2017 tarihleri itibariyle artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM

İşyerleri ve Mevcut İstihdam bölümünde Çankırı ilinde gerçekleştirilen işgücü piyasası araştırması kapsamında bulunan işyerleri ile işyerlerinde çalışanlar üzerinde durulmaya çalışılacaktır. İşyerlerinin kuruluş yılı, İŞKUR hizmetlerinden yararlanma durumu ve hangi tür hizmetlerden yararlandığı, işyerlerinin vardiyalı çalışma yapma durumları, ihracat yapıp yapmama durumları ile part-time çalışanının bulunup bulunmadığı durumlarına ilişkin toplanan bilgilere yer verilecektir. Çalışma kapsamında Çankırı ilinde 444 işyeri için veri derlenmiştir. Bu işyerlerinde 42 bin 709 çalışan tespit edilmiştir.

İşyeri Verileri

Çankırı ilinde 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri için veri üretilmiştir. Tablo 8'de Çankırı ilinde araştırma kapsamında olan işyerlerinin sektörel dağılımı incelenecektir.

Tablo 8: Sektörlere Göre İşyeri Sayıları

Sektörler	İşyeri Sayısı
İmalat	36
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	33
İnşaat	11
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	8
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	5
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	4
Ulaştırma ve depolama	4
Madencilik ve taş ocakçılığı	2
Eğitim	2
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	1
Diğer hizmet faaliyetleri	1
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	1
Genel Toplam	**108**

Kaynak: İPA 2016

Çankırı ilinde İmalat sektörünün önemi, İşgücü Piyasası Araştırmalarında da ortaya çıkmıştır. Çankırı ilindeki çalışma kapsamına giren işyerlerinin yüzde 33,8' i İmalat sektöründe yer almaktadır. Arz verileri incelenirken kayıtlı işsiz, açık iş ve işe yerleştirme verilerinde İmalat sektörünün Çankırı ili için önemi ortaya çıkmıştı. Diğer bir ifadeyle İmalat sektörü Çankırı ili için önde gelen bir sektör durumundadır. İmalat sektöründen sonra en fazla işyeri Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektöründe faaliyet göstermektedir. Araştırma kapsamında il

genelinde yer alan işyerlerinin yüzde 30,7' si bu sektörde bulunmaktadır. Çankırı ilinde 20 ve daha fazla kişi istihdam eden her 3 işyerinden 2 tanesi İmalat veya Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektöründe faaliyet göstermektedir.

En az işyeri ise İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektöründe bulunmaktadır. Daha sonra ise Diğer hizmet faaliyetleri ve Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri 3'er işyeri ile karşımıza çıkmaktadır. Ancak bu tablo okunurken Çankırı ili düzeyinde 20 ve daha fazla istihdamı olan işyerleri araştırma kapsamına dahil olduğu göz önünde bulundurulmalıdır. Ayrıca bu araştırma işyeri bazlı bir araştırma olup mutlaka istihdamı 20'den az olan İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri mevcut olacağından verilerin düşük olması doğaldır.

Şekil 5: İşyerlerinin Yaşa Göre Dağılımı

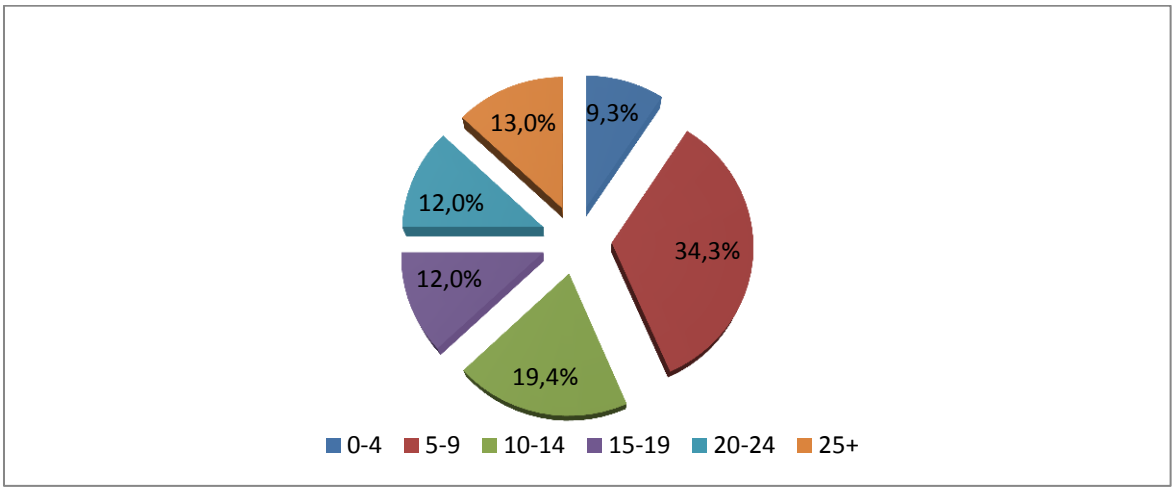

Kaynak: İPA 2016

Şekil 5'te görüldüğü üzere Çankırı ilinde araştırma kapsamında yer alan işyerlerinin yüzde 34,3'ü 5-9 yaş arasındaki işyerlerinden oluşmaktadır. 10-14 yaş arasında olan işyerlerinin ağırlığı ise yüzde 19,4'dir. İşyerlerinin yaklaşık yarısı 5-14 yaş aralığındadır. Yaklaşık her 5 işyerinden biri ise 20 ve daha fazla yıldır faaliyet göstermektedir.

Şekil 6: Part-time Çalışanı Olan İşyerlerinin Sektörel Dağılımı

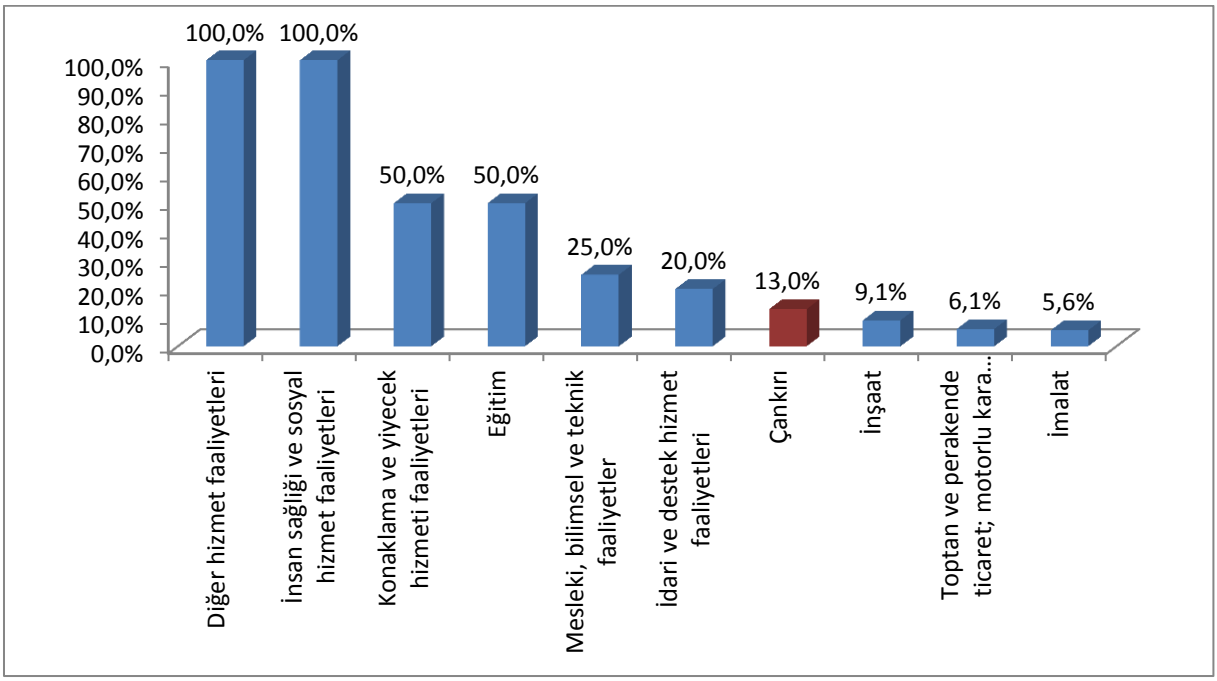

Kaynak: İPA 2016

Çankırı ilinde İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri ve Diğer hizmet faaliyetleri sektöründe yer alan işyerlerinin yüzde 100 ünde part-time çalışan bulunmaktadır. Çankırı ilinde üçüncü ve dördüncü sırada Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri ve Eğitim Faaliyetleri sektörleri yer almıştır. Bu sektörlerde işyerlerinin yüzde 50 'sinde part-time çalışanı bulunmaktadır Beşinci sırada ise yüzde 25 ile Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler sektörü, Altıncı sırada ise İdari ve destek hizmet faaliyetleri sektörü yer almıştır. Bu sektörlerde bulunan işyerlerinde part-time çalışan olmasının sebebi bu alanların part-time çalışmaya uygun olmasıdır. Zira İnşaat ve Madencilik ve Taş Ocakçılığı gibi sektörlerde işgücü part-time çalışma yapma eğiliminde daha az bulunmaktadır. Özellikle çalışma şartları ve ücret düzeyi, part-time çalışma yönünde işgücünü sevk etmemektedir.

Part-time çalışmalar, esnek bir çalışma şekli olup işgücü piyasasında kadınlar tarafından oldukça talep edilmektedir. Gerek ailevi yükümlülükler gerekse işgücü piyasasında işverenlerin kadın emeğinden sürekli olarak faydalanabilme yönündeki olumsuz algısı kadınları, part-time şeklinde istihdam biçimlerine yönlendirmektedir. Grafik 7'de part-time çalışma yapılan ve yapılmayan işyerlerindeki kadın çalışanların oranları bulunmaktadır.

Şekil 7: Part-time Çalışanı Olan İşyerlerinde Kadın İstihdamı

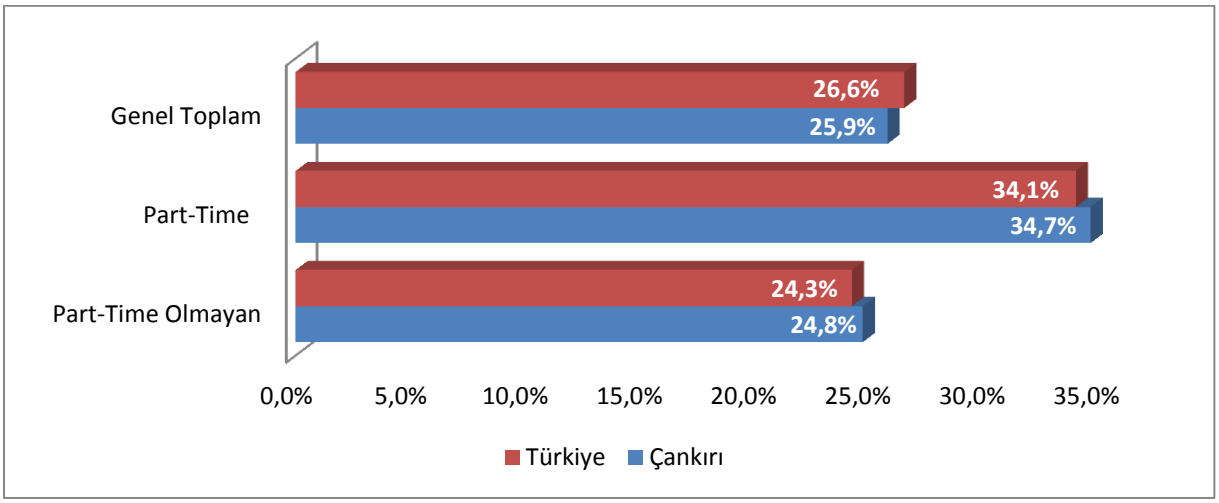

Kaynak: İPA 2016

Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların yüzde 26,6'sını kadınlar oluşturmaktayken Çankırı ilinde bu oran yüzde 25,9 olarak gerçekleşmiştir. Part-time çalışma yapma durumlarına göre Çankırı ili verileri incelendiğinde ise bu esnek çalışma şeklini kullanan işyerlerinde çalışanların içinde kadınların oranı yüzde 24,8 iken bu çalışma şeklini kullanmayan işyerlerindeki kadın çalışanların oranı yüzde 34,7 olarak tespit edilmiştir. Türkiye geneli verileri incelendiğinde part-time çalışma yapan işyerlerinde kadın çalışanların oranı yüzde 34,1 iken bu oran part-time çalışma yapmayan işyerlerinde yüzde 24,3'te kalmıştır. Çankırı ilinde part-time çalışma kadın istihdamını olumlu etkilememektedir.

Şekil 8: Vardiyalı Çalışma Yapan İşyerlerinin Sektörlere Göre Dağılımı

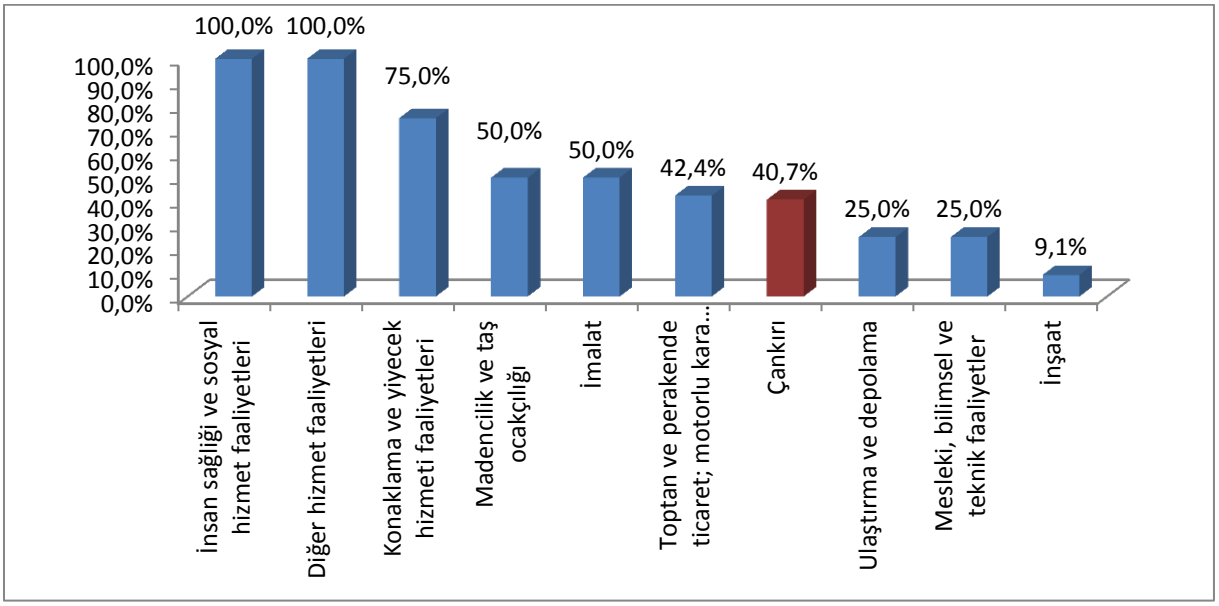

Kaynak: İPA 2016

Çankırı ilinde işyerlerinin yüzde 40,7'sinde vardiyalı çalışma mevcut olup bu oran 20+ istihdamlı işyerleri için Türkiye genelinde yüzde 51,5'tir. Çankırı ilinde en fazla vardiyalı çalışma yapan işyeri İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri ile Diğer Hizmet Faaliyetleri sektörlerinde görünmektedir. Bu sektörde faaliyet gösteren 20+ istihdamlı tüm işyerlerinde vardiyalı çalışma söz konusudur. Ancak İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri ile Diğer Hizmet Faaliyetleri sektörlerinde işyeri sayısının diğer sektörlere göre az olması da bu oranın yüksek olmasına sebep olmaktadır. İnşaat sektörü ise en az vardiyalı çalışma yapılan sektör olmuştur. İnşaat sektöründe bu oranın düşük olmasının nedeni işgücünden gün içinde belirli saatlerde verim alınabilmesi olarak söylenebilir.

Çankırı ili genelinde vardiyalı çalışma yapma oranının üstünde olan sektörler; İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri, Diğer Hizmet Faaliyetleri, Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri, Madencilik ve Taş Ocakçılığı, İmalat Toptan Ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının Ve Motosikletlerin Onarımı sektörleri olmuştur.

Şekil 9: Vardiyalı Çalışma Yapan İşyerlerinde Kadın İstihdamı

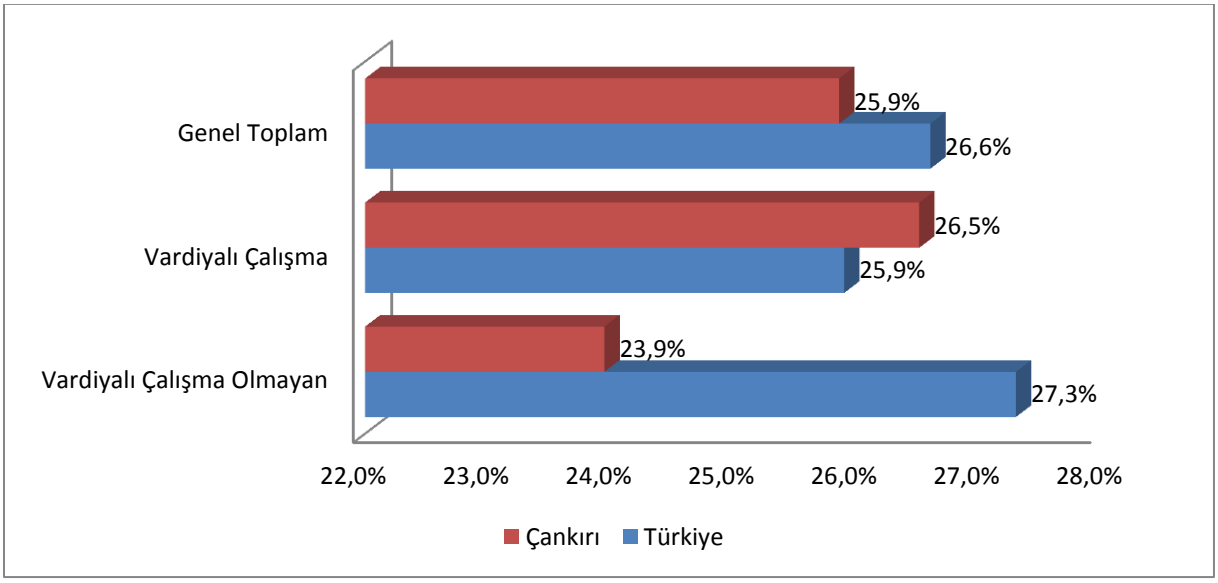

Kaynak: İPA 2016

Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde özellikle gece çalışmalarında erkekler daha yoğun bir şekilde çalıştırılmaktadır. Kadın işçilerin gece vardiyasında çalışabilmesi mevzuat açısından da özel düzenlemelere tabidir. Yasal yükümlülükler ve ailevi sorumluluklar gibi sebeplerle vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde erkek işgücünün daha fazla çalışması beklendik bir durumdur. Gündüz vardiyalarında bu husus geçerli olmasa da genel olarak erkek işgücü tercihinde bir eğilim söz konusudur.

Şekil 9'da söz konusu eğilim göze çarpmaktadır. Vardiyalı çalışma yapılmayan işyerleri için kadınların çalışma oranı, vardiyalı çalışma yapılan işyerlerine kıyasla daha fazladır. Vardiyalı çalışma

yapılan işyerlerinde çalışanların yüzde 26,5'i kadın, yüzde 73,5'i ise erkeklerden oluşmaktadır. Vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerinde ise kadınların çalışma oranı yüzde 23,9'a düşmektedir. Bu işyerlerinde de erkeklerin nihai olarak daha fazla oranda çalıştığı görülmektedir. Fakat bunun sebebi genel olarak Çankırı ilinde 20+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların sadece yüzde 25,9'unun kadınlardan oluşmasıdır. Yani her 4 çalışandan 1'i kadın 3'ü erkeklerden oluşmakta olup Türkiye ortalamasına da yakın bir oran söz konusudur.

Türkiye ortalamasında vardiyalı çalışma yapılan ve yapılmayan işyerlerindeki kadınların çalışma durumlarında belirgin bir fark bulunmamaktadır. Vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerindeki çalışanlarda kadınların oranı, vardiyalı çalışma yapılan işyerlerine göre sadece 1,5 puan bir farkla fazladır. Şekilden de görüldüğü üzere bu fark Çankırı ilinde çok daha fazla belirgindir.

Şekil 10: İhracat Yapan İşyerlerinin Sektörlere Göre Dağılımı

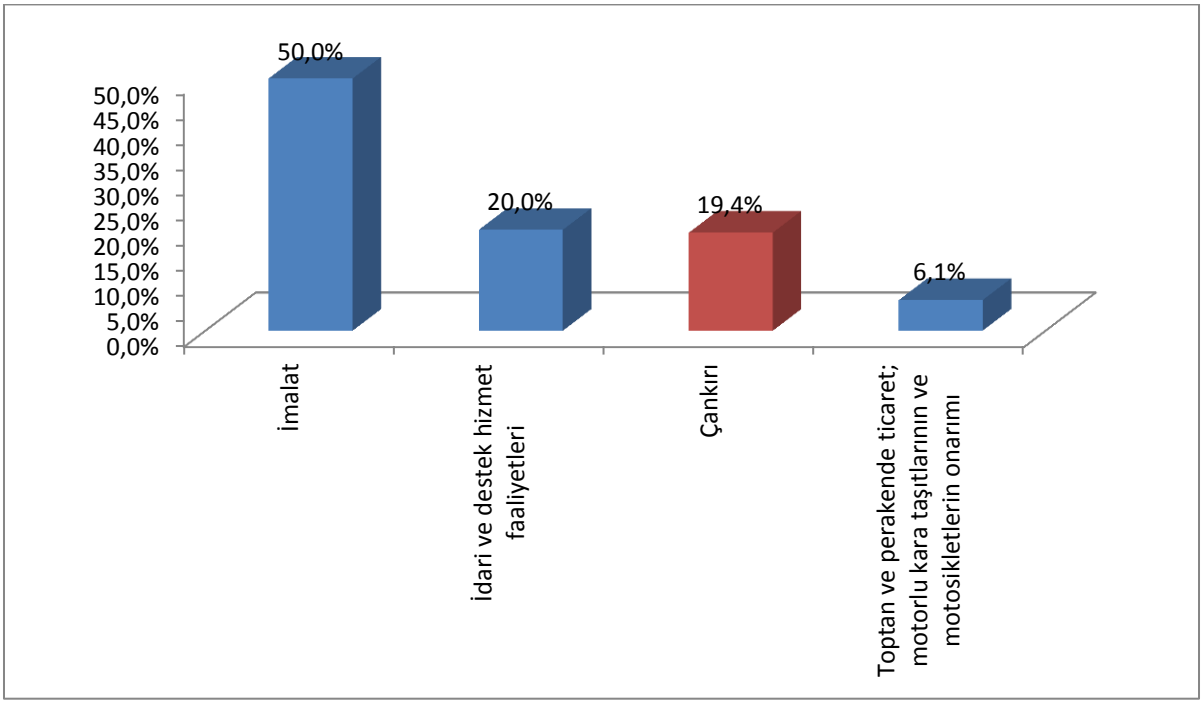

Kaynak: İPA 2016

Çankırı ilinde 17 sektörden 4 sektörde bulunan işyerleri ihracat yapmaktadır. İmalat sektöründe bulunan işyerlerinin yüzde 50'si ihracat yapmakta, ikinci sırada ise yüzde 19,4 ile İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektörü bulunmaktadır. Bu iki sektör ihracat yapma oranı anlamında Türkiye ortalamasına göre yüksek bir seviyededir. Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 24,2'si ihracat yapmakta ve ilk iki sektör olarak yüzde 25 ile İmalat ve yüzde 30,1 ile de Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörleri ön plana çıkmaktadır.

İhracat yapan sektörler incelenirken, ilk önce İmalat sektörünün Çankırı ili için söylenen, öncü sektör olma hususu akıllara gelmektedir. Çankırı ilinde bulunan işgücü için İmalat sektöründe

istihdam edilme hususu önemli ağırlık oluşturmaktadır. Bu sektördeki işverenler için ise ihracat yapma oranı diğer sektörlere nazaran yüksek olması ihracata dayalı olarak ekonomik faaliyet içerisinde bulunmalarını göstermektedir. İhracat yapan işyerlerinde ise istihdam kapasitesinin ve işgücü verimliliğinin yüksek olması beklenmektedir.

Şekil 11: İŞKUR Hizmetlerinden Yararlanma Durumuna Göre Arama Kanallarının Dağılımı

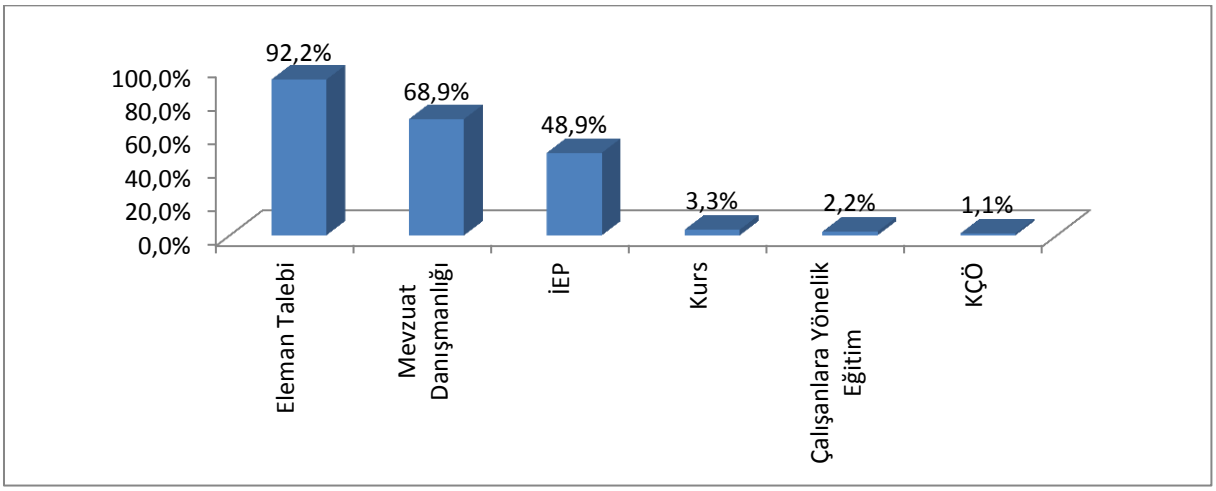

Kaynak: İPA 2016

Çankırı ilinde bulunan 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 83,3' ü İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. Türkiye genelinde ise İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranı yüzde 50,9 olarak gerçekleşerek, bu oran Çankırı ili için Türkiye ortalamasının çok üzerinde bulunmaktadır.

İŞKUR hizmetlerinden faydalanmış olan bu işyerleri ise en çok İŞKUR'dan eleman talebi noktasında hizmet almıştır. Bu işyerlerinin yüzde 92,2'si İŞKUR'dan eleman talebinde bulunmuşlarken yüzde 68.9'u mevzuat danışmanlığı alanında İŞKUR ile iletişime geçmişlerdir. Özellikle son dönemlerde işverenlerin işbaşı eğitim programlarına olan ilgisi Çankırı ilinde yüzde 48.9' u oranında kendisini göstermiştir.

Şekil 12: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları

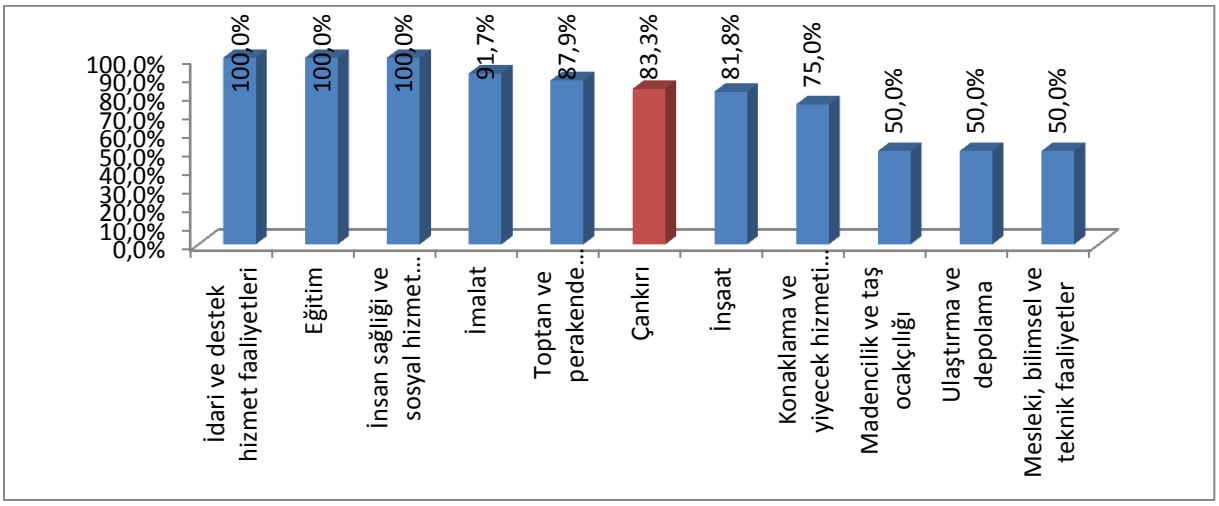

Kaynak: İPA 2016

Şekil 12'de ise İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranları sektörler bazında gösterilmiştir. Çankırı ilinde İdari ve destek hizmet faaliyetleri, Eğitim ve İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektöründe bulunan 20+ istihdamlı işyerlerinin tamamı İŞKUR hizmetlerinden faydalanmışlardır. Yine bu sektörlerde faaliyet gösteren 20 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinin göreceli olarak daha az olduğu göz önünde bulundurulmalıdır. En az oranda faydalanan sektörler ise Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler ve Ulaştırma ve depolama sektörlerindeki işyerleri olmuştur.

Tablo 9: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları

Sektörler	Çalışanlara Yönelik Eğitim	Eleman Talebi	İEP	KÇÖ	Kurs	Mevzuat Danışmanlığı
Madencilik ve taş ocakçılığı	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	100,0%
İmalat	3,0%	100,0%	36,4%	0,0%	3,0%	54,5%
İnşaat	0,0%	100,0%	55,6%	0,0%	0,0%	88,9%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	3,4%	93,1%	55,2%	0,0%	3,4%	75,9%
Ulaştırma ve depolama	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	50,0%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	0,0%	83,3%	16,7%	0,0%	0,0%	100,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	0,0%	0,0%	0,0%	50,0%	50,0%	50,0%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	0,0%	60,0%	80,0%	0,0%	0,0%	40,0%
Eğitim	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	100,0%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Genel Toplam	**2,2%**	**92,2%**	**48,9%**	**1,1%**	**3,3%**	**68,9%**

Kaynak: İPA 2016

Çankırı ilinde İdari ve destek hizmet faaliyetleri, Eğitim ve İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektöründeki işyerlerinin tamamı İŞKUR hizmetlerinden faydalanmış olduğu belirtilmiştir. Bu ve diğer sektörlerin İŞKUR'un hangi hizmetlerinden daha çok yararlandığı sorusunun cevabı ise yukarıdaki tablo 9'da yer almaktadır. Madencilik ve taş ocakçılığı ve Eğitim Faaliyetleri sektöründeki İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyerlerinin hepsi hem işbaşı eğitim programı hizmetinden hem mevzuat danışmanlığı alanındaki hem de İ.E.P hizmetlerinden faydalanmışlardır. Ancak bu sektörlerde araştırma kapsamına giren işyeri sayısının düşük olması oranın yüksek çıkmasına sebep olmaktadır.

Ulaştırma ve depolama Faaliyetleri sektöründeki işyerleri ise hem eleman talebi hem de İ.E.P. danışmanlığı hizmetlerinden yararlanmışlardır. Ayrıca bu sektördeki işyerlerinin yarısı da Mevzuat Danışmanlığı programından faydalanmak için İŞKUR ile temasa geçmişlerdir.

İmalat Faaliyetleri sektöründeki işyerlerinin İŞKUR hizmetlerinden yararlanma oranı yüzde 91,3 olarak gerçekleşmiştir. Bu sektörde hizmetlerden yararlanan işyerleri içinde eleman talebi hizmeti yüzde 100 olarak gerçekleşmiştir.

Yukarıdaki tablo incelendiğinde göze çarpan bir husus bütün sektörlerdeki işyerleri İŞKUR'un bütün hizmetlerinden faydalanmamışlardır. İdari ve destek hizmet faaliyetleri sektöründeki hizmetlerden faydalanan işyerlerinin yüzde 80' i işbaşı eğitim programından, yüzde 60' ı eleman talebi ve mevzuat danışmanlığı ve her biri yüzde 40' ı oranında olmak üzere diğer hizmetlerden faydalanmıştır. Özellikle kısa çalışma ödeneği almak için diğer sektörlere nazaran eğitim sektörü işverenleri daha çok İŞKUR ile temasa geçmiştir. Bu sonuçtan hareketle Çankırı ilinde ekonomik kriz ya da zorlayıcı sebepler dolayısıyla eğitim sektöründe faaliyet gösteren işyerlerinin daha çok İŞKUR'dan destek almış olduğu söylenebilir.

Şekil 13'te ise İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyerlerinin vardiyalı çalışma, part-time çalışma ve ihracat yapma durumları Çankırı ili ve Türkiye geneli karşılaştırması yapılarak incelenmiştir.

Şekil 13: İŞKUR Hizmetlerinden Yararlanan İşyerlerinin Durumu

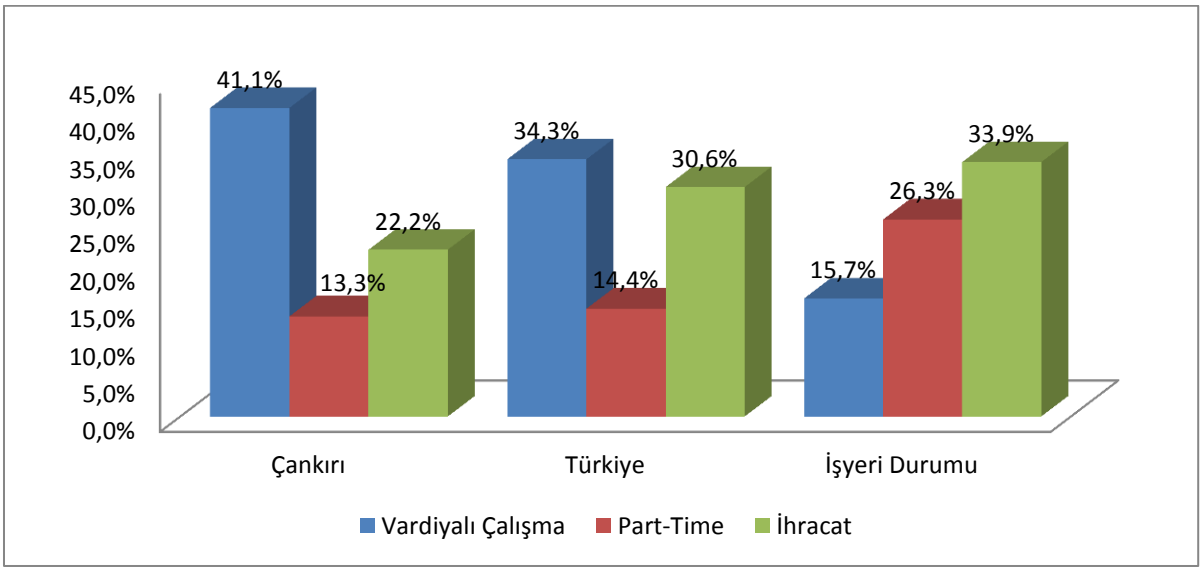

Kaynak: İPA 2016

Türkiye genelinde İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerlerinin yüzde 34,3'ü vardiyalı çalışma yapmaktadır. Çankırı ilinde ise bu oran yüzde 41,4 olarak gerçekleşmiştir. Ancak Çankırı ilindeki araştırma kapsamına giren tüm işyerlerinin yüzde 15,7' si vardiyalı çalışma yapmaktadır.

Bu farklar part-time çalışma yapılan işyerleri için belirgin olmamakla birlikte ihracat yapma durumu için aynı husus söz konusu değildir.

Çankırı ilinde İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerleri il geneline göre daha yüksek oranda vardiyalı çalışma ve ihracat yapmaktadır. Ancak part-time çalışanı olan işyeri oranı İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerlerinde daha düşüktür.

Mevcut İstihdam

Çankırı ilinde araştırma kapsamına dahil olan 20+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların verileri Mevcut İstihdam başlığı altında incelenecektir.

Çankırı ilinde 20+ istihdamlı işyerleri için toplam çalışan sayısı 8 bin 354 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise 6 bin 194 (%74,1) çalışan erkeklerden, 2 bin 160 (%25,9) çalışan ise kadınlardan oluşmaktadır.

Tablo 10: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı

Sektör	Erkek	Kadın	Toplam
İmalat	4.188	1.407	5.595
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	820	199	1.019
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	381	250	631
İnşaat	259	21	280
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	109	133	242
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	138	60	198
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	91	27	118
Eğitim	49	50	99
Ulaştırma ve depolama	83	3	86
Madencilik ve taş ocakçılığı	59	0	59
Diğer hizmet faaliyetleri	12	10	22
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	5	0	5
Genel Toplam	**6.194**	**2.160**	**8.354**

Kaynak: İPA 2016

Sektörlere göre dağılımda ise; Çankırı ilinde çalışanların önemli bir ağırlığı İmalat sektöründe istihdam edilmektedir. İmalat sektörünün Çankırı ili için önemi bu verilerden de anlaşılmaktadır. Erkeklerde yüzde 67 oranında, kadınlarda ise yüzde 65 oranında İmalat sektöründe istihdam edilme durumu söz konusudur. Erkek ve kadınlarda geriye kalan yüzde 33'lük ve yüzde 35'lik oranlarda diğer sektörlerde çalışma durumu tespit edilmiştir. Toplam çalışan sayıları içinde ise imalat sektöründe çalışma oranı yüzde 69 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 10 incelendiğinde Bilgi ve İletişim, Finans ve Sigorta Faaliyetleri, Eğitim ve İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörlerinde kadın çalışan sayısının erkek çalışan sayısından daha yüksek olduğu görülmektedir.

Şekil 14: Sektörlere Göre Ortalama Çalışan Sayıları

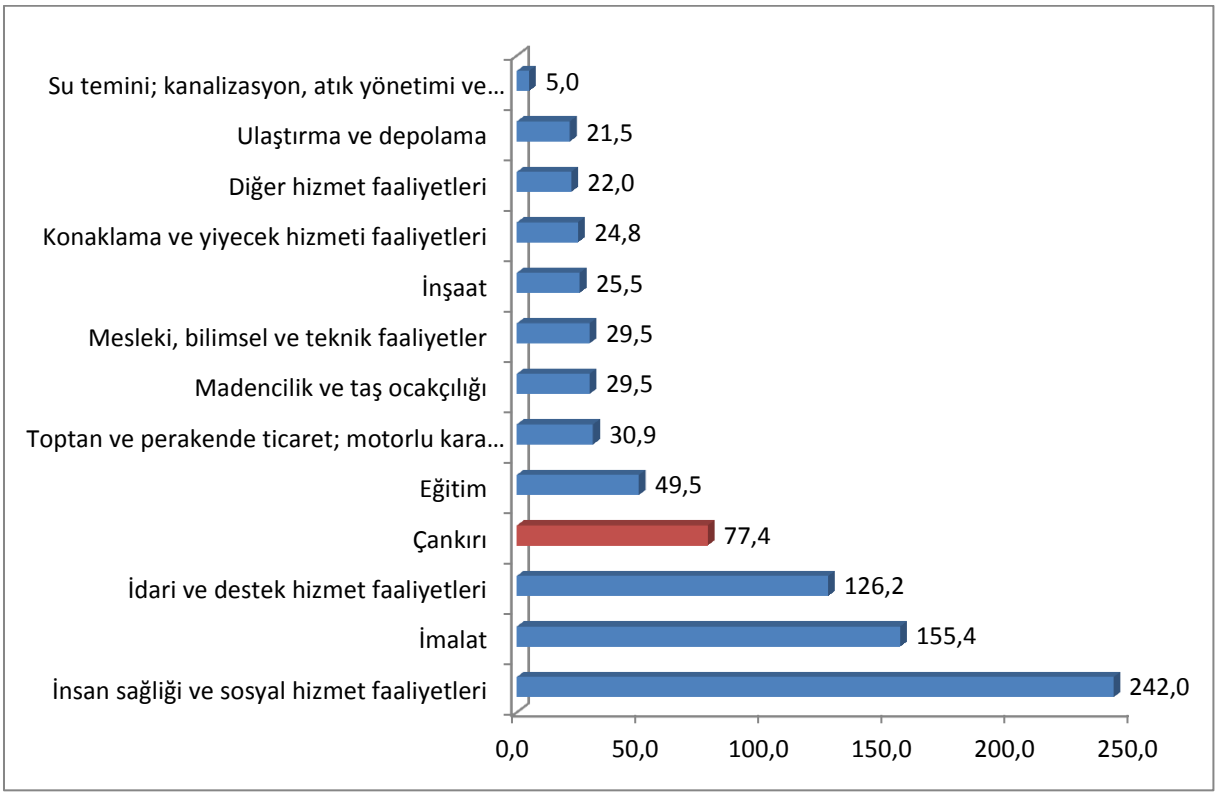

Kaynak: İPA 2016

Yukarıdaki şekil 14'te Çankırı ilinde bulunan 20+ istihdamlı işyerlerindeki ortalama çalışan sayıları gösterilmiştir. İl geneline bakıldığında her işyerinde ortalama olarak 77 kişi istihdam edilmektedir. Sektörler özelinde incelendiğinde; ortalama çalışan sayısı en fazla İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektöründe bulunmaktadır. Bu sektördeki işyerinde 242 kişi, ikinci sırada bulunan İmalat sektöründe 155 kişi ve üçüncü sırada bulunan İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektöründe 126 kişi istihdam edilmektedir. Bu üç sektör il geneli ortalamasının üzerinde bulunmaktadır. İmalat sektörünün Çankırı ili için en yüksek istihdamı barındıran bir sektör olduğu daha önce ifade edilmişti. İmalat sektöründeki işyeri sayısının da diğer sektörlere nazaran daha fazla olması ortalama çalışan sayısı sıralamasında bu sektörün üçüncü sırada olmasının sebebini oluşturmaktadır.

İl genelindeki çalışan sayıları, sektörlerden sonra meslek grubu bazında da tablo 11'deki veriler üzerinden değerlendirilebilir.

Tablo 11: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları

Meslek Grubu	Erkek	Kadın	Toplam
Tesis ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	2.532	957	3.489
Hizmet ve Satış Elemanları	762	356	1.118
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	690	383	1.073
Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	897	43	940
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	511	187	698
Profesyonel Meslek Mensupları	335	136	471
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	372	84	456
Yöneticiler	76	14	90
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	19	0	19
Genel Toplam	**6.194**	**2.160**	**8.354**

Kaynak: İPA 2016

Toplam çalışanların içerisinde Tesis ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar meslek grubunda çalışanlar önemli bir oranda bulunmaktadır. Toplam çalışanların yüzde 41,8'i, erkek çalışanların yüzde 40,9'u ve kadın çalışanların yüzde 44,3'ü bu meslek grubunda bulunmaktadır. İkinci sırada ise Hizmet ve Satış Elemanları meslek grubu yer almakta ve yüzde 13,4 oranında çalışanı barındırmaktadır.

Nitelik Gerektirmeyen Meslekler grubunda çalışanlar incelendiğinde ise; yüzde 64,3 oranında erkeklerin, yüzde 35,7 oranında ise kadınların olduğu görülmektedir.

Çalışan sayısının en az olduğu meslek grubu ise Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları (%0,22) olmuştur. Çankırı ilinin sosyo-ekonomik yapısında ve coğrafi konum itibariyle ormancılık ya da tarımsal faaliyet anlamında önemli bir ağırlıkta istihdam gerçekleşmemiştir.

Tablo 12: İşyeri Yaşına ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı

İşyeri Yaşı	Erkek	Kadın	Toplam
0-4	1.014	192	1.206
5-9	1.739	1.012	2.751
10-14	1.295	454	1.749
15-19	597	293	890
20-24	824	130	954
25+	725	79	804
Genel Toplam	**6.194**	**2.160**	**8.354**

Kaynak: İPA 2016

Tablo 12'de ise çalışanların istihdam edildiği işyerlerinin yaş bilgileri bulunmaktadır. Bu tabloda öne çıkan en önemli husus; işyeri yaşı büyüdükçe toplam çalışanlar içerisinde kadınların

oranında azalma meydana gelmesidir. 0-4 yaş arasında olan işyerlerinde çalışanların yüzde 16'sı kadınlardan oluşmaktayken, 5-9 yaş arasındaki işyerlerinde çalışanların içindeki kadınların oranı yüzde 36,8; 10-14 yaş için yüzde 26; 15-19 yaş için yüzde 32,9 olarak gerçekleşmiştir. 20-24 yaş arasında olan işyerlerinde kadınların oranı yüzde 13,6 ile biraz daha yüksek olmakla birlikte 25+ yaş için yüzde 9,8 olarak gerçekleşmiştir.

0-14 yıl arasında faaliyet gösteren işyerlerinde çalışanların toplam sayısı il geneli çalışan sayısının yüzde 68,3'ünü oluşturmaktadır. Bu oran da bize son 14 yıl içerisinde Çankırı ilinin işgücü piyasasının daha önceki yıllara göre 2 kattan fazla geliştiğini göstermektedir.

Tablo 13: En Fazla Çalışanı Olan Meslekler

Erkek	Kadın	Genel
Plastik Mamuller Montaj İşçisi	Çorap Örme Makinesi Operatörü	Plastik Mamuller Montaj İşçisi
Lastik Üretim Operatörü (Motorlu Taşıtlar)	Plastik Mamuller Montaj İşçisi	Çorap Örme Makinesi Operatörü
Büro Memuru (İdari İşler)	Paketleme İşçisi	Lastik Üretim Operatörü (Motorlu Taşıtlar)
Granit Seramik İmal İşçisi	Temizlik Görevlisi	Büro Memuru (İdari İşler)
Çorap Örme Makinesi Operatörü	Güvenlik Görevlisi	Granit Seramik İmal İşçisi
Beden İşçisi (Genel)	Plastik Mamuller İmal İşçisi	Paketleme İşçisi
Güvenlik Görevlisi	Büro Memuru (Genel)	Güvenlik Görevlisi
Plastik Mamuller İmal İşçisi	Granit Seramik İmal İşçisi	Temizlik Görevlisi
Et Ve Et Ürünleri İşlemecisi	Büro Memuru (İdari İşler)	Plastik Mamuller İmal İşçisi
Paketleme İşçisi	Evde Hasta Bakımı Meslek Elemanı	Beden İşçisi (Genel)

Kaynak: İPA 2016

Toplam çalışanlar içinde ilk 3 sırada yer alan Plastik Mamuller Montaj İşçisi, Çorap Örme Makinesi Operatörü ve Lastik Üretim Operatörü (Motorlu Taşıtlar) mesleklerinin doğrudan İmalat sektöründe yer alması bu sektörün Çankırı ili işgücü piyasasındaki önemini göstermektedir.

Bu meslekleri takip eden diğer meslekler ise; Büro Memuru (İdari İşler), Granit Seramik İmal İşçisi, Paketleme İşçisi, Güvenlik Görevlisi ve Temizlik Görevlisi olarak görülmektedir.

AÇIK İŞLER

Açık işler; işgücü piyasasında işverenlerin ihtiyaçlarını ortaya koyan, gerek meslek gerekse talep edilen beceri ve eğitim düzeyi bilgisini elde etmek suretiyle açılacak olan mesleki eğitim kursları, işverenlere verilmesi muhtemel teşvikler ve iş arayanları doğru mesleklere yöneltmek anlamında alınacak kararları etkileyen önemli verileri içermektedir.

Çalışma kapsamında işyerlerine ziyaret esnasında açık işlerinin bulunup bulunmadığı ve İşyerlerine açık iş bulunan mesleklerin yanında, bu meslekte cinsiyet tercihlerinin olup olmadığı, açık iş olan meslekler için talep edilen asgari eğitim düzeyi, aranan beceriler, açık işleri hangi kanallar ile aradıkları ve aranma süresi de sorulmuştur. Bu başlık altında açık iş kapsamında derlenen veriler incelenecektir.

Şekil 15: Sektörlere Göre Eleman Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı

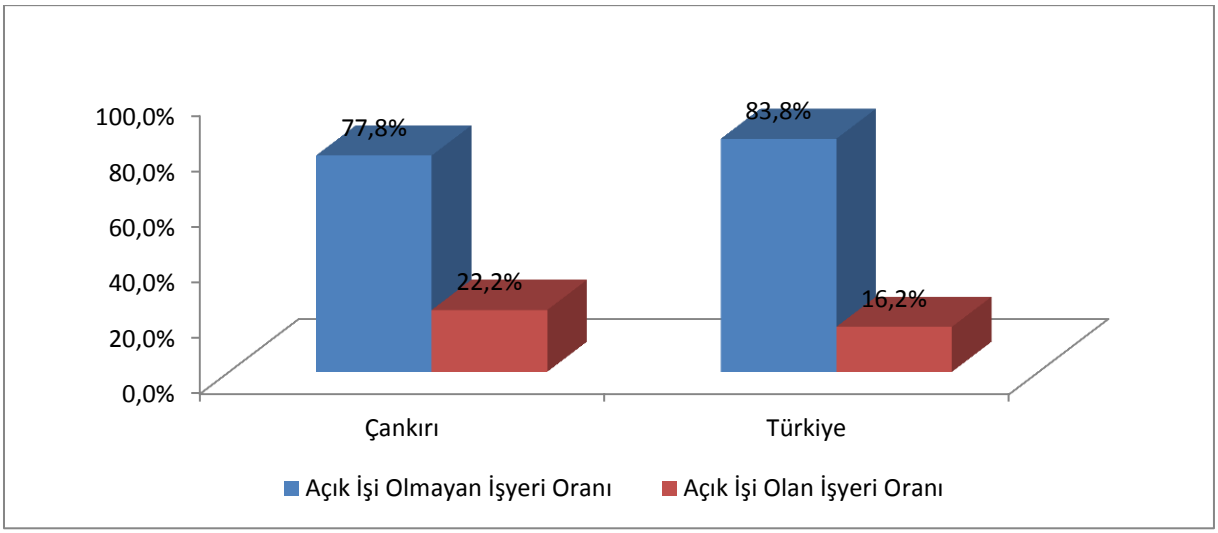

Kaynak: İPA 2016

Çankırı ilinde araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 22,2 ’sinde açık iş bulunmaktadır. Bu oran Türkiye ortalamasına göre yüksek olup Türkiye geneli için açık işi olan işyeri oranı yüzde 16,2 olarak gerçekleşmiştir.

Çankırı ilinde 86 işyerinden 106 kişilik açık iş tespit edilmiş olup, sektörlere göre açık iş sayıları tablo 14’te gösterilmiştir.

Tablo 14: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı

Sektörler	Toplam Açık İş Sayısı
İmalat	60
İnşaat	7
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	28
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	8
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	1
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	2
Genel Toplam	**106**

Kaynak: İPA 2016

Çankırı ili İşgücü Piyasası Araştırması sonucunda da Kurum verilerinde olduğu gibi İmalat sektörünün açık işlerde önemli bir ağırlığının olduğu görülmektedir. 106 kişilik açık işin yüzde 56,6 'sına tekabül eden 60 kişilik kısmı İmalat sektöründeki işverenlerden gelmiştir. Açık iş sayısının yoğun olduğu diğer sektör ise Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektörüdür.

Tablo 15'te ise sektörler özelinde açık iş oranları ile ilgili sektördeki işyerlerinin açık iş verme oranları gösterilmiştir.

Tablo 15: Sektörlere Göre Açık İş Oranı ve Açık İşi Olan İşyeri Oranı

Sektörler	Açık İş Oranı	Açık İşi Olan İşyeri Oranı
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	3,9%	37,5%
İnşaat	2,4%	27,3%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	2,7%	27,3%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	0,8%	25,0%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	0,3%	20,0%
İmalat	1,1%	19,4%
Genel Toplam	**1,3%**	**22,2%**

Kaynak: İPA 2016

Açık iş oranı; açık iş sayısının, açık iş sayısı ve mevcut istihdam sayısının toplamına oranlanması suretiyle elde edilmektedir. Tablo 15' ten de görüleceği üzere Çankırı ilinde açık iş oranı yüzde 1,3 olarak tespit edilmiş olup, bu oran Çankırı ilindeki 20+ istihdamlı işyerleri bağlamında her 99 kişilik dolu kadronun yanında 1 kişilik doldurulmayı bekleyen kadronun bulunduğu anlamına

gelmektedir. Açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 3,9 ile Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörü olarak tespit edilmiştir.

Açık iş verme oranında da yine Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörü ön plana çıkmıştır. Bu sektördeki her 3 işyerinden 1'inde açık iş bulunmaktadır. Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörünü yüzde 27,3 ile İnşaat ve Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı sektörleri ve yüzde 25 ile Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler sektörü takip etmektedir. Bir diğer ifadeyle bu sektörlerdeki her 4 işyerinden 1'inde açık iş mevcuttur.

Şekil 16: TGÇM Durumuna Göre Açık İş Oranları

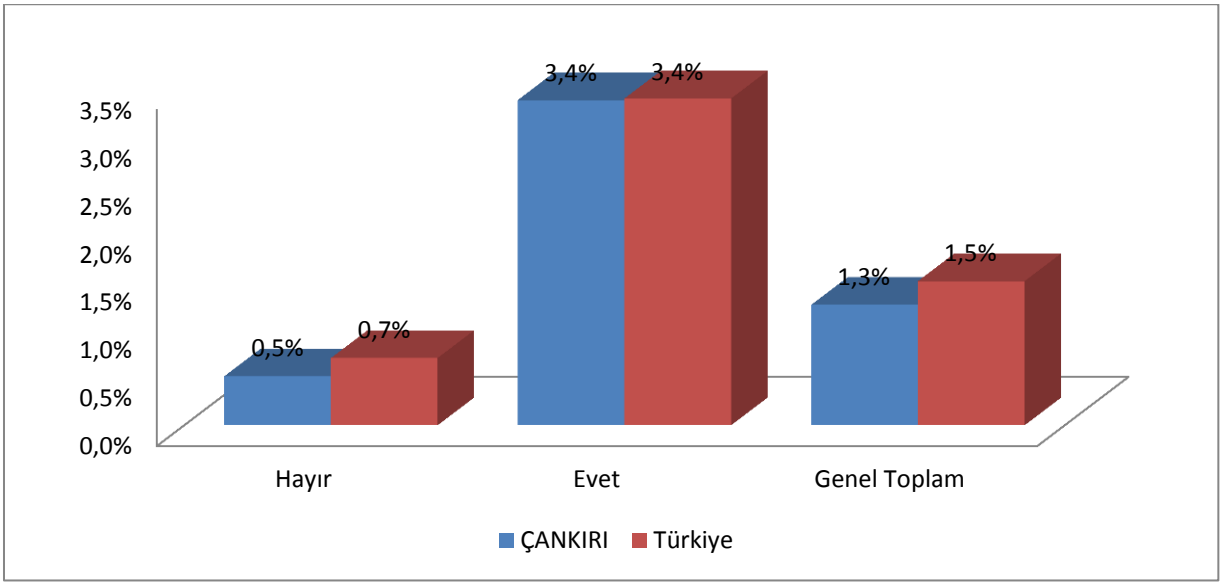

Kaynak: İPA 2016

Çankırı ilinde ihtiyaç duydukları mesleklerin temininde güçlük çektiğini bildiren işyerlerinin açık iş oranı yüzde 3,4 teminde güçlük çekmeyen işyerlerinin açık iş oranı ise yüzde 0,5 olarak gerçekleşmiştir. Çankırı ilinin bu oranları Türkiye ortalamasına yakındır. Teminde güçlük çeken işyerlerinde doldurulmayı bekleyen boş pozisyonların daha çok olması doğaldır. İşverenlerin ihtiyaç duydukları alanlarda talep ettiği personeli muhtelif nedenlerle istihdam edememesi bir anlamda söz konusu kadronun boş kalması anlamına gelecektir.

Şekil 17: İhracat, Part Time Çalışma, Vardiyalı Çalışma Yapma Durumuna Göre Açık İş Oranları

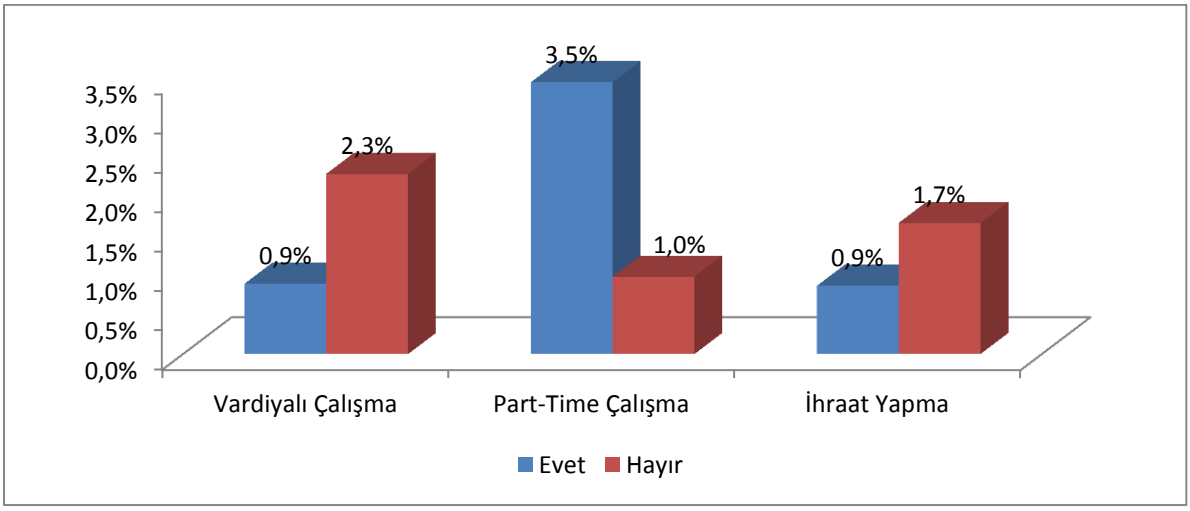

Kaynak: İPA 2016

Çankırı ilinde vardiyalı çalışma yapan 20+ istihdamlı işyerlerinin açık iş oranı yüzde 0,9, vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerinde ise yüzde 2,3 olarak tespit edilmiştir. Part-time çalışma yapılan işyerlerinde ise açık iş oranı yüzde 3,5 yapılmayan işyerlerinde ise yüzde 1'dir. İhracat yapılan işyerlerinde de açık iş oranı yüzde 0,9 yapılmayan işyerlerinde ise yüzde 1,7 olarak tespit edilmiştir.

Şekil 18: Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi

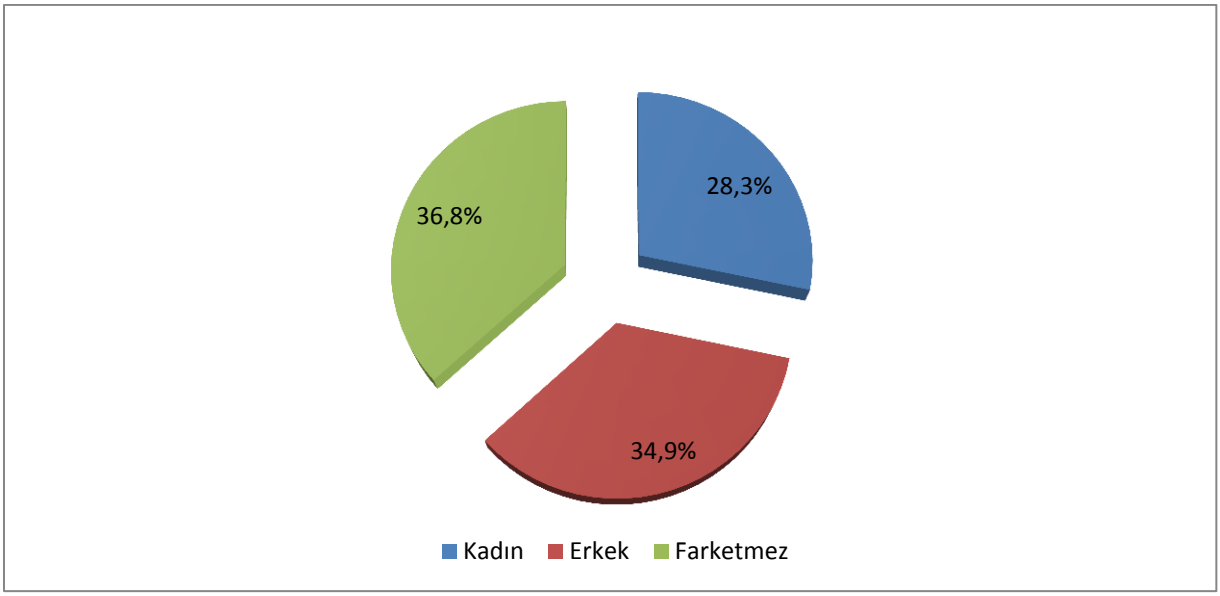

Kaynak: İPA 2016

Yukarıdaki şekil 18'de ise Çankırı ilinde araştırma sonucunda elde edilen açık işlerde işverenlerin cinsiyet tercihleri gösterilmektedir. Açık işlerin yüzde 34,9 'unda işverenlerin erkek işgücü talebi ortaya çıkmaktadır. Kadın işgücü istihdam etme eğilimi oldukça yakın düzeyde olmuş ve bu oran yüzde 28,3 olarak tespit edilmiştir. İşverenler açık işlerinde yüzde 36,8 oranında belli bir

cinsiyet tercihinde bulunmamışlardır. Bu oranlar işverenlerin tercihini analiz etmek anlamında tek başına yeterli olmamaktadır. Zira açık işlerde daha çok hangi meslekte ve hangi beceri düzeyinde talebin olduğu cinsiyet analizinde özellikle gerekli görülmektedir.

Şekil 19: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

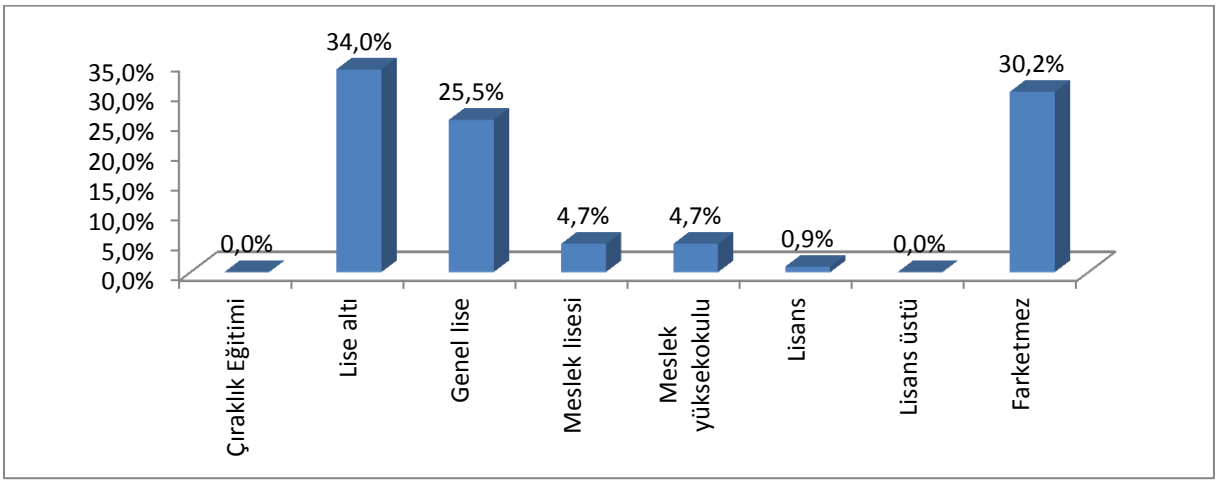

Kaynak: İPA 2016

İşverenlerin ihtiyaç duyduğu ve muhtelif açık iş arama kanallarını kullanarak işgücü talebini ilettikleri açık işlerinde asgari eğitim düzeyi de önemli bir tarafı oluşturmaktadır.

Çankırı ilindeki açık işlerin yüzde 34' ünde işverenler asgari genel lise altı işgücü talep etmiştir. En fazla oranda ikinci sırada bulunan eğitim düzeyi ise genel lise seviyesi olarak görülmektedir. Kısaca açık işlerin yaklaşık yarısında genel lise ve altı seviyesi ön plana çıkmıştır.

Şekil 20: Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

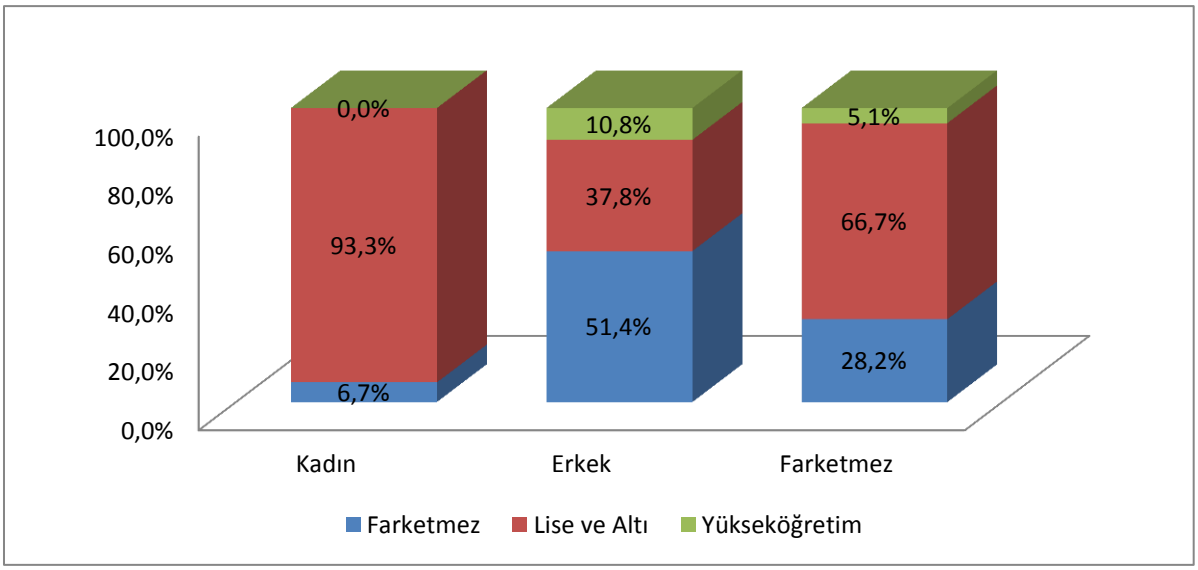

Kaynak: İPA 2016

Şekil 20'de görüleceği üzere açık işlerin eğitim düzeyine göre dağılımına baktığımızda erkeklerde lise ve altı seviyesi genel olarak ağırlıkta talep edilmiştir. Kadın ve erkek işgücü talebi için bir değerlendirme yapılacak olursa; kadınlarda erkeklere nazaran daha fazla oranda lise ve altı seviyesinde işgücü talep edilmiş, ayrıca yükseköğretim seviyesinde de kadın işgücü için bir talepte bulunulmamıştır. Grafikte öne çıkan bir diğer husus da; herhangi bir cinsiyet tercihinde bulunulmayarak verilen açık işlerde yükseköğretim seviyesindeki işgücü talepleri, cinsiyet tercihinde bulunulan açık işlerdeki yükseköğretim tercihine göre daha fazladır. Zira bu eğilimin nedeni, eğitimli işgücünün talep edildiği sektör ve mesleklerdeki "beyaz yakalı" istihdamı ön plana çıkmasıyla işgücü talebinde cinsiyet tercihinin eğitim tercihinin yanında çok bir anlam ifade etmemesi olarak söylenebilir.

Açık işlerdeki eğitim talepleri cinsiyete göre farklılaşabildiği gibi sektörel düzeyde de birtakım hususları öne çıkarmaktadır. Bazı sektörlerde yüksek düzeyde bir eğitim talebinde bulunulmaktayken bazılarında da işverenler nezdinde herhangi bir eğitim düzeyi talebinde bile bulunulması önem ifade etmemektedir. Tablo 16'da Çankırı ilinde araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işyerlerinden alınan açık işlerde sektörlere göre talep edilmiş olan eğitim düzeylerine ait veriler bulunmaktadır.

Tablo 16: Açık İşlerde Sektörlere Göre Talep Edilen Eğitim Düzeyi

Sektörler	Fark etmez	Lise ve Altı	Yükseköğretim
İmalat	31,7%	66,7%	1,7%
İnşaat	28,6%	71,4%	0,0%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	32,1%	57,1%	10,7%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	25,0%	75,0%	0,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	0,0%	0,0%	100,0%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	0,0%	50,0%	50,0%
Genel Toplam	**30,2%**	**64,2%**	**5,7%**

Kaynak: İPA 2016

İşyerlerinden alınan açık işlerin tamamı için yükseköğretim seviyesinde talep verilen dört sektör bulunmaktadır. Bu sektörler Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetleri, İdari ve destek hizmet faaliyetleri, Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektörleridir. Tamamen lise ve altı seviyesinde açık iş verilen sektörler ise Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri, İnşaat, İmalat, Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı İdari ve destek hizmet faaliyetleri sektörleri olmuştur.

Toptan ve Perakende Ticaret sektöründeki açık işlerin yüzde 32,1 gibi bir oranında herhangi bir eğitim düzeyi talebinde bulunulmamıştır. Bu husus da aslında bu işlerin çok nitelik gerektirmeyen meslekler olduğunu ifade etmektedir. Bir diğer ifadeyle lise altı ya da üniversite mezunu işgücü de işe başvuru yapsa işveren nezdinde çok bir anlam ifade etmeyecektir. İşe başvuru yapacak kişiler açısından ise; işin düşük nitelikli olmasından dolayı ortalama ya da daha yüksek bir eğitim seviyesine sahip olanların bu işlere başvuru yapmayacağı da göz önünde bulundurulmalıdır. Herhangi bir eğitim düzeyi talep edilmeyen ikinci sektör ise imalat sektörü olmuştur. İnşaat sektöründeki açık işlerin yüzde 28,6' sında işverenler "fark etmez" seçeneğini tercih etmişlerdir. Bu sektördeki açık işlerin yüzde 71,4'ünde da lise ve altı seviyesi talep edilmiştir.

Açık işlerinde işverenlerin çoğunlukla yükseköğretim seviyesinde talep verdikleri sektörler ise; Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler İdari ve destek hizmet faaliyetleri sektörleri olmuştur.

Şekil 21: Açık İşlerin Arama Süresine Göre Dağılımı

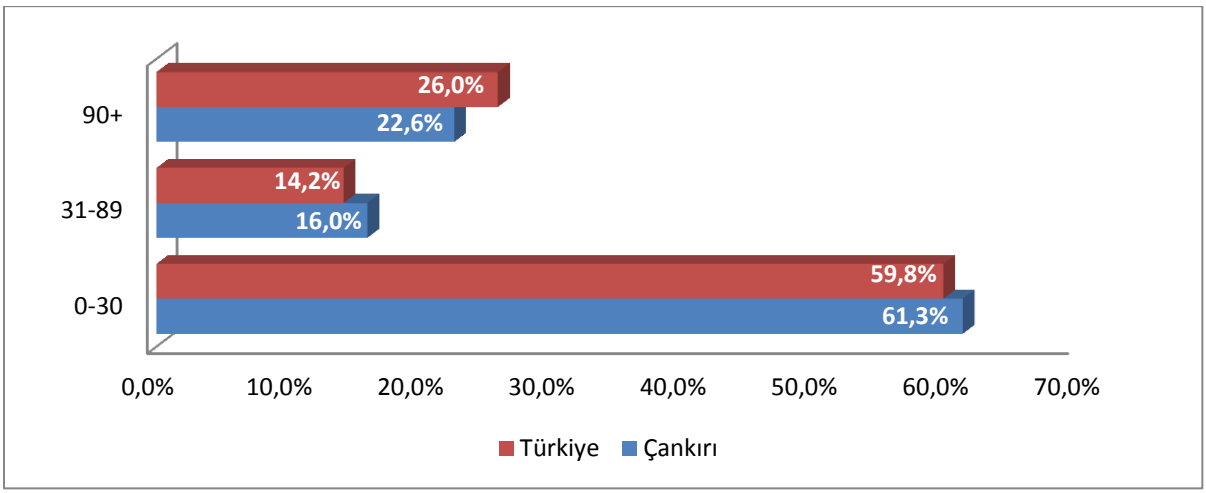

Kaynak: İPA 2016

Açık işlerin arama sürelerine göre dağılımı incelendiğinde; Çankırı ilinde açık işlerin yüzde 61,3'ü 0-30 gün arasında aranmaktadır. Bu oran Türkiye geneline göre daha yüksek tespit edilmiştir. 31-89 gün arasında aranan açık işlerin oranı ise yüzde 16'dır. Bu oran da Türkiye geneline göre yüksek gerçekleşmiş olup, 90 ve daha fazla günde aranan açık işlerin oranına bakıldığında bu sefer Çankırı ilinde gerçekleşen oran Türkiye geneline göre düşük kalmıştır. Yani Çankırı ilinde açık işlerin Türkiye geneline göre daha kısa sürede karşılandığı söylenebilir.

Tablo 17: Açık İş Arama Süresinin Cinsiyete Göre Dağılımı

Açık İş Arama Süresi	Kadın	Erkek	Fark etmez	Genel Toplam
0-30	90,0%	29,7%	69,2%	61,3%
31-89	6,7%	18,9%	20,5%	16,0%
90+	3,3%	51,4%	10,3%	22,6%
Genel Toplam	**100,00%**	**100,00%**	**100,00%**	**100,00%**

Kaynak: İPA 2016

Tablo 17'ye bakıldığında açık işlerin arama süresi cinsiyet bazında değerlendirilebilir. Kadın işgücü tercihinde bulunulmuş olan açık işlerde arama süresinde 0-30 gün yüzde 90 oranında gerçekleşmiştir. Erkek işgücü taleplerinde ise bu oran yüzde 29,7 olarak tespit edilmiştir. Kadınlarda 31-89 gün arasında açık iş arama süresi yüzde 6,7 iken erkeklerde yüzde 18,9 oranında gerçekleşmiştir. 90 gün ve daha fazla süredir aranan açık işlerde erkekler kadınlara nazaran daha ön plandadır.

İl geneline bakıldığında açık işlerde arama süresinde 0-30 gün yüzde 61,3; 31-89 gün arasında açık iş arama süresi yüzde 16 ve 90 gün ve daha fazla süredir aranan açık işlerde yüzde 22,6 olarak tespit edilmiştir.

Şekil 22: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı

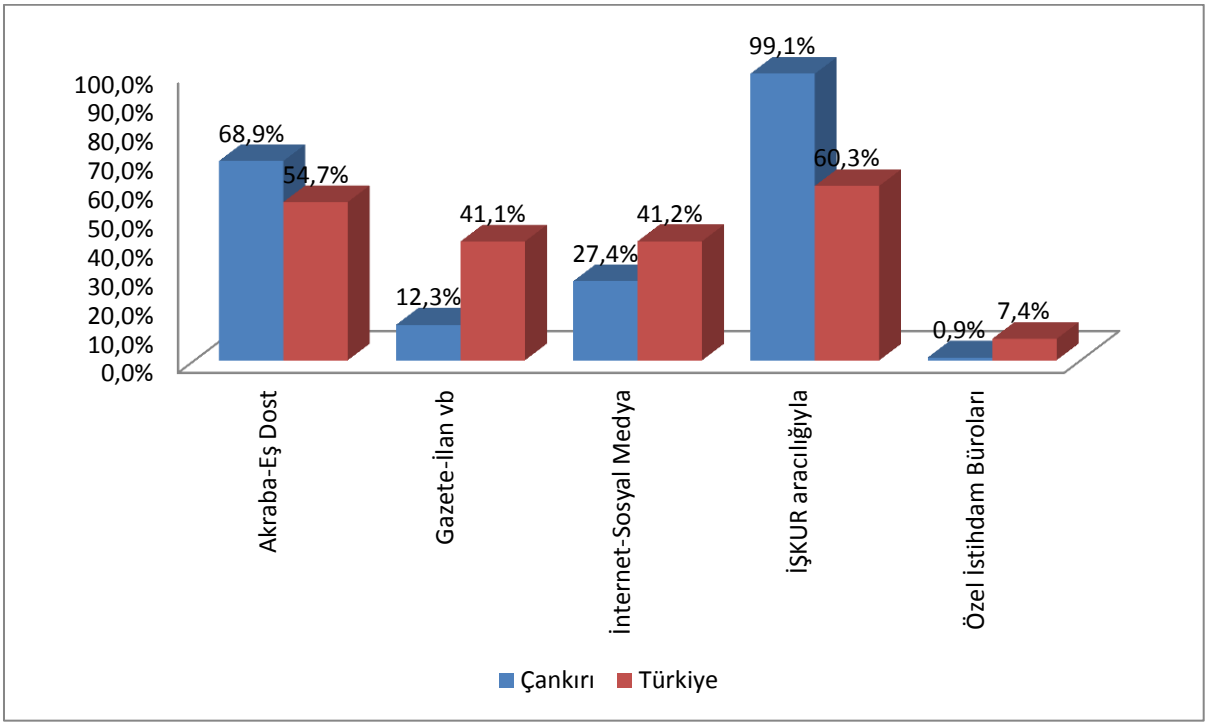

Kaynak: İPA 2016

Açık işlerin hangi arama kanalı ile işgücü piyasasına sunulduğu da özellikle İŞKUR için önemli bir konuyu oluşturmaktadır. Piyasadaki açık işlerin Kuruma kazandırılması yoluyla daha çok kişiyi işe yerleştirmek için hangi beceri ve eğitim düzeylerinin talep edildiğinin bilinmesi açılacak olan aktif işgücü programlarının etkinliği açısından önem arz etmektedir.

Şekil 22'de Çankırı ili ve Türkiye genelinde karşılaştırmalı olarak açık işlerin arama kanalına göre dağılımı mevcuttur. Çankırı ilinde 20+ istihdamlı işyerlerinden alınan açık işlerin yüzde 99,1 gibi büyük bir oranı İŞKUR'a verilmiştir. Bu oran Türkiye geneli için yüzde 60,3 olarak gerçekleşmiştir. Çankırı ilinde işverenler daha sonra yüzde 68'9 oranında Akraba - Eş- Dost arama kanalını kullanmıştır. İnternet-sosyal medya arama kanalları da yüzde 27,4 oranında gerçekleşmiştir. İlk iki arama kanalı için Türkiye gerçekleşmelerinin Çankırı iline göre daha yüksek bir oranda olduğu görülmektedir. Çankırı'da özel istihdam bürosu olmadığından bu kanalla iş arama oranı yüzde 0,9 gibi çok düşük olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 18: Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeyleri ve Arama Kanalları İlişkisi

Eğitim Düzeyi/Arama Kanalları	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR Aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları
Çıraklık Eğitimi	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Lise altı	94,4%	2,8%	61,1%	100,0%	0,0%
Genel lise	22,2%	11,1%	0,0%	100,0%	0,0%
Meslek lisesi	20,0%	20,0%	40,0%	100,0%	0,0%
Meslek yüksekokulu	40,0%	20,0%	20,0%	100,0%	20,0%
Lisans	100,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%
Lisans üstü	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Fark etmez	90,6%	21,9%	9,4%	100,0%	0,0%
Genel Toplam	**68,9%**	**12,3%**	**27,4%**	**99,1%**	**0,9%**

Kaynak: İPA 2016

Çıraklık eğitiminde ve lisansüstü eğitim düzeylerinde talep verilen açık işlerde hiçbir iş arama kanalı kullanılmazken, Meslek yüksekokulu eğitim düzeyinde İŞKUR kanalıyla açık iş karşılama oranı yüzde 100 yüzde ve diğer arama kanalları da önemli ölçüde kullanılmıştır. En çok arama kanalı olarak İŞKUR'un kullanıldığı görülmektedir. Lise altı seviyelerinde de yine özel istihdam büroları kullanılmamışken, yüzde 100 oranında İŞKUR aracılığıyla yüzde 94,4 oranında da İnternet – Sosyal medya arama kanalları kullanılarak işverenler açık işlerini karşılamaya çalışmışlardır. Özel istihdam büroları özelinde Meslek yüksekokulu düzeyinde yüzde 20 oranında kullanıldığı görülmektedir. Lisans

düzeyindeki eğitim durum açık işlerini yüzde 100 oranlarında İŞKUR ve Akraba – Eş – Dost arama kanalları kullanılmıştır.

Herhangi bir eğitim seviyesi tercihinde bulunulmayan açık işler için işverenler çoğunlukla İŞKUR'u arama kanalı olarak kullanmaktayken özel istihdam büroları hiç tercih edilmemiştir.

Şekil 23'te ise İŞKUR hizmetlerinden yararlanan ve yararlanmayan işverenlerin açık işlerindeki arama kanallarının dağılımı incelenecektir.

Şekil 23: Hizmetlerden Yararlanma Durumuna Göre Arama Kanallarının Dağılımı

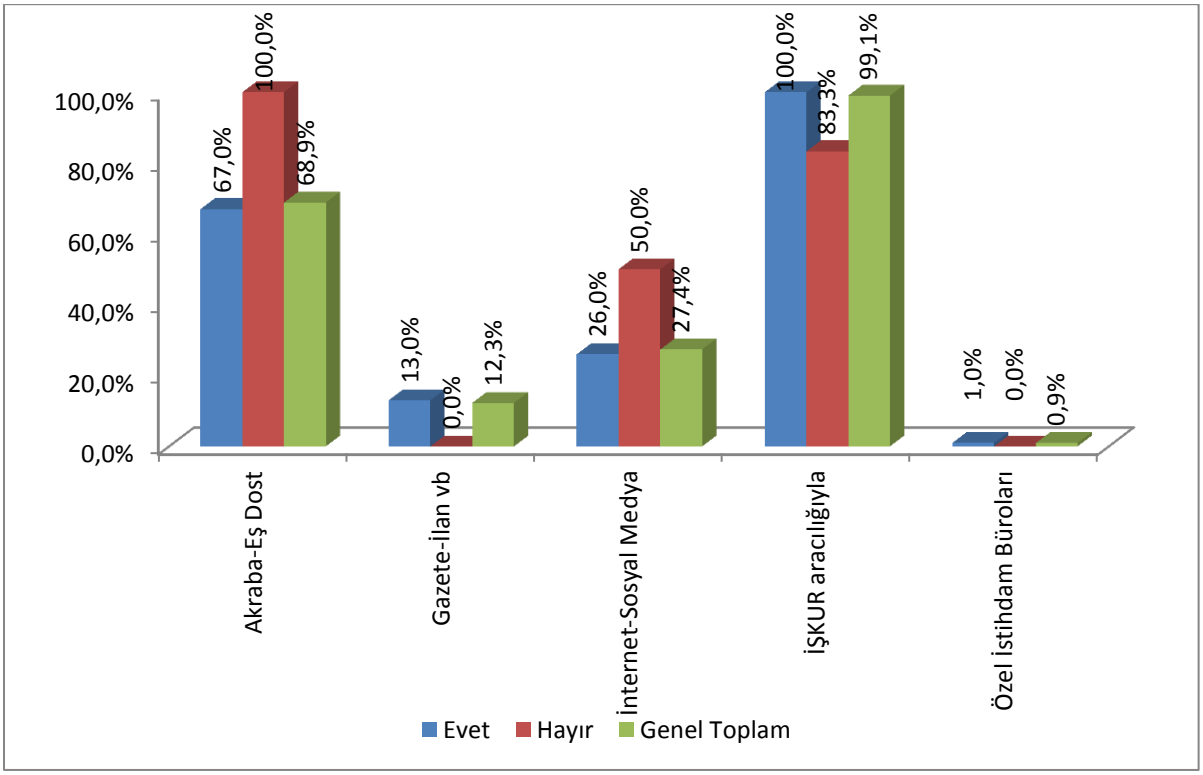

Kaynak: İPA 2016

İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerlerinin açık işlerinde yüzde 100 oranda İŞKUR'un arama kanalı olarak kullanıldığı tespit edilmiştir. İŞKUR hizmetlerinden yararlanmış olan işverenler açık işlerini de Kuruma bildirme yönünde eğilim sergilemişlerdir.

İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerleri açık işleri için özel istihdam bürolarını yüzde 1 oranında kullanmışlarken, Kurum hizmetlerinden yararlanmayan işyerleri açık işlerinde özel istihdam bürolarını hiç kullanmamışlardır.

Tablo 19: Arama Kanallarından İstenen Becerilerin Sıralaması

Beceriler	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları	Genel Toplam
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	1	3	1	1	1	1
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	2	1	2	2		2
İletişim ve İfade Yeteneği	3	2	5	3		3
Takım Çalışması	4		3	4		4
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	5		6	5		5
Bilgisayar kullanımı	7	5	8	6	3	6
Satış ve Pazarlama Becerisi	6	4		7		7
Proje Tabanlı Çalışma	8		4	8		8
Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	9			9		9
Yabancı Dil			7	10	2	10

Kaynak: İPA 2016

Açık işlerde talep edilen asgari eğitim seviyesinden sonra işverenlerin istihdam etmeyi düşündüğü işgücünde aranılan beceriler de planlanacak politikalar için stratejik alanı oluşturmaktadır.

Çankırı ilinde genel olarak açık işlerde istenen becerilerde ilk sırada Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisi gelmektedir. İkinci sırada ise Fiziki ve Bedensel Yeterlilik ve daha sonra sırasıyla İletişim ve İfade Yeteneği, Takım Çalışması, Hesap Yapabilme (Analitik Beceri), Bilgisayar kullanımı , Satış ve Pazarlama becerisi Proje Tabanlı Çalışma Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme ve Yabancı Dil gelmektedir.

Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe sadece gazete-ilan vb. arama kanalı için ilk sırada değil ikinci sırada yer almıştır. Diğer bütün arama kanalları için bu beceri hep ilk sırada yerini almıştır.

İŞKUR üzerinden piyasaya sunulan açık işlerde ise bütün beceriler talep edilmektedir.

Tablo 20: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı

Meslek Grubu	Açık İş Sayısı
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	39
Hizmet ve Satış Elemanları	27
Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	27
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	5
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	4
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	3
Profesyonel Meslek Mensupları	1
Genel Toplam	**106**

Kaynak: İPA 2016

Çankırı ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubunda olduğu tespit edilmiş olup bu gruptaki açık iş sayısının toplam açık iş sayısı içindeki oranı yüzde 36,8'dir. İkinci sırada ise Hizmet ve Satış Elemanları meslek grubu bulunmaktadır.

Çankırı ili için tespit edilen yüzde 1,3 açık iş oranı meslek grupları bazında da değerlendirildiğinde açık iş oranının en yüksek oranda yüzde 2,8 ile Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda olduğu görülmektedir. Daha sonra ise sırayla Hizmet ve Satış Elemanları ile Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar gelmektedir.

Tablo 21: Meslek Gruplarına göre Açık İş Oranları

Meslek Grupları	Açık İş Oranı
Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	2,8%
Hizmet ve Satış Elemanları	2,4%
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	1,1%
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	1,1%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	0,4%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	0,4%
Profesyonel Meslek Mensupları	0,2%
Genel Toplam	**1,3%**

Kaynak: İPA 2016

İl geneli açık iş oranının üzerinde yer alan meslek grupları Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar (%2,8) ve Hizmet ve Satış Elemanlarıdır. (%2,4)

İl geneli açık iş oranının altında bulunan meslek grupları ise Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar (%1,1), Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları (%1,1), Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar (%0,4), Nitelik Gerektirmeyen Meslekler (%0,4) ve Profesyonel Meslek Mensuplarıdır. (%0,2)

Tablo 22: Açık İşlerin Meslek Gruplarına ve Cinsiyet Göre Dağılımı

Meslek Grubu	Kadın	Erkek	Fark etmez	Genel Toplam
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	6,7%	2,7%	0,0%	2,8%
Hizmet ve Satış Elemanları	26,7%	16,2%	33,3%	25,5%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	0,0%	8,1%	2,6%	3,8%
Profesyonel Meslek Mensupları	0,0%	2,7%	0,0%	0,9%
Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	0,0%	51,4%	20,5%	25,5%
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	0,0%	5,4%	7,7%	4,7%
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	66,7%	13,5%	35,9%	36,8%

Kaynak: İPA 2016

İşverenler kadın işgücü tercihinde bulundukları açık işlerinde yüzde 66,7 oranında Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar; yüzde 26,7 oranında Hizmet ve Satış Elemanları; yüzde 6,7 oranında Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar meslek grubunda istihdam etmek istediğini bildirmişlerdir. Erkek işgücü taleplerinin ise daha fazla meslek grubunda olduğu görülmektedir. Örneğin; Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda kadın işgücü tercihinde bulunulan açık işlerde hiç talep bulunmazken, erkek işgücü taleplerinde yüzde 51,4'ü bu meslek grubunda verilmiştir.

Ayrıca yukarıdaki tabloda görülen oranlardan farklı olarak Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar Meslek Mensupları meslek grubu, herhangi bir cinsiyet tercihinde en fazla oranda bulunmayan bir alan olmuştur. Zira bu meslek grubundaki açık işlerin yüzde 35,9'unda işverenler "fark etmez" seçeneğini tercih etmişlerdir.

En fazla oranda erkek işgücü tercihinde bulunulmuş olan meslek grupları ise Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar Nitelik Gerektirmeyen Meslekler, Hizmet ve Satış Elemanları , Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar Teknisyenler, Nitelik Gerektirmeyen grupları olmuştur.

Tablo 23'te ise meslek gruplarında talep edilen beceriler öncelik sıralamasına göre sıralanmıştır. Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar için ilk sırada Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, ikinci sırada Bilgisayar kullanımı gelmiştir. Daha sonra ise İletişim ve İfade Yeteneği ve Takım Çalışması becerisi ön plana çıkmıştır.

Hizmet ve Satış Elemanları için ise ilk sırada Fiziki ve Bedensel Yeterlilik, daha sonra İletişim ve İfade Yeteneği ile Hesap Yapabilme (Analitik Beceri) becerileri önemlidir.

Nitelik Gerektirmeyen Mesleklerde Fiziki ve Bedensel Yeterlilik ve Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe ön plana çıkmıştır.

Profesyonel Meslek Mensupları ise yabancı dil becerisinin talep edildiği tek meslek grubu olmuştur. İlk sırada Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisi talep edilmekte olup Yabancı Dil ikinci sırada yerini almıştır.

Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar ile Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları meslek gruplarında ilk iki öncelik değişmemektedir. Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubunda ise ilk iki sıralamada öncelikler değişmiş fakat Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe ile Fiziki ve Bedensel Yeterlilik becerileri önemini korumuştur.

Tablo 23: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerde Talep Edilen Beceri Düzeyi

Beceriler	Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	Hizmet ve Satış Elemanları	Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	Profesyonel Meslek Mensupları	Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	Genel Toplam
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	1	3	2	2	1	5	1	1
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	3	1	1	x	2	x	2	2
İletişim ve İfade Yeteneği	2	2	x	x	3	2	4	3
Takım Çalışması	5	5	3	1	4	x	3	4
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	x	4	x	x	6	x	x	5
Bilgisayar kullanımı	x	6	x	x	x	1	x	6
Satış ve Pazarlama Becerisi	x	7	x	x	x	4	x	7
Proje Tabanlı Çalışma	x	x	x	3	5	3	x	8
Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	4	x	x	x	x	6	x	9
Yabancı Dil	x	x	x	x	x	7	x	10

Kaynak: İPA 2016

Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisinin ilk sırada arandığı meslek grupları; Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar, Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar ve Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek gruplarıdır. Bu beceri Profesyonel Meslek Mensupları ve Nitelik Gerektirmeyen Meslekler meslek gruplarında ise ikinci sırada yer almaktadır.

Fiziki ve Bedensel Yeterlilik becerisinin ilk sırada arandığı meslek grupları, Nitelik Gerektirmeyen Meslekler ve Hizmet ve Satış Elemanları meslek gruplarıdır. Bu beceri Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar ve Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek gruplarında ise ikinci sırada yer almaktadır.

Diğer becerilerle ilgili olarak; Takım Çalışması becerisi Profesyonel Meslek Mensupları meslek grubunda, Bilgisayar Kullanımı becerisi ise Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları meslek grubunda ilk sırada yer almaktadır.

İl geneline bakıldığında, ilk sırada Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisi, ikinci sırada Fiziki ve Bedensel Yeterlilik becerisi, üçüncü sırada ise İletişim ve İfade Yeteneği becerisi yer almaktadır.

Tablo 24: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları

Meslek Grupları	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	66,7%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%
Hizmet ve Satış Elemanları	51,9%	18,5%	0,0%	100,0%	0,0%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	75,0%	50,0%	0,0%	100,0%	0,0%
Profesyonel Meslek Mensupları	100,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%
Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	81,5%	11,1%	25,9%	100,0%	0,0%
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	40,0%	40,0%	20,0%	100,0%	20,0%
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	74,4%	2,6%	51,3%	100,0%	0,0%

Kaynak: İPA 2016

Meslek gruplarına göre açık işlerin aranma kanalları değerlendirilecek olursa; İŞKUR'un en yüksek oranda kullanıldığı meslek grupları; Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar, Hizmet ve Satış Elemanları, Nitelik Gerektirmeyen Meslekler, Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar, Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları ve Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar olmuştur. Bu meslek gruplarındaki açık işlerin tamamı İŞKUR aracılığıyla işgücü piyasasına sunulmuştur.

Arama kanalları içinde İŞKUR'un hiç kullanılmadığı meslek grubu ise Profesyonel Meslek Mensupları meslek grubudur. Bu meslek grubundaki açık işler hem İnternet/Sosyal Medya hem de Akraba – Eş Dosta arama kanalları kullanılarak karşılanmaktadır. Geriye kalan diğer meslek gruplarında hep en fazla oranda İŞKUR'un olduğu dikkati çekmektedir.

Tablo 25: En Fazla Açık İş Olan Meslekler ve Bu Mesleklerden İstenen Beceri Sıralaması

Meslekler	Proje Tabanlı Çalışma	Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	İletişim ve İfade Yeteneği	Bilgisayar kullanımı	Takım Çalışması	Satış ve Pazarlama Becerisi
PERDE İMAL İŞÇİSİ	1	2	x	x	x	x
ÖRGÜ MAKİNASI OPERATÖRÜ	2	1	x	3	x	x
GARSON (SERVİS ELEMANI)	4	2	1	3	5	x
KAYNAKÇI (OKSİJEN VE ELEKTRİK)	2	1	4	3	x	x
ISICAM İMAL İŞÇİSİ	1	2	3	x	x	x
NC/CNC TEZGAH OPERATÖRÜ	1	2	3	x	x	x
ALÜMİNYUM DOĞRAMACI	1	3	2	x	x	x
PLASTİK DOĞRAMACI /PVC DOĞRAMA-İMALAT VE MONTAJCISI	1	2	3	x	x	x
KİBRİT İMAL İŞÇİSİ	2	1	x	x	x	x
KASİYER	x	x	2	x	1	3

Kaynak: İPA 2016

Tablo 25'te Çankırı ilinde açık işi olan meslekler özelinde talep edilen becerilerin öncelik sıralaması bulunmaktadır. Perde İmal İşçisi mesleğinde becerilerdeki ilk öncelik Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisi yer almaktadır. Örgü Makinesi Operatörü mesleğinde ise talep edilen becerilerin başında Fiziki ve Bedensel Yeterlilik gelmektedir. Garson (Servis Elemanı) mesleği için ise Takım Çalışması ve Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisi talep edilmiştir. Kaynakçı (Oksijen ve Elektrik) mesleği için ise Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisi, Fiziki ve Bedensel Yeterlilik ve Proje Tabanlı çalışma becerisi ilk üç öncelik olarak görülmektedir.

Tablo 26: Cinsiyet Bazında En Çok Açık İş Olan Meslekler

Kadın	Erkek	Genel Toplam
Perde İmal İşçisi	Alüminyum Doğramacı	Perde İmal İşçisi
Kasiyer	Plastik Doğramacı /Pvc Doğrama-İmalat Ve Montajcısı	Örgü Makinası Operatörü
Reyon Görevlisi	Isıcam İmal İşçisi	Garson (Servis Elemanı)
Sekreter	Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)
Aşçı	Elektrikçi (Genel)	Nc/Cnc Tezgah Operatörü
Satış Danışmanı	Satış Elemanı (Toptan)	Kibrit İmal İşçisi
Aşçı Yardımcısı	Eşya Taşıma İşçisi	Alüminyum Doğramacı
Ön Muhasebeci	Makine Teknikeri	Plastik Doğramacı /Pvc Doğrama-İmalat Ve Montajcısı
Garson (Servis Elemanı)	Akaryakıt Satış Elemanı (Pompacı)	Isıcam İmal İşçisi
Örgü Makinesi Operatörü	Boyacı-Metal	Satış Danışmanı

Kaynak: İPA 2016

Çankırı ilinde en fazla açık iş olan meslekler; perde imal işçisi , örgü makinası operatörü , garson (servis elemanı), kaynakçı (oksijen ve elektrik), nc/cnc tezgah operatörü, kibrit imal işçisi, alüminyum doğramacı, plastik doğramacı /pvc doğrama-imalat ve montajcısı, ısıcam imal işçisi, satış danışmanı meslekleridir.

İşverenlerin açık işlerinde kadın işgücü tercihinde bulundukları en fazla açık iş olan meslekler ise Perde İmal İşçisi, Kasiyer, Reyon Görevlisi, Sekreter, Aşçı, ve Satış Danışmanı meslekleridir

Açık işlerde erkek işgücü tercihinin olduğu en fazla açık iş olan meslekler de Alüminyum Doğramacı, Plastik Doğramacı / PVC Doğrama ve Montajcısı, Isıcam İmal İşçisi, Kaynakçı (Oksijen ve Elektrik), Elektrikçi (Genel), Satış Elemanı, Eşya Taşıma İşçisi, Makine Teknikeri, Akaryakıt Satış Elemanı ve Boyacı – Metal meslekleridir.

Tablo 27: Açık İşlerde Cinsiyete Göre İstenen Beceriler

Beceriler	Kadın	Erkek	Fark etmez	Genel Toplam
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	2	1	1	1
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	1	2	2	2
İletişim ve İfade Yeteneği	3	3	3	3
Takım Çalışması		4	4	4
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	5	6	5	5
Satış ve Pazarlama Becerisi	4		7	6
Bilgisayar kullanımı	6	7	6	7
Proje Tabanlı Çalışma		5		8
Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	7	8		9
Yabancı Dil			8	10

Kaynak: İPA 2016

Kadın ve erkekler için genel toplama göre becerilerde öncelik sıralaması ilk iki sırada farklılık göstermemektedir. Erkeklerde ilk öncelik Fiziki ve Bedensel Yeterlilik becerisi iken, Kadınlarda ilk öncelik Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe olarak tespit edilmiştir. Herhangi bir cinsiyet tercihinde bulunulmayan açık işlerde ise ilk öncelik Fiziki ve Bedensel Yeterlilik becerisi, ikinci öncelik Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe olarak görülmektedir.

TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

Araştırma kapsamında işverenlere son 1 yıl içerisinde hangi mesleklerde eleman temininde güçlük çektikleri, temininde güçlük çektikleri eleman sayısı ve bunun nedenleri sorulmuştur. Derlenen verilerle Çankırı ili işgücü piyasasının talep kısmını daha net görmek hedeflenmektedir. İşverenlerin karşılamakta güçlük çektiği mesleği, sayısını ve hangi nedenlerden ötürü aradığı çalışanı temin edemediğini bilmek, ilin istihdam politikasına da yön vereceğinden araştırmanın temininde güçlük çekilen meslekler bölümü önemli bilgiler içermektedir. Bu kapsamda bu bölümde temininde güçlük çekilen meslekler, sektörler ve meslek grupları bazında incelenecektir.

Şekil 24: Eleman Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı

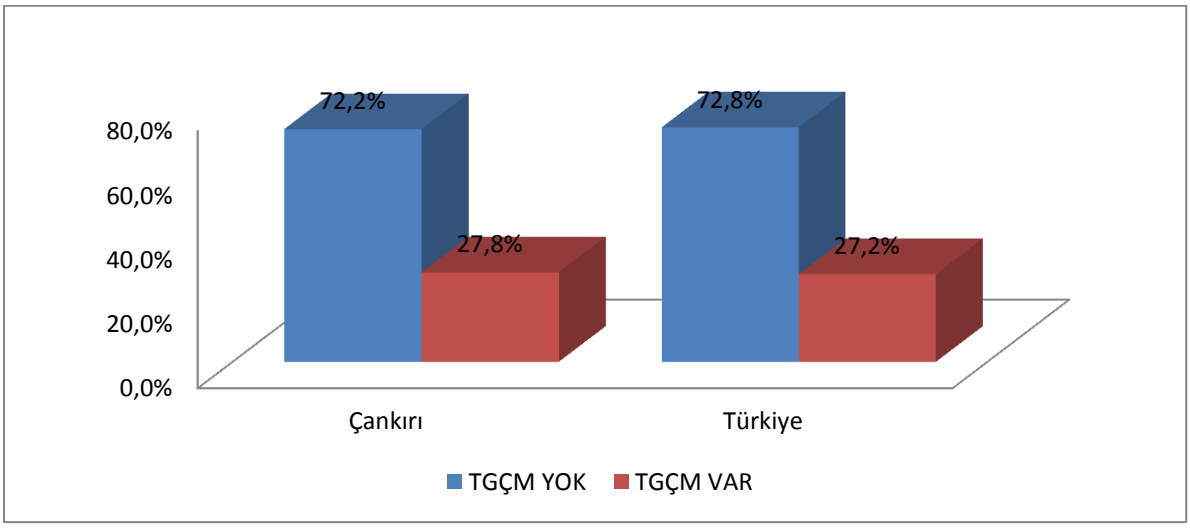

Kaynak: İPA 2016

Araştırma kapsamında yapılan ziyaretler sonucu Türkiye geneli 20 + istihdamlı 95 bin 620 işyerine ulaşılmıştır. Bu işyerlerinden 25 bin 970 tanesinde eleman temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Çankırı ilinde ise 20+ istihdamlı 108 işyeri çalışmaya cevap vermiş, bunlardan yüzde 72,2' si temininde güçlük çekilen meslek olduğunu yüzde 27,8'i ise temininde güçlük çekilen meslek olmadığını ifade etmişlerdir. Yüzde 27,8 ile Çankırı ilinin eleman temininde ülke geneliyle hemen hemen aynı oranda temininde güçlük çektiği görülmektedir.

Şekil 25: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı

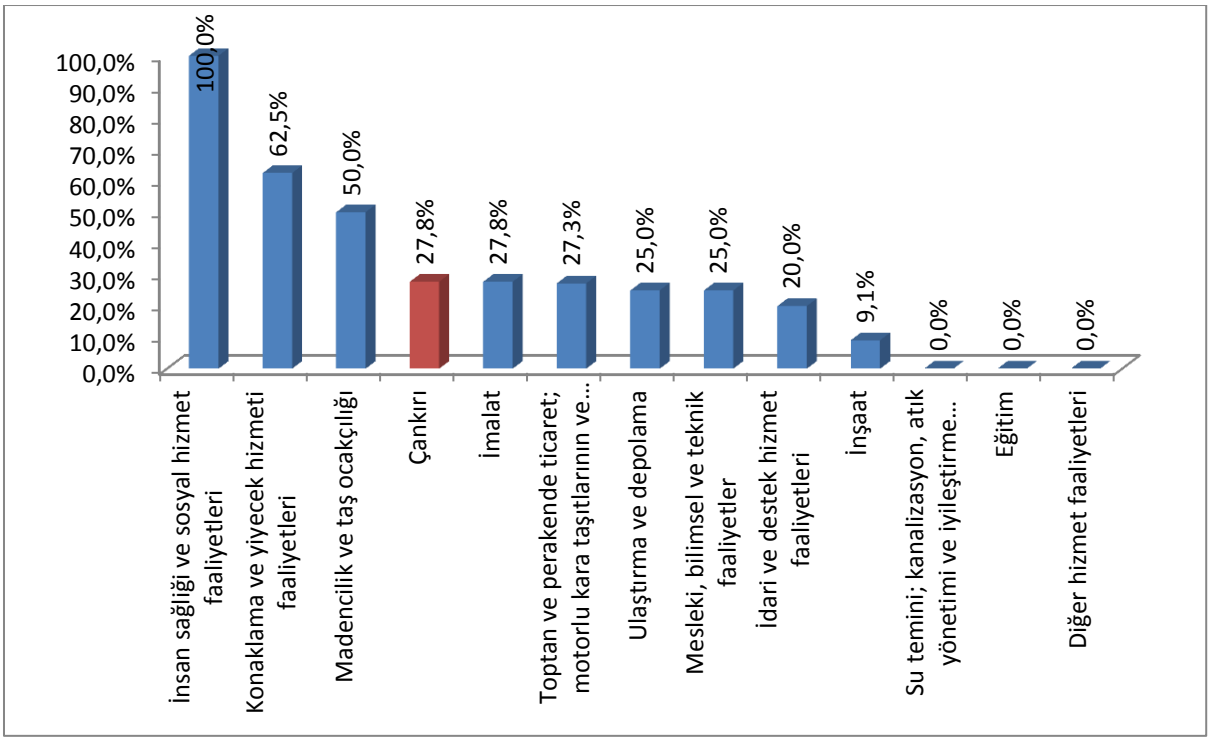

Kaynak: İPA 2016

Çankırı ilinde eleman temininde güçlük çeken işyerlerini sektörel olarak incelediğimizde; İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri, Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri, Madencilik ve Taş Ocakçılığı, İmalat Toptan ve Perakende Ticaret , Ulaştırma ve Depolama Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler, İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri ve İnşaat sektörlerinde bulunan işyerlerinin eleman temininde güçlükle karşılaştıkları dikkat çeken bir husus olarak karşımıza çıkmaktadır. Bunun yanı sıra eleman temininde güçlük çekmediklerini belirten işyerlerinin Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri, Eğitim ve Diğer Hizmet Faaliyetleri sektörlerinde olduğu görülmektedir. Söz konusu sektörlerdeki mevcut işyerlerinin az olması ile birlikte bu alanda çalışabilecek yeterli beceriye sahip elemanın bulunması faktörleri, sektörün temininde güçlük çekme oranının düşmesine neden olmuştur.

Tablo 28: Sektörlere Göre Eleman Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı

Sektörler	Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısı
İmalat	251
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	19
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	18
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	3
Madencilik ve taş ocakçılığı	2
Ulaştırma ve depolama	2
İnşaat	1
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	1
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	1
Genel Toplam	**298**

Kaynak: İPA 2016

Çankırı ilinde anket uygulanan ve temininde güçlük çektiğini belirten işyerleri toplamda 298 kişinin temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Temininde güçlük çekilen kişi sayıları, sektör bazında incelendiğinde İmalat sektöründe yoğunlaşıldığı görülmektedir. Bu sektörün temininde güçlük çektiği eleman sayısı, Çankırı ilinde toplam temininde güçlük çekilen sayının yüzde 84,2'sini oluşturmaktadır. Söz konusu sektörlerde çalışan sayısının fazla olması sebebi ile temininde güçlük çekilen kişi sayısı da fazladır. Öyle ki Çankırı ilinde toplam çalışanların çok büyük çoğunluğu bu sektörde çalışmaktadırlar. Araştırma sonuçlarına göre özellikle İmalat sektörü, Türkiye geneli verilerde de sayısal olarak mevcut istihdamı en fazla olan ve eleman temininde de en çok güçlük çekilen sektör olarak karşımıza çıkmaktadır.

Şekil 26: Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı

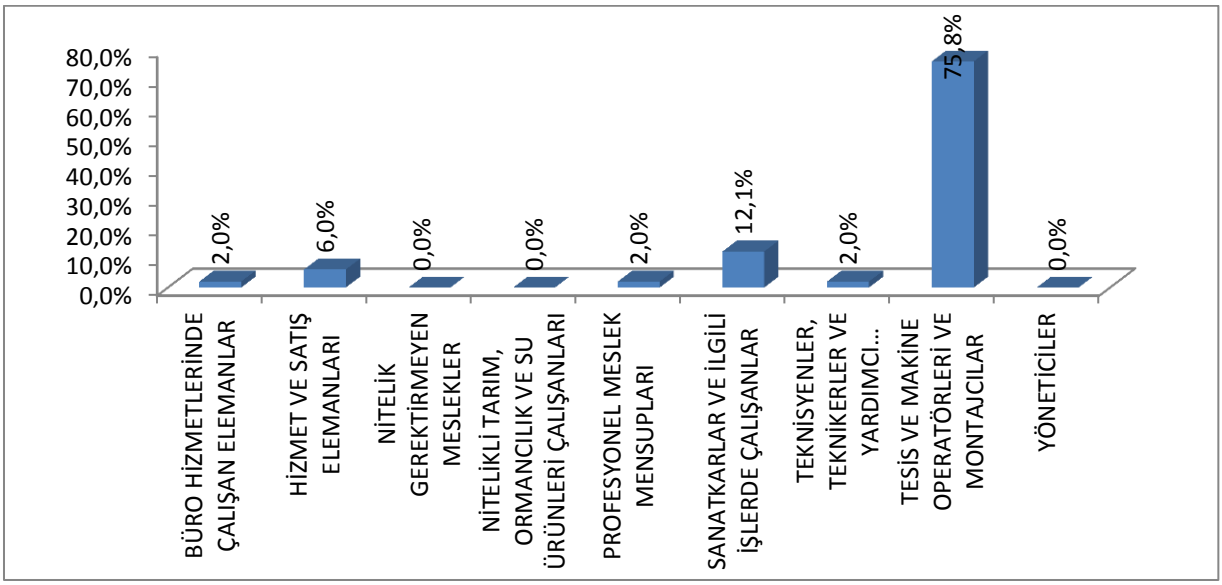

Kaynak: İPA 2016

Çankırı ilinde meslek gruplarına göre temininde güçlük çekilen kişilere bakıldığında en çok 226 kişi ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar grubunda Çalışanlar meslek grubunun yer aldığı görülmektedir. Eleman temininde güçlük çekilen kişilerin yüzde 75,8'inin bu meslek grubunda yer almaktadır.

Türkiye genelinde de 20 + istihdamlı işyerlerinde eleman temininde güçlük çekilme oranı en yüksek ikinci sırada Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunun olması, bu meslek grubunun ihtiyaçlarının sadece Çankırı ili ile sınırlı olmadığını göstermektedir. Benzer şekilde araştırma sonuçları göstermektedir ki Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları meslek grubu hem ülke geneli hem de Çankırı ilinde eleman temininde en az güçlük çeken meslek grubudur.

Tablo 29: Eleman Temininde En Fazla Güçlük Çekilen Meslekler

Meslekler	TGÇM Oranı
Granit Seramik İmal İşçisi	67,1%
Mobilya Montaj Ustası	4,0%
Makine Nakışçısı	3,4%
Garson (Servis Elemanı)	3,0%
Makineci (Dikişçi)	1,3%
Kaynakçı (Oksijen- Elektrik)	1,3%
Kibrit İmal İşçisi	1,3%
Elektrikçi (Genel)	1,0%
Aşçı	1,0%
Muhasebeci	1,0%

Kaynak: İPA 2016

Çankırı ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada 200 kişi ile Granit Seramik İmal İşçisi mesleği yer almaktadır. Bu mesleği sırasıyla 12 kişi ile Mobilya Montaj Ustası, 10 kişi ile Makine Nakışçısı meslekleri takip etmektedirler.

Geçtiğimiz yıl gerçekleştirilen araştırma sonuçlarına göre temininde güçlük çekilen ilk on meslekle bu yılki araştırma sonuçlarını kıyasladığımızda; Aşçı ve Garson (Servis Elemanı) olmak üzere toplam iki mesleğin yine değişmeyerek ilk onda yer aldıkları görülmektedir. Çankırı ilinde söz konusu meslekler, son iki yıldır temininde güçlük çekilen meslekler arasında yer almaya devam etmektedirler.

Garson (Servis Elemanı), Makineci (Dikişçi), Kaynakçı (Oksijen- Elektrik) ve Kibrit İmal İşçisi mesleklerinin aynı zamanda açık işi en çok olan meslekler arasında ilk onda yer alması, ilin istihdam politikalarına yön vermesi adına dikkate değer bir bilgi şeklindedir.

Şekil 27: TGÇM Nedenlerinin Dağılımı

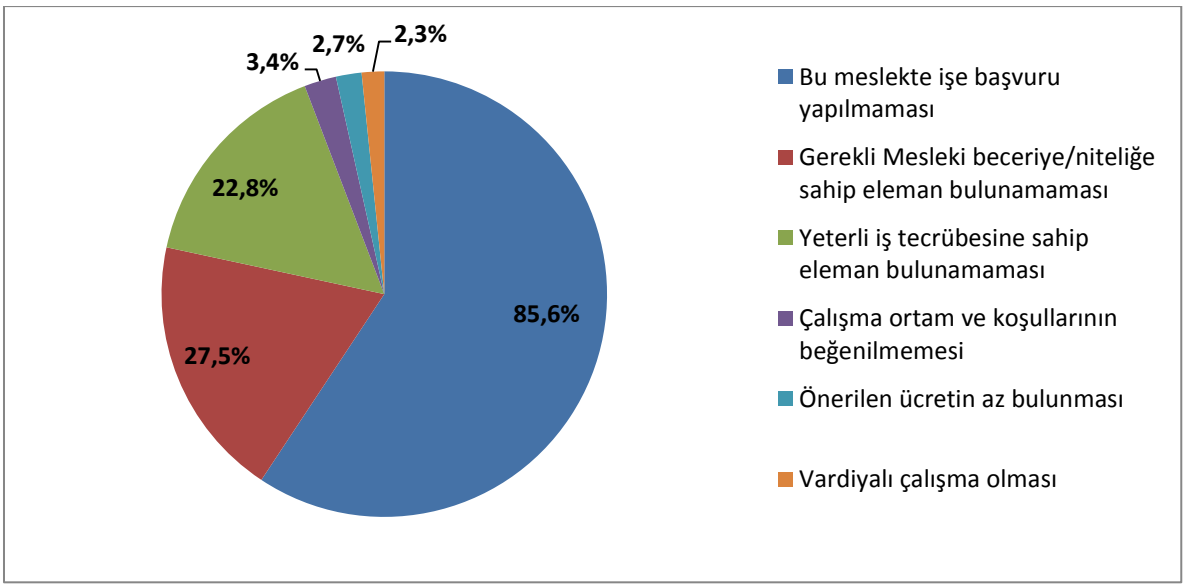

Kaynak: İPA 2016

Çankırı ilinde temininde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada yüzde 85,6 oranında bu meslekte işe başvuru yapılmaması yer almaktadır.

Mesleklere Göre TGÇM dağılımı incelenirken, açık işi en çok olan mesleklerle temininde güçlük çekilen mesleklerin benzerlik gösterdiği hatta birçoğunun bire bir aynı olduğu ifade edilmiştir. TGÇM Nedenlerinin Dağılımına bakıldığında ise ilk iki sırada bu meslekte işe başvuru yapılmaması ve Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması gelmektedir. Öyle ki bu nedeni ortadan kaldırmaya yarayacak doğru aktif işgücü politikaları üretilip, mevcut açık işler için gereken mesleki beceriye/niteliğe sahip bireyler sağlandığında sadece il geneli değil ülke çapında da talep ve arz dengelenmiş olacaktır.

Şekil 28: İşyeri Durumuna Göre TGÇM Nedenleri

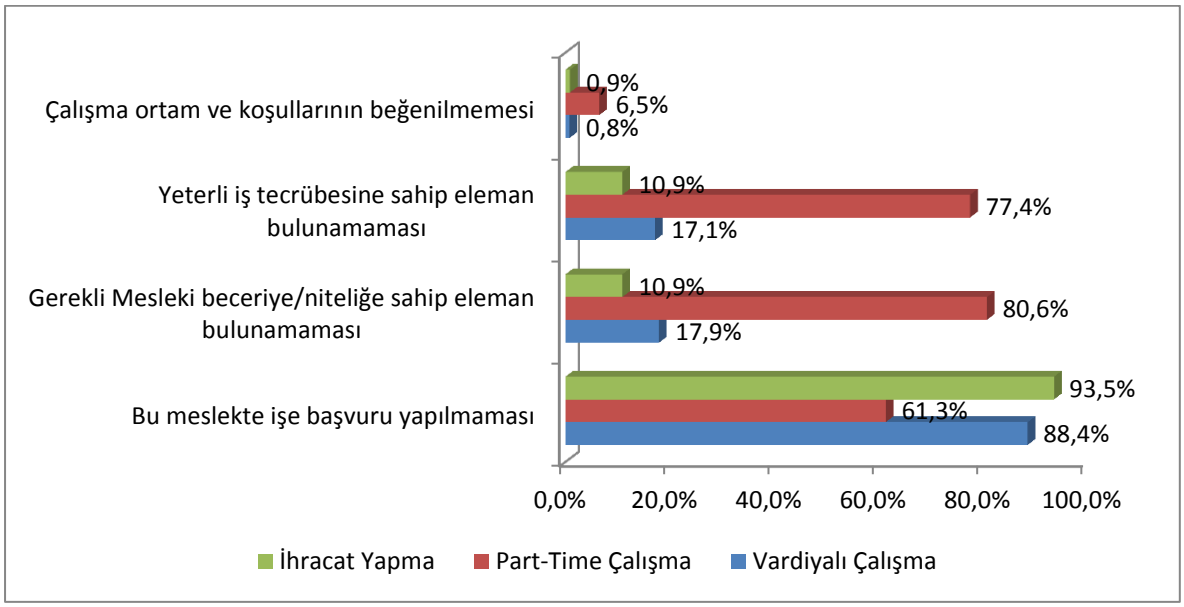

Kaynak: İPA 2016

Çankırı ilinde işyerlerinin part-time veya vardiyalı çalışanı olması, işyerinin ihracat yapıp yapmaması gibi işyeri durumuna göre eleman temininde güçlük çekme nedenlerine bakılacak olursa; her üç duruma sahip işyerlerinde de oranları değişmekle beraber TGÇM nedenlerinden ilk sırada Bu Meslekte İşe Başvuru yapılmaması ve Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması yer almaktadır. İhracat yapan işyerlerinde bu nedene ilişkin oranının yüzde 93,5 olarak hesaplanması ile biraz daha belirgindir. Ayrıca Çankırı ili hatta ülke geneli işyerlerinin eleman temininde güçlük çekmelerinin de aynı nedene dayanması sebebiyle, bu husus genel bir problem halini almaktadır.

Tablo 30: Meslek Gruplarına Göre Temininde Güçlük Çekilme Nedenleri

Meslek Grupları	Bu meslekte işe başvuru yapılmaması	Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması	Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması	Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi	Önerilen ücretin az bulunması	Vardiyalı çalışma olması
BÜRO HİZMETLERİNDE ÇALIŞAN ELEMANLAR	33,3%	83,3%	66,7%	0,0%	0,0%	0,0%
HİZMET VE SATIŞ ELEMANLARI	22,2%	100,0%	77,8%	0,0%	0,0%	0,0%
PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	16,7%	83,3%	83,3%	0,0%	0,0%	0,0%
SANATKARLAR VE İLGİLİ İŞLERDE ÇALIŞANLAR	58,3%	88,9%	69,4%	8,3%	8,3%	8,3%
TEKNİSYENLER, TEKNİKERLER VE YARDIMCI PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	66,7%	66,7%	66,7%	16,7%	0,0%	0,0%
TESİS VE MAKİNE OPERATÖRLERİ VE MONTAJCILAR	98,7%	8,0%	7,1%	2,7%	2,2%	1,8%
Genel Toplam	**85,6%**	**27,5%**	**22,8%**	**3,4%**	**2,7%**	**2,3%**

Kaynak: İPA 2016

Çankırı ilinde meslek gruplarına göre temininde güçlük çekme nedenlerine bakılacak olursa Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması nedeni en çok beyan edilen nedenlerdendir. Meslek grubundan altı tanesi için en yüksek oranda söz konusu neden işaretlenmiştir. Bunun yanı sıra çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi , önerilen ücretin az bulunması ve vardiyalı çalışma olması nedenleri eleman temininde güçlük çekme nedenleri olarak çok az olduğu dikkat çeken bir husustur.

Tablo 31: Mesleklere Göre TGÇM Nedenleri

Meslekler	Bu meslekte işe başvuru yapılmaması	Gerekli Mesleki beceriye/ niteliğe sahip eleman bulunamaması	Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması	Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi	Önerilen ücretin az bulunması	Vardiyalı çalışma olması
Granit Seramik İmal İşçisi	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Mobilya Montaj Ustası	16,7%	83,3%	41,7%	0,0%	0,0%	0,0%
Makine Nakışçısı	100,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Garson (Servis Elemanı)	0,0%	100,0%	77,8%	0,0%	0,0%	0,0%
Isıcam İmal İşçisi	100,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Alüminyum Doğramacı	100,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Kibrit İmal İşçisi	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
Lojistik Elemanı	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Aşçı	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Muhasebeci	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%

Kaynak: İPA 2016

Çankırı ilinde eleman temininde güçlük çekilen mesleklerin nedenlerine bakıldığında, Makine Nakışçısı, Garson (Servis Elemanı), Isıcam İmal İşçisi, Alüminyum Doğramacı, Kibrit İmal İşçisi, Lojistik Elemanı, Aşçı ve Muhasebeci meslekleri olmak üzere toplam on meslekten sekiz tanesinin temininde güçlük çekilme nedenlerinin en yüksek oranda Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması olduğu görülmektedir. Granit Seramik İmal İşçisi mesleğinin ise temininde güçlük çekilmesinin tek bir nedeni olduğu tablodan görülmekte olup Bu Meslekte İşe Başvuru Yapılmaması neden olarak belirlenmiştir.

Diğer yandan Kibrit İmal İşçisi mesleğinin temininde güçlük çekilmesinin nedenleri arasında Bu Meslekte İşe Başvuru Yapılmaması, Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması, Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması, Çalışma Ortam Ve Koşullarının Beğenilmemesi, Önerilen Ücretin Az Bulunması ve Vardiyalı Çalışma Olması nedenleri söz konusu meslekte en yüksek orana sahip olup bu haliyle diğer mesleklerin nedenlerinden farklılık göstermektedir.

GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ

Ekonomilerde gelecek dönem istihdam eğilimini belirlemek, işgücü piyasasında oluşacak dalgalanmaları önceden görmek ve buna yönelik politikalar geliştirmek için önemli bir araçtır. İşgücü Piyasası Araştırmaları da bu minvalde işverenlere bir sonraki yıl öngördükleri istihdam tahminlerini meslek bazında sorarak gelecek dönem istihdam eğilimleri belirlenmektedir.

Bu bölümde Çankırı ilinde 2016 Yılı Nisan-Mayıs dönemi ile bir sonraki yıl aynı döneme tekabül eden zaman aralığı boyunca çalışan sayılarında ne gibi farklılıklar beklendiği, farklılaşmaların hangi mesleklerde ve sektörlerde olacağına dair tahminler üzerinde durulacaktır. Mevsimsel etkileri dışarıda bırakmak adına işverenlere tam bir yıllık dönem içindeki tahminleri sorulmuştur.

Çalışma kapsamında işverenlere yöneltilen “30 Nisan 2017 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı/azalışı bekliyor musunuz?” sorusuna Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 16,1’i istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Çankırı ilinde işverenlerin yüzde 27,8’i istihdamın artacağını öngörmüştür. Başka bir ifadeyle 10 işyerinden Türkiye genelinde yaklaşık 2’si istihdamın artacağını öngörürken Çankırı ‘de bu sayı 3’e yükselmekte olup işverenlerin yakın dönemde istihdam artışına olumlu baktıkları görülmektedir. Öte yandan istihdamın azalacağını düşünen işveren oranı, ülke genelinde yüzde 3,6 iken Çankırı ilinde bu oran %5,6 olarak öngörülmüştür.

Tablo 32: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri

Sektörler	Artacak	Azalacak	Değişmeyecek	Fikrim Yok
Madencilik ve taş ocakçılığı	50,0%	0,0%	0,0%	50,0%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	50,0%	0,0%	25,0%	25,0%
İnşaat	36,4%	18,2%	0,0%	45,5%
İmalat	30,6%	0,0%	27,8%	41,7%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	27,3%	6,1%	15,2%	51,5%
Ulaştırma ve depolama	25,0%	0,0%	50,0%	25,0%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	0,0%	25,0%	50,0%	25,0%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	0,0%	20,0%	60,0%	20,0%
Eğitim	0,0%	0,0%	50,0%	50,0%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Genel Toplam	**27,80%**	**5,60%**	**25,00%**	**41,70%**

Kaynak: İPA 2016

Sektörlere göre istihdam eğilimi incelendiğinde en yüksek oranda artış bekleyen işverenlerin sırasıyla Madencilik ve Taş Ocakçılığı, Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri, İnşaat ile İmalat sektörlerinde olduğu görülmektedir. Özellikle Madencilik ve Taş Ocakçılığı, Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörlerindeki mevcut işyerlerinin yarısının istihdamın artacağı yönünde tahminde bulunması, bu sektörlerin önümüzdeki yıl Çankırı ilinde işgücü piyasasında önemli ölçüde dalgalanmalar oluşturabileceğini göstermektedir.

Tablo 33: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi

Sektörler	Net İstihdam Değişimi	NİDO
Madencilik ve taş ocakçılığı	2	3,4%
İmalat	380	6,8%
İnşaat	14	5,0%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	11	1,1%
Ulaştırma ve depolama	5	5,8%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	13	6,6%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	-20	-16,9%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	-12	-1,9%
Genel Toplam	**393**	**%4,7**

Kaynak: İPA 2016

Türkiye genelinde 20 + istihdamlı işyerlerinde 2017 Nisan-Mayıs dönemlerinde 2016 Nisan-Mayıs dönemine göre istihdamın yüzde 2,8 artacağı beklenmekte olup Çankırı 'de ise bu oran, yüzde 4,7 olup ülke geneline göre biraz yüksek olarak görülmektedir.

Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler, İdari ve destek hizmet faaliyetleri sektörleri dışındaki bütün alanlarda artış tahmin edilmektedir. Sayısal olarak artış en fazla İmalat sektöründe olacağı öngörülmektedir. Öyle ki Çankırı 'de beklenen bin 393 kişilik istihdam artışının 380 kişisinin bu sektörde gerçekleşeceği tahmin edilmektedir.

Net istihdam değişim oranlarına göre ise çalışan sayılarındaki farklılık değiştirmektedir. En yüksek net istihdam değişim oranı, İmalat ve Konaklama ve Yiyecek Hizmet Faaliyetleri yer almakta en düşük net istihdam değişim oranının Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektörüne ait olduğu görülmektedir.

Tablo 34: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi

Meslek Grubu	Net İstihdam Değişimi	NİDO
Tesis ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	284	8,1%
Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	115	12,2%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	8	1,1%
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	5	1,1%
Yöneticiler	-2	-2,2%
Profesyonel Meslek Mensupları	-4	-0,8%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	-6	-0,6%
Hizmet ve Satış Elemanları	-7	-0,6%
Genel Toplam	**393**	**%4,7**

Kaynak: İPA 2016

Meslek gruplarına göre net istihdam değişimi incelendiğinde; Türkiye geneli 20 + istihdamlı işyerlerinde net istihdam değişimi en yüksek meslek grubu, Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar olarak tespit edilmiştir. Çankırı ilinde aynı meslek grubu Tesis ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar meslek grubunun hemen ardından ikinci sırada yer alırken sayısal olarak en çok artış, sırasıyla Tesis ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar, Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar, Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar ve Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları meslek gruplarında beklenmektedir. Bu meslek gruplarının her birinde beklenen net istihdam artış oranı Çankırı ilinde beklenen net istihdam artış oranının üzerindedir.

En fazla artış beklentisi Tesis ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar meslek grubunda olup il geneli net istihdam artış beklentisinin %72'sini oluşturmaktadır.

En az artış beklentisi ise Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları meslek grubunda olup il geneli net istihdam artış beklentisinin %1,3'ünü oluşturmaktadır.

Net istihdam değişim oranlarına göre ise çalışan sayılarındaki farklılık, Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar ile Tesis ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar meslek gruplarını ilk sıralara yükseltmektedir.

En fazla net istihdam azalışı beklentisi Hizmet ve Satış Elemanları meslek grubunda olup il geneli il geneli net istihdam değişim beklentisinin % -0,6'sını oluşturmaktadır.

Tablo 35: En Fazla İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler

Net İstihdam Artışı Beklenen Meslekler	Net İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler
Granit Seramik İmal İşçisi	Çocuk Bakıcısı/Çocuk Bakım Elemanı
Örgü Makinası Operatörü	İnşaat İşçisi
Paketlemeci (Çorap)	Beden İşçisi (Genel)
Mobilya Montaj Ustası	Temizlik Görevlisi
Ahşap Mobilya İmalatçısı	Büro Memuru (Genel)
Lastik Üretim Operatörü (Motorlu Taşıtlar)	İnşaat Elemanları Kalıpçısı (Elle)
Reyon Görevlisi	Aşçı Yardımcısı
Soğuk Demirci	Muhasebeci
Depo Sorumlusu	Müdür Yardımcısı
Garson (Servis Elemanı)	Dershane Müdürü

Kaynak: İPA 2016

Çankırı ilinde gelecek dönem, en fazla istihdam artışı olması beklenen meslekler sırasıyla, Granit Seramik İmal İşçisi, Örgü Makinası Operatörü, Paketlemeci (Çorap), Mobilya Montaj Ustası, Ahşap Mobilya İmalatçısı, Lastik Üretim Operatörü (Motorlu Taşıtlar), Reyon Görevlisi, Soğuk Demirci, Depo Sorumlusu, Beden İşçisi, Garson (Servis Elemanı) meslekleridir. (Çocuk Bakıcısı/Çocuk Bakım Elemanı Genel), İnşaat İşçisi Beden İşçisi (Genel) Temizlik Görevlisi, Büro Memuru (Genel), İnşaat Elemanları Kalıpçısı (Elle), Aşçı Yardımcısı, Muhasebeci, Dershane Müdürü mesleklerinde ise azalış beklenmektedir.

Geçtiğimiz yıl istihdam artışı beklenen mesleklerle bu yılı karşılaştırdığımızda Garson (Servis Elemanı) mesleği istihdam artışı beklenen ilk on meslekte yine yer almaktadır.

Şekil 29: İşyeri Özellikleri Bakımından NİDO

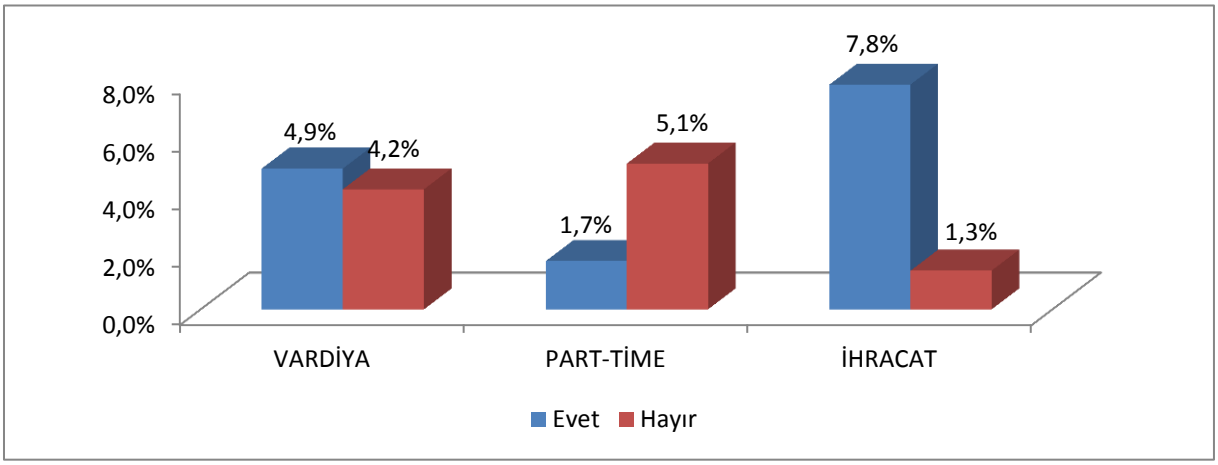

Kaynak: İPA 2016

İşyeri özellikleri bakımından net istihdam değişim oranlarına bakıldığında vardiyalı çalışma, part-time çalışma veya ihracat yapma olmak üzere üç özelliğe sahip işverenlerin farklı eğilimler sergilediğini görmekteyiz. Çankırı ili için yüzde 0,047 olan net istihdam değişim oranı, bu üç özelliğe sahip işyerlerinin üç türünde de daha yüksek olarak hesaplanmaktadır. Bu da vardiyalı çalışma, part-time çalışma veya ihracat yapan işverenlerin önümüzdeki dönem, bu üç özelliğe de sahip olmayan işverenlere nazaran daha düşük istihdam artışı beklediğini göstermektedir.

Bu sonuç, Türkiye geneli 20 + istihdamlı işyerleri için de geçerli olup ülke geneli yüzde 2,8 net istihdam değişim oranından, bu üç özellikten birine sahip olan işyerlerinin net istihdam değişim oranları, daha düşük olarak hesaplanmıştır.

Şekil 30: İşverenlerin Bir Yıl Sonraki İstihdam Değişim Beklentilerine Göre Beş Yıl Sonraki Beklentileri

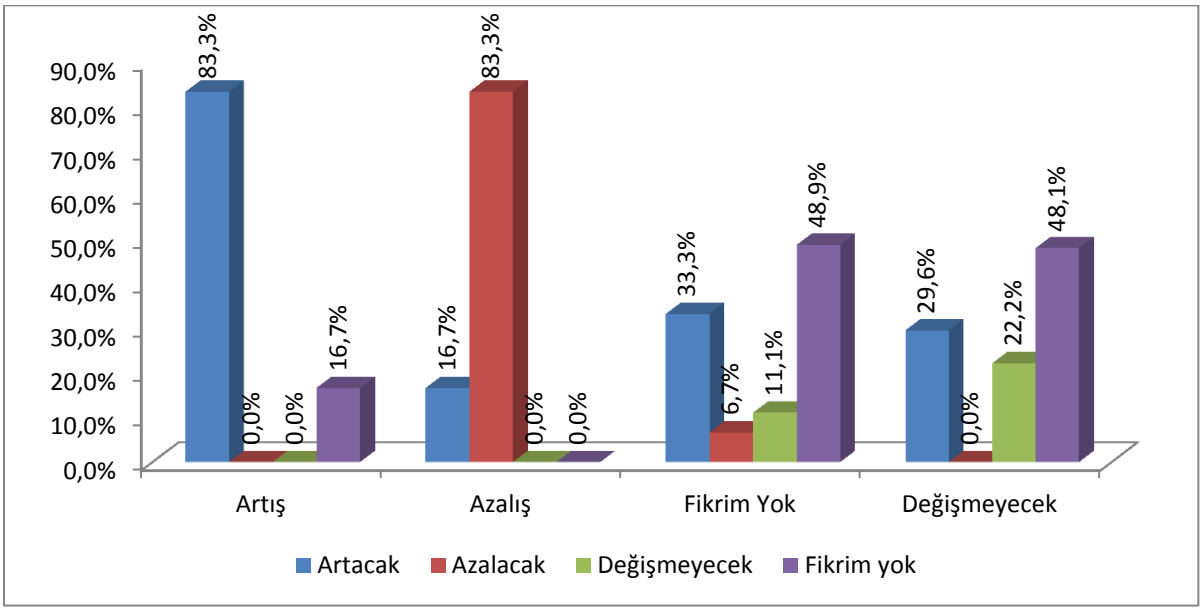

Kaynak: İPA 2016

Çankırı ilinde işverenlerin bir yıl sonraki istihdam değişim beklentilerine göre beş yıl sonraki istihdam değişim beklentileri incelendiğinde işveren beklentilerinin birbirleriyle örtüştükleri görülmektedir. Bir yıl sonrası için istihdam artışı bekleyen işverenler toplam işverenlerin yüzde 27,8''ini oluşturmaktadır. Bir yıl sonra artış bekleyen işverenlerin ise yüzde 83,3 'ünün beş yıl sonrası için artış beklediği görülmekte iken yüzde 16,7' si ise fikrim yok beyanında bulundukları görülmektedir.

Bir yıl sonrası için istihdam azalışı bekleyen işverenler toplam işverenlerin yüzde 5,6'sını oluşturmaktadır. Önümüzdeki dönemde istihdam azalışı bekleyen işverenlerin yüzde 83,4' ü beş yıl sonrası için de azalış beklemektedir. Bunun yanı sıra kısa vadede istihdam azalışı bekleyen işverenlerin yüzde 16,7' si beş yıl sonrası için istihdam artışı beklemektedir.

Önümüzde ki dönemde istihdamın değişmeyeceğini ifade eden işverenler, toplam işverenlerin yüzde 25 'ini oluşturmaktadırlar. Bunlardan yüzde 33,3 'lük kısmı istihdamın artacağını yüzde 6,7 'si ise hem kısa vadede hem de beş yıl sonrasında istihdamın düşeceğini ifade etmişlerdir.

İşverenlerin yüzde 41,7' lük kısmı ise bir yıl sonrası için istihdam artışı/azalışı hakkında herhangi bir öngörülerinin olmadığını beyan etmişlerdir. Önümüzdeki dönem için öngörüsü olmayanların da yüzde 48,1' i uzun vadede de herhangi bir tahminde bulunamamışlardır.

Bu minvalde araştırma sonuçlarına göre işverenlerin bir yıl sonraki istihdam değişim beklentileri ile beş yıl sonraki beklentileri birbirleriyle tutarlı olup önümüzdeki dönem için işveren hangi beklenti içindeyse beş yıl sonra da aynı eğilimde olduğu anlaşılmaktadır.

SONUÇ

Küreselleşme süreci ile birlikte ortaya çıkan değişimler işgücü piyasalarını da önemli derecede etkilemiş ve özellikle 1990'lardan bu yana tüm dünyada işsizlik ve istihdam sorununun giderek arttığı gözlenmiştir. Bu durum işsizliği azaltmayı ve istihdamı arttırmayı amaçlayan politikaların önemini arttırmıştır.

ILO 2014 Küresel İstihdam Eğilimleri raporuna göre yapılan bütün iyileştirmelere rağmen işsizlik risk durumunu sürdürmektedir. Gelecek 5 yıllık projeksiyonda işsiz sayısı 5 milyon daha artacağı tahmin edilmektedir. Bu bağlamda dünyada olduğu gibi ülkemizde de işsizlik ve istihdam sorunu büyük önem taşımaktadır. Ülkemizde işsizlikle mücadele ve istihdamı arttırmaya yönelik politika ve programlara özellikle son yıllarda daha ağırlık verilmiş ve daha etkin bir şekilde uygulanmaya başlanmıştır.

İŞKUR'a kayıtlı işsizler incelendiğinde 2016 yılı (Ocak-Eylül) arası, 9 aylık dönem) verilerine göre Çankırı'da kayıtlı işsiz sayısı 5.389 kişidir. Kayıtlı işsizlerin cinsiyete göre dağılımına baktığımızda erkek ve kadınların oranı birbirine çok yakındır.

Çankırı Çalışma ve İş Kurumu il Müdürlüğü'nce İlde 2016 yılı Eylül ayı itibariyle 2883 kişi işe yerleştirilmiştir. İlde işe yerleştirme oranı İşkur Genel Müdürlüğü Hedef İzleme göstergelerine göre %115 gerçekleşme oranıyla 2016 yılı için belirlenen hedeflerin üzerindedir.

Ülkemizin genel sorunu olan işsizlik ve istihdam sorunu Çankırı ili için de önemli bir sorundur. TÜİK' in açıklamış olduğu "hane halkı işgücü anketi" sonuçlarına göre Çankırı İli için işgücüne katılma oranı 2013 yılında %45,5 olarak hesaplanmıştır. Yine 2013 yılı verilerine göre Çankırı İli için işsizlik oranı %' 6,8 olarak hesaplanırken, istihdam oranı aynı dönem için %42,4 olarak gerçekleşmiştir. 2013 yılı sonuçlarına göre Çankırı ilinde gerek işgücüne katılım oranı gerekse istihdam oranı Türkiye ortalamasının altında gerçekleşmiştir. Çankırı ilindeki işsizlik oranı ile Türkiye genel işsizlik oranı arasında ise % 3 puanlık bir fark bulunmaktadır. Bu fark ise işgücüne katılım oranının düşüklüğünden kaynaklanmaktadır.

Çankırı ilinde 2016 yılı (8 Nisan – 6 Mayıs) aylarında gerçekleştirilen Yerel Düzeyde İşgücü Piyasası Analizi Talep Araştırması çerçevesinde 20v üzerinde çalışanı olan işyerlerinden toplam 115 işyeri ile görüşülmüştür.

İşyerleri ile ilgili araştırma sonuçlarına göre, anket yapılan işyerlerinde farklı meslekte toplamda 8.354 kişi çalışmaktadır ve çalışanların %74' ü erkek ve %26' i kadındır. İşyerlerinin büyük çoğunluğu imalat sektöründe faaliyet göstermektedir ve toplamda en fazla çalışanın olduğu sektör imalat sektörüdür. Kadınlarda da erkeklerde de en fazla çalışılan sektör, imalat ile toptan ve perakende ticaret sektörüdür. Çalışanların meslek gruplarına göre dağılımına baktığımızda en fazla

çalışanın %41 pay ile tesis ve makine operatörleri ve montajcılar meslek grubunda olduğunu görmekteyiz.

Çankırı genelinde referans dönemi (Nisan - Mayıs 2016) içinde işletmelerde 106 açık iş olduğu tespit edilmiştir. En fazla açık iş İmalat sektöründe bulunmaktadır. İmalat sektörünün arkasından en fazla açık işin bulunduğu faaliyet kolu sırasıyla Toptan ve Perakende Ticaret ile konaklama ve yiyecek içecek hizmetleri sektörleridir . EUROSTAT, "Açık İş / (İstihdam + Açık iş) x 100" formülünü kullanarak açık iş oranını hesaplamaktadır. Bu formül ile hesaplandığında açık iş oranının Çankırı geneli için %1,8 olduğu görülmüştür

Meslek gruplarına göre açık işlere bakıldığında açık işlerin büyük bir kısmı tesis ve makine operatörleri ve montajcılar meslek grubudur. Daha sonra sırası ile en fazla açık iş, hizmet ve satış elemanları ve sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar gruplarında vardır. Buradan da görüldüğü gibi açık işler daha fazla nitelik ve beceri gerektiren mesleklerdendir. Açık iş oranlarının en yüksek olduğu meslek grupları ise yine aynı şekilde sırasıyla tesis ve makine operatörleri, hizmet ve satış elemanları ve sanatkârlar ve ilgili işlerde meslek gruplarıdır.

Meslekler itibariyle açık işin en fazla olduğu meslek perde imal işçisi mesleğidir. Bunu örgü makinası operatörü mesleği, garson ve kaynakçı (oksijen-elektrik) meslekleri takip etmektedir. Söz konusu açık işlerde istenen eğitim düzeyinde en çok dikkat çeken husus genelde ise lise altı eğitimin yeterli olduğu yönündedir. İl genelinde işverenlerin %34' ü talep edilen eğitim düzeyine lise altı eğitimi cevabını vermiştir. Daha sonra, %13,3' ü genel lise mezuniyeti, % 4,7' si meslek lisesi ve son olarak % 1' i lisans mezuniyeti istemektedir.

İşverenlerin en çok talep ettikleri beceri ihtiyacı yeterli mesleki/teknik bilgi ve tecrübe ikinci sırada fiziki ve bedensel yeterlilik becerisi gelmektedir. Daha sonra iletişim ve ifade yeteneği, takım çalışması ile fazla mesaiye kalabilme becerileri gelmektedir. En az talep edilen beceri ve nitelikler ise yabancı dil ve seyahat edebilme esnekliği becerisidir. Çankırı ilinde işverenler en fazla İŞKUR aracılığı ile Daha sonra sırası ile, akraba-eş-dost , internet siteleri ve özel istihdam büroları aracılığıyla açık işler için eleman aramaktadırlar.

Çankırı İşgücü Piyasası Talep Araştırmasına göre, işverenlerin Çankırı'da ilk 5 ayda 298 kişinin temininde güçlük çektikleri sonucuna ulaşılmıştır. Çalışma kapsamında uygulama yapılan her 4 işyerinden 1 tanesi eleman temininde güçlük çektiğini belirtmiştir. Personel temin etmede en çok güçlük çeken sektör sanayi (imalat) sektörüdür. Araştırma kapsamında işyeri ziyaretleri sırasında görüşülen işverenlere hangi mesleklerde eleman temininde güçlük çektikleri sorulmuştur. Eleman temininde en fazla güçlük çekilen meslekler; Granit Seramik İmal İşçisi, Mobilya Montaj Ustası, Çorap Örme Makinesi Operatörü, Makineci (Dikişçi), Kaynakçı (Oksijen- Elektrik), Elektrikçi, Beden işçisi, Garson (Servis Elemanı), Plastik Mamuller Montaj İşçisi, Satış Danışmanı, İş Makineleri Operatörü,

Meslekleridir. Temininde en çok güçlük çekilen meslekler de, açık iş bulunan mesleklerde olduğu gibi büyük çoğunlukla sanayi-imalat sektörlerindedir. Yine temininde güçlük çekilen mesleklerin önemli bir bölümü açık işlerdeki mesleklerde olduğu gibi hem nitelik hem de beceri gerektiren mesleklerdir ancak temininde güçlük çekilen mesleklerde ihtiyaç duyulan kişi sayısı en çok büyük ölçekli işyerlerindedir.

İşyerlerinin personel temin etmede güçlük çekme nedenlerinin başında ise bu meslekte işe başvuru yapılmaması gelmektedir. Bunu gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması, yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması, önerilen ücretin az bulunması ve çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi izlemektedir.

Araştırma kapsamında işyerlerinin çoğu önümüzdeki bir yıl içerisinde işyerinde eleman İhtiyacının artacağını düşünürken, az bir bölümü sabit kalacağını ifade etmektedir. 30 Mayıs 2016 tarihinde sektörler itibariyle net istihdam değişimine oransal olarak bakılacak olursa, en yüksek net istihdam artışı beklenen dört sektörün; imalat, toptan ve perakende ticaret ve konaklama yiyecek içecek hizmeti ve inşaat sektörleri olacağı beklenmektedir.

Çankırı ilinde gelecek dönem, en fazla istihdam artışı olması beklenen meslekler sırasıyla, Granit Seramik İmal İşçisi, Örgü Makinası Operatörü, Paketlemeci (Çorap), Mobilya Montaj Ustası, Ahşap Mobilya İmalatçısı, Lastik Üretim Operatörü (Motorlu Taşıtlar), Reyon Görevlisi, Soğuk Demirci, Depo Sorumlusu, Garson (Servis Elemanı) meslekleri 30 Mayıs 2016 tarihi itibariyle en fazla net istihdam artışı beklenen mesleklerdir. Buna karşılık; (Çocuk Bakıcısı/Çocuk Bakım Elemanı Genel), İnşaat İşçisi Beden İşçisi (Genel) Temizlik Görevlisi, Büro Memuru (Genel), İnşaat Elemanları Kalıpçısı (Elle), Aşçı Yardımcısı, Muhasebeci, Dershane Müdürü mesleklerinde ise azalış beklenmektedir. Tüm bu sonuçlar göstermektedir ki, Çankırı ili gelişmişlik bakımından Türkiye'nin gelişmeye aday illeri arasında yer almakta ve kısmen de olsa istihdam sorunu yaşamamaktadır. Aksine çevre illerden İşgücü temin edilmeye çalışılmaktadır. Fabrikalar; Ankara, Kırıkkale ve Karabük illerinden servislerle İşçi transferi yapmaktadırlar.

Sonuç olarak, Çankırı ilinde işsizliğin önlenmesi ve istihdamın arttırılması için işyerlerinin ve işsizlerin de beklenti ve önerileri dikkate alınarak yapılması gerekenler şu şekilde özetlenebilir;

- Çankırı ilinde sanayi sektörünün önemli bir yeri olduğu açıktır. İşyerlerinin önemli bir kısmı sanayi sektöründe faaliyet göstermektedir. Dolayısıyla işyerlerinin gerek bugünkü gerekse gelecekteki işgücü ihtiyaçları incelendiğinde daha çok sanayi sektörünün işgücü ihtiyacı ön plana çıkmaktadır. Çankırı ilinde sanayi sektöründe faaliyet gösteren

işyerleri özellikle nitelik ve beceri gerektiren işgücüne ihtiyaç duymakta ve işgücü temin etmede zorluk yaşadıklarını belirtmektedirler. İşyerlerinin işgücü temininde güçlük çekme nedenlerinin başında ise Bu mesleklerde işe başvuru yapılmaması ve gerekli mesleki beceriye sahip eleman bulunamaması gelmektedir. Bu yüzden Çankırı ilinde öncelikle Meslek Liselerinin ve Meslek Yüksek Okullarının sanayi sektörünün ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde kalite ve etkinliği arttırılmalı ve öğrenciler bu okullara yönlendirilmelidir. Çankırı Karatekin Üniversitesinin Meslek Yüksekokulları ve fakülteleri bu soruna çözüm olacak niteliktedir. Ayrıca İŞKUR ve diğer mesleki eğitim veren kurumların da, bu ihtiyacı karşılamaya yönelik mesleki eğitim programlarına ağırlık vermesi gerekmektedir.

- Çankırı ilinde gelecek bir yıllık dönem içerisinde küçük ve orta ölçekli işyerlerinin yarısından çoğu eleman ihtiyacında artış beklemektedir. İstihdam artışı beklenen mesleklerin de büyük çoğunluğu küçük ve orta ölçekli işyerlerinde bulunmaktadır. Bu noktada Çankırı ilinde özellikle KOSGEB'in istihdam arttırıcı çalışmaları teşvik etmesi ve bu yöndeki faaliyetlerini arttırması gerekmektedir. Ayrıca işsizlerin doğru politika ve programlarla istihdam artışı beklenen mesleklere hazır hale getirilmesi önemlidir.

- Çankırı ilinde kadınların iş bulamama nedenlerine bakıldığında birinci sırada deneyimsizlik, ikinci sırada yetersiz eğitim yer almaktadır. Bu noktada kadınlara yönelik mesleki eğitim programlarının arttırılması ve kadınların işgücü piyasasının ihtiyaç duyduğu becerilerle donatılması gerekmektedir.

- Çankırı ilinde işsizlerin işten ayrılmalarında etkili olan unsurların başında düşük ücret gelmekte, bunu işin sigortasız olması, işten çıkarılmak izlemektedir. Çankırı ilinde düşük ücretin ve güvencesizliğin önemli bir sorun olduğu açıktır. İşsizlerin gelecekle ilgili beklentileri de incelendiğinde, işsizlerin "asgari ücretin altında ücret verilmemesi" ve "kişilere hak ettikleri ücretin verilmesi", "iş güvencesinin arttırılması" gibi beklentileri bulunmaktadır. Bu doğrultuda işyerlerinin denetimlerinin arttırılması ve bu konuda gerekli tedbirlerin alınması gereklidir.

- Tüm ülkede olduğu gibi Çankırı ilinde de işsizlik ve istihdam sorunu önemli boyutlardadır. İşsizlikle mücadele ve istihdamı arttırmaya yönelik politika ve programlarının ilin yerel ihtiyaçları da göz önünde bulundurularak yaygınlaştırılması ve etkinliğinin

arttırılması önemlidir. Bu konuda özel sektör, diğer kamu kurum ve kuruluşları ve sivil toplum kuruluşlarından da gerekli desteğin alınması gerekmektedir.

KAYNAKÇA

Ekonomi Bakanlığı İstatistikleri

İŞKUR, İstatistik Yıllıkları

Kalkınma Bakanlığı İstatistikleri

MEB, İstatistik Yıllıkları

SGK, Aylık İstatistik Bülteni

TOBB İstatistikleri

TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus İstatistikleri

TÜİK, Hanehalkı İşgücü Anketleri

DPT (2007) Dokuzuncu Kalkınma Planı (2007-2013) İşgücü Piyasası, Özel İhtisas Komisyonu Raporu, Devlet Planlama Teşkilatı, Ankara.

EKLER

EK 1: 2016 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU

İŞKUR 2016 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI

2016 YILI İPA İŞYERİ BİLGİ FORMU

Sayın İşyeri Yetkilisi,

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından gerçekleştirilecek olan işgücü piyasası araştırması ile ilimizde istihdam ve işsizlik sorununun çözümü için işgücünün yapısı, sektörler bazında personel, eğitim, nitelik vb. ihtiyaçlarının belirlenmesine yönelik bilgi derlenmesi amaçlanmaktadır.

Bilgi Verme ve Gizlilik

1- Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak amacıyla toplanmakta olup, gizliliği 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu ile teminat altına alınmıştır. Kanun uyarınca sizden alınan bu bilgilerden şahsınıza özel olanlar; idari, adli ve askeri hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilemez, istatistik amacı dışında kullanılamaz.

2- 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu'nun 21 inci maddesi gereğince Kurum tarafından, kamu ve özel kesim işyerlerinden iş ve işgücü konularında bilgi istenildiğinde, belirtilen süre içinde bilgi verilmesi zorunludur. Bildirim yükümlülüğüne aykırı hareket eden özel kesim işyerlerine 3.536 TL (üçbinbeşyüzotuzaltı Türk Lirası) İdari Para Cezası verilir.

3- İşverenlerden toplanan bilgiler, Kurum hizmetlerinden başka amaçla kullanılamaz. **İkinci fıkraya aykırı davrananlar hakkında Türk Ceza Kanunu'nun 136 ncı maddesi hükümleri uygulanır.**

Kapsam

İşyeri Bilgi Formunun, işyeri sahibi veya ortakları, insan kaynakları, personel, işyeri veya muhasebe müdürleri tarafından doldurulması önerilmektedir. Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda bilgi formunu doldurarak verdiğiniz bilgiler ve çalışmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.

İŞYERİ BİLGİLERİ

Örnek No :.....

Işyerinin Yasal Unvanı :.....

1

ADRES BİLGİLERİ

İL /İLÇE :.....

MAHALLE :.....

CADDE/SOKAK :.....

İÇ/DIŞ KAPI NO :.....

TELEFON/FAKS/E-POSTA :.....

FORMU CEVAPLAYAN İŞYERİ YETKİLİSİNİN

Adı-Soyadı: ..... Unvanı :.....

Tarih : ..... Telefonu : .....

E-Posta :..... İmza/Kaşe: .....

Bu kısım Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nde Bilgi Formunun uygulamasından sorumlu olan "kamu görevlilerince" doldurulacaktır.

BU İŞYERİ BİLGİ FORMU ZİYARETÇİ VE KOORDİNATOR EL KİTABI OKUNDUKTAN SONRA UYGULANMIŞ VE VERİ GİRİŞİ ZİYARETÇİ VE KOORDİNATÖR EL KİTABINA UYGUN YAPILMIŞTIR.

	ZİYARETÇİ	KONTROLÖR	VERİ GİRİŞ PERSONELİ
Adı-Soyadı			
Tarih			
İmza			

1) İşyerinizin kuruluş tarihini yıl olarak belirtiniz.

.....

2) İŞKUR'un hizmetlerinden faydalanıp faydalanmadığınızı belirtiniz.

(Cevabınız Hayır ise 4. Soruya geçebilirsiniz)

Evet ☐ Hayır ☐

(..... Yılından bu yana)

3) İŞKUR'un hangi hizmetlerinden faydalandığınızı belirtiniz.

(Birden fazla seçenek işaretlenebilir)

Eleman Talebi ☐ İşbaşı Eğitim Programları ☐

Çalışanların Mesleki Eğitimi ☐ Mesleki Eğitim Kursu ☐

Kısa Çalışma Ödeneği ☐ Danışmanlık ve Yönlendirme ☐

4) İşyerinizde vardiyalı çalışma yapılıp yapılmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

5) İşyerinizde ihracat yapılıp yapılmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

6) İşyerinizde kısmi süreli (part-time) çalışanın olup olmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

BÖLÜM I-MEVCUT İSTİHDAM

7) İşyerinizde çalışmakta olan mevcut personeli fiilen yaptıkları işlere göre sıralayınız?

Yapılan iş (Örnek; mimar, ziraat mühendisi, harita teknikeri, buldozer operatörü, sekreter, taşıma işçisi vb.)	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
TOPLAM			

BÖLÜM II-AÇIK İŞLER 8)Şu an işyerinize herhangi bir yolla eleman arıyor musunuz? 8.1)Eleman aramıyoruz ☐ ⇨ 9.Soruya geçiniz.

Eleman Aranılan Meslekler	Toplam Açık İş Sayısı	Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi 1. Çıraklık 2. Lise altı 3. Genel lise 4. Meslek L. 5. Meslek yüksekokulu 6. Lisans 7. Lisansüstü 8. Fark etmez	Açık işiniz için cinsiyet tercihini belirtiniz? 1. Kadın 2. Erkek 3. Fark etmez	Talep Edilen Beceriler * 1. Bilgisayar kullanımı 2. Fiziki ve bedensel yeterlilik 3. Hesap yapabilme (Analitik beceri) 4. İletişim ve ifade yeteneği 5. Proje tabanlı çalışma 6. Satış ve pazarlama becerisi 7. Sorun çözme ve inisiyatif alabilme 8. Takım çalışması 9. Yabancı Dil 10. Yeterli mesleki/teknik bilgi ve tecrübe			Ilgili meslekteki açık işinizi hangi yolla arıyorsunuz ** 1. Akraba-Eş Dost 2. Gazete-İlan, vb. 3. İnternet-Sosyal Medya 4. İŞKUR aracılığıyla 5. Özel İstihdam Büroları			Açık Işiniz Için Ne Kadar Süredir Eleman Arıyorsunuz? 1. 0-30 Gün 2. 31-89 Gün 3. 90+ Gün
				1	2	3	1	2	3	

*Önem derecesine göre EN FAZLA 3 beceriyi 1'den başlayarak SIRALAYINIZ. (1- En önemli)

**Kullandığınız arama kanallarından EN AZ 1 tanesini işaretleyiniz.

5

BÖLÜM III - 30 NİSAN 2017 TARİHİ İTİBARİYLE ÇALIŞAN SAYISINDA NET DEĞİŞİKLİK OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

9) 30 Nisan 2017 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı bekliyor musunuz?	Evet	☐ ⇨	9.1'e geçiniz.
	Hayır	☐ ⇨	10. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok	☐ ⇨	10. soruya geçiniz.

9.1) 30 Nisan 2017 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında net istihdam artışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam ARTIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal artış

10)30 Nisan 2017 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam azalışı bekliyor musunuz?	Evet	☐ ⇨	10.1'e geçiniz.
	Hayır	☐ ⇨	11. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok	☐ ⇨	11. soruya geçiniz.

10.1) 30 Nisan 2017 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında net istihdam azalışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam AZALIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal azalış

BÖLÜM IV - ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

11) Son 1 yıl içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslekleri ve bu mesleklerde temininde güçlük çektiğiniz eleman sayısını belirtiniz?

11.1) Eleman temininde güçlük çektiğimiz meslek yok. ☐ ➡ **12.Soruya Geçiniz.**

Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler	Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısı	Temininde Güçlük Çekilme Nedeni* 1. Bu meslekte işe başvuru yapılmaması 2. Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması 3. Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması 4. Çalışma ortamı ve koşullarının beğenilmemesi 5. Önerilen ücretin az bulunması 6. Vardiyalı çalışma olması					
		1	2	3	4	5	6

*Birden Fazla Seçenek Işaretlenebilir.

BÖLÜM V – İŞGÜCÜ PİYASASINA GENEL BAKIŞ

12) 5 yıl sonra işyerinizde çalışan sayısının ne yönde olmasını bekliyorsunuz?

Artacak ☐ Azalacak ☐ Değişmeyecek ☐ Fikrim Yok ☐

13) 5 yıl sonra içinde bulunduğunuz sektörün durumunun nasıl olacağını bekliyorsunuz?

Daha iyi olacak ☐ Daha kötü olacak ☐ Değişmeyecek ☐ Fikrim Yok ☐

14) 5 yıl içerisinde sektörünüzü değiştirmeyi düşünüyor musunuz?

Evet, düşünürüm ☐ Hayır, düşünmem ☐

15) İşbaşı Eğitim Programlarından yararlanma süresinin 6 aydan 12 aya çıkarılmasının istihdama etkisinin nasıl olacağını düşünüyorsunuz.

Artacak ☐ Azalacak ☐ Değişmeyecek ☐

16) Doğum sonrası Yarı Zamanlı Çalışmanın kadın istihdamını ne yönde etkileyeceğini belirtiniz.

Kadın istihdamını Arttıracak ☐ Kadın İstihdamını Azaltacak ☐ Değişmeyecek ☐

2016 Yılı İşgücü Piyasası Araştırmasına yaptığınız katkıdan dolayı teşekkür ederiz.
İşveren/İşveren Temsilcisi görüşleri:
Ziyaretçinin görüşleri:

8

EK 2: ÖRNEKLEME YAPILAN İLLER LİSTESİ VE ÖRNEK SAYILARI

İl Adı	2_9 Çalışan	10_19 Çalışan	20+ Çalışan	Genel Toplam
ADANA	296	80	2.123	2.499
ADIYAMAN	25	19	349	393
AFYONKARAHİSAR	69	23	630	722
AĞRI	13	6	192	211
AKSARAY	44	10	326	380
AMASYA	33	8	257	298
ANKARA	976	446	6.765	8.187
ANTALYA	526	193	3.271	3.990
ARDAHAN	5	66	22	93
ARTVİN	20	3	120	143
AYDIN	154	36	960	1.150
BALIKESİR	174	58	1.070	1.302
BARTIN	18	9	221	248
BATMAN	20	21	498	539
BAYBURT	11	62	36	109
BİLECİK	26	9	222	257
BİNGÖL	14	15	244	273
BİTLİS	14	12	193	219
BOLU	44	13	274	331
BURDUR	34	10	225	269
BURSA	468	164	4.579	5.211
ÇANAKKALE	84	26	375	485
ÇANKIRI	20	5	115	140
ÇORUM	60	26	444	530
DENİZLİ	157	52	1.527	1.736
DİYARBAKIR	67	48	1.267	1.382
DÜZCE	51	19	442	512
EDİRNE	47	17	288	352
ELAZIĞ	48	31	544	623
ERZİNCAN	25	12	149	186
ERZURUM	53	24	473	550
ESKİŞEHİR	100	24	489	613
GAZİANTEP	231	71	1.799	2.101
GİRESUN	33	18	311	362
GÜMÜŞHANE	13	58	65	136
HAKKARİ	5	62	68	135
HATAY	145	42	1.109	1.296
IĞDIR	13	3	104	120
ISPARTA	44	15	307	366

İSTANBUL	3.655	1.289	7.670	12.614
İZMİR	791	241	5.760	6.792
KAHRAMANMARAŞ	77	46	845	968
KARABÜK	28	6	263	297
KARAMAN	27	10	211	248
KARS	13	106	82	201
KASTAMONU	38	20	313	371
KAYSERİ	177	53	1.690	1.920
KIRIKKALE	28	8	204	240
KIRKLARELİ	45	16	311	372
KIRŞEHİR	16	10	154	180
KİLİS	6	62	73	141
KOCAELİ	252	100	3.160	3.512
KONYA	261	69	2.174	2.504
KÜTAHYA	56	16	473	545
MALATYA	64	26	639	729
MANİSA	195	42	1.173	1.410
MARDİN	19	25	581	625
MERSİN	187	66	1.924	2.177
MUĞLA	218	69	1.046	1.333
MUŞ	13	11	193	217
NEVŞEHİR	38	13	340	391
NİĞDE	46	13	241	300
ORDU	75	28	537	640
OSMANİYE	36	14	411	461
RİZE	28	19	308	355
SAKARYA	133	36	949	1.118
SAMSUN	147	35	1.054	1.236
SİİRT	8	12	166	186
SİNOP	29	5	143	177
SİVAS	62	26	513	601
ŞANLIURFA	86	75	1.191	1.352
ŞIRNAK	5	25	293	323
TEKİRDAĞ	139	46	1.455	1.640
TOKAT	44	20	372	436
TRABZON	91	50	1.058	1.199
TUNCELİ	6	77	48	131
UŞAK	41	20	438	499
VAN	43	23	549	615
YALOVA	33	10	318	361
YOZGAT	36	13	224	273
ZONGULDAK	59	17	457	533
Genel Toplam	**11.531**	**4.684**	**72.751**	**88.966**

EK 3- TANIM VE KAVRAMLAR SÖZLÜĞÜ

Açık İş: Kuruma işverenlerden intikal eden işçi istemidir.

Açık İş: İşveren tarafından hemen veya yakın gelecekte doldurulmak istenen ve işverenin işyeri dışından uygun bir adayın bulunması için aktif adımları attığı yeni yaratılan, boş veya boşalacak iştir. (EUROSTAT) . Bu tanıma göre açık iş muhakkak işyeri dışına açılmalıdır. İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında derlenen açık işler bu kapsamdadır.

Açık İş Oranı: Açık işlerin, açık işler ile mevcut çalışanların sayısının toplamına bölünmesi ile elde edilen bir orandır. Temel olarak, işyerleri tarafından fiilen doldurulmak istenen ve bu doğrultuda gerekli girişimlerin yapıldığı pozisyonları göstermektedir. İşyerinde çalışanlar yardımıyla doldurulmayı bekleyen pozisyonlar ise açık iş kavramı kapsamında yer almamaktadır. İşgücü arzına ilişkin İşsizlik oranına kıyasla işgücü talebinin bir göstergesi olarak ekonominin konjonktürel hareketlerine dair daha kullanışlı bir göstergedir. Örneğin ekonominin büyüme dönemlerinde açık iş oranında nispi olarak yükseliş görülürken, açık iş oranının gerilediği dönemler ekonomide yavaşlama işareti olarak değerlendirilmektedir.

Aktif Kayıt: Son işlem tarihinden itibaren 12 ay süre ile işe gönderilmek üzere hazır olan kayıt.

Başvuru: İş arayanların, gereksinimlerinin karşılanması için Kurum il Müdürlüklerine doğrudan yaptıkları müracaatlardır. (İŞKUR)

Beceri: Eğitim, öğretim ve deneyimin ürünü olan beceri, ilişkin olduğu konudaki bilgiyle bir araya geldiği zaman uzman kişinin niteliğini oluşturur. Beceri, genel olarak iş ve görevleri başarabilmek için gerekli olan sistematik zihinsel ve fiziksel eylemleri, yatkınlıkları, etkinlikleri ifade eder.

Beceri Açığı: Beceri açığının yapısı ve düzeyini belirtir. İşgücü piyasasında becerili işgücüne ihtiyacın, mevcut işgücü arzından ne kadar fazla olduğunu gösterir. Dünyanın birçok ülkesinde işgücü piyasaları, artan işsizlik, yetersiz eğitilmiş personel, ekonomik ve teknolojik koşulların hızla değişmesi ve bu değişime ayak uydurma güçlükleri gibi sorunlarla karşı karşıyadır. beceri açığının nedenleri arasında, (1) iş gereksinimleriyle karşılaştırıldığında yetersiz kalan ehliyetler, (2) Ehliyetlerle karşılaştırıldığında yetersiz kalan işler, (3) İşsizlik, gizli işsizlik, (4) sayısal olarak becerili işçi açığı yer alır.

Beceri Eksiği: İşgücünün sahip olduğu genel uzmanlığın işin gerekleriyle uyuşmazlığıdır.

Beceri İhtiyacı: Belirli bir organizasyon, sektör veya ulusal ekonomide, farklı türdeki faaliyet, iş veya mesleki rol için gereksinim duyulan beceridir.

Çalışma Çağındaki Nüfus: İşgücü+ İşgücüne dâhil olmayanlar

Genç İşsizlik: Gelişmişlik seviyesine bakmaksızın bir çok ülkede genç işsizliği en önemli politika konusu olarak değerlendirilir. Bu kavramda genç 15-24 yaş grubunu ifade eder.

Genç İşsizlik Oranı : 15-24 yaş grubundaki işsiz sayısının aynı yaş grubundaki işgücü içindeki oranıdır.

$$Genç\ İşsizlik\ Oranı = \frac{15-24\ Yaş\ Grubu\ İşsiz}{15-24\ Yaş\ Grubu\ İşgücü\ Arzı\ (İstihdam + İşsiz)}$$

Genç Nüfus: 15-24 yaş grubundaki nüfustur.

Girişim: Yasal birimlerin oluşturduğu en küçük özellikle mevcut kaynaklarının tahsisi için belirli derecede karar alma özerkliğini kullanarak, mal ve hizmet üreten bir organizasyon birimidir. Girişim, bir veya birden fazla yerde, bir veya birden fazla faaliyet yürütebilir.

Eğitim Durumu: 6 ve yukarı yaştaki tüm fertlerin eğitim durumları hakkındaki bilgilerdir. Uluslararası Standart Eğitim Sınıflaması (ISCED,1997) uygun olarak sınıflandırılmaktadır, ana gruplar aşağıdadır:

1. Okuma yazma bilmeyen

2. Okuma yazma bilip bir okul bitirmeyen

3. İlkokul

4. İlköğretim

5. Ortaokul veya mesleki ortaokul

6. Genel Lise

7. Mesleki veya teknik lise

8. Yüksek öğretim

Eğitim Seviyelerine Göre İşgücü: Bu gösterge toplam işgücünü eğitim durumlarına göre analiz ederken, 25-29 yaş grubundaki yüksek eğitimlilerin işgücü içindeki oranına da özel önem verir.

Eksik İstihdam: Uluslararası Çalışma Örgütü tarafından düzenlenen 16. Çalışma İstatistikçileri Konferansında, mevcut eksik istihdam tanımı, yaşanan ölçüm zorlukları nedeniyle yeniden ele alınarak, eksik istihdam sorununu daha net ortaya koyabilecek "zamana bağlı eksik istihdam" ve "yetersiz istihdam" kavramlarına geçilmesine karar verilmiştir.

İktisadi Faaliyetlere Göre İstihdam: Bu gösterge istihdamın hangi ekonomik faaliyetlerde yer aldığının ifadesidir. İstihdam genelde tarım, sanayi ve hizmetler olarak üç temel iktisadi faaliyete ayrılır. Bu gösterge toplam istihdamın sektörlere göre oransal dağılımını gösterir. Böylelikle sektörlere göre ekonomik gelişmeyi veya daralmayı, trendleri, gelişmiş ve gelişmekte olan ülke ekonomileri arasındaki seviye farkını ortaya koyar. Sektörel istihdam akışları verimlilik analizlerinde çok önemli yer teşkil eder. Toplam verimliliğin artması için, istihdamın daha az verimliliğe sahip sektörlerden daha yüksek verimliliğe sahip sektörlere geçmesi gerekir.

Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev2.0 esas olmak üzere aşağıda yer alan sektörler kapsamı oluşturmaktadır.

A	Tarım, Ormancılık ve Balıkçılık
B	Madencilik ve Taş Ocakçılığı
C	İmalat
D	Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı
E	Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri
F	İnşaat

G	Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı
H	Ulaştırma ve Depolama
I	Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri
J	Bilgi ve İletişim
K	Finans ve Sigorta Faaliyetleri
L	Gayrimenkul Faaliyetleri
M	Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetleri
N	İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri
O	Kamu Yönetimi ve Savunma
P	Eğitim
Q	İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri
R	Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor
S	Diğer Hizmet Faaliyetleri
T	Hanehalklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri: Hanehalkları Tarafından Kendi Kullanımlarına Yönelik Olarak Ayrım Yapılmamış Mal Ve Hizmet Üretim Faaliyetleri
U	Uluslar Arası Örgütler Ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri

İstihdam Edilenler: Aşağıda yer alan işbaşında olanlar ve işbaşında olmayanlar grubuna dâhil olan kurumsal olmayan çalışma çağındaki tüm nüfus istihdam edilen nüfustur.

İstihdam Oranı: Çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranıdır. Ülke ekonomisinin istihdam yaratma gücünü gösterir. Özelikle yaş, cinsiyet ve iktisadi faaliyetlere göre istihdama katılım oranı istihdam politikalarının oluşturulmasında kilit unsurlardır.

$$\text{İ}stihdam\ Oranı = \frac{Toplam\ \text{İ}stihdam}{Kurumsal\ Olmayan\ Sivil\ N\text{ü}fus} \times 100$$

Yüksek istihdam oranı ülke ekonomisinin pozitif olarak değerlendirilmesine yol açmasına rağmen, bu gösterge tek başına yeterli değildir. İstihdam oranının değerlendirilmesinde ücretler, çalışma saatleri, kayıt dışı istihdam, eksik istihdam ve çalışma saatleri de önemlidir.

Düşük istihdama katılım oranı ise nüfusun ekonomik faaliyetlere katılmadığını, ekonominin ya yüksek işsizlik oranına ya da çok sayıda ekonomik anlamda aktif olmayan nüfusa sahip olduğunu gösterir.

İş Başında Olanlar: Yevmiyeli, ücretli, maaşlı, kendi hesabına, işveren ya da ücretsiz aile işçisi olarak referans dönemi içinde en az bir saat bir iktisadi faaliyette bulunan kişilerdir.

İş Başında Olmayanlar: İşi ile bağlantısı devam ettiği halde, referans haftası içinde çeşitli nedenlerle işinin başında olmayan kendi hesabına veya işveren olarak çalışanlar istihdamda kabul edilmektedir.

Üretici kooperatifi üyeleri, bir iş ya da meslekte bilgi veya beceri kazanmak amacıyla belirli bir menfaat (ayni ya da nakdi gelir, sosyal güvence, yol parası, cep harçlığı vb.) karşılığında çalışan çıraklar ve stajyer öğrenciler de istihdam halinde olanlar kapsamına dâhil edilmektedirler.

İşe Yerleştirme: İş arayanların Kurumca işe yerleştirilmesidir.

İşgücü: İstihdam edilenler ile işsizlerin oluşturduğu tüm nüfusu kapsar.

$$\text{İş}g\text{ücü} = \text{İ}stihdam\ Edilenler + \text{İş}sizler$$

İşgücü Arzı: Bireylerin her türden işgücü piyasasına pazarlamak üzere sundukları işgücü toplamıdır. Tanımlanmış bir zaman dilimi (referans dönemi) içinde belirli bir yaş üzerindeki nüfus, işgücü bakımından üç temel gruba ayrılmaktadır; istihdam edilenler, işsizler ve işgücüne dâhil olmayanlar. İstihdam edilenler ve işsizler, birlikte işgücünü oluştururlar.

İşgücü Talebi: İşgücü talebi işverenlerin istihdam etmeyi istedikleri işçi sayısıdır.

İşgücü Piyasası Araştırması: İŞKUR tarafından 8 Nisan-6 Mayıs tarihleri arasında yapılan işyeri ziyaretleri kapsamında "İl İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu" uygulamasıdır.

İşgücü Piyasası Araştırması Çerçevesi: Maliye Bakanlığı ve SGK kayıtları kullanılarak TÜİK tarafından hazırlanan "Türkiye İşyeri Kayıt Sistemi" üzerinden en güncel veri olan 2014 yılı kayıtlarıdır. İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında çeşitli nedenlerle görüşülemeyen işyerleri için "işyeri cevapsızlık formu" doldurulmuştur.

İşgücü Piyasası: Potansiyel çalışanların emeklerini arz ettikleri, işverenlerin de, ihtiyaç duydukları işgücünü talep ettikleri piyasadır. Çalışanlar öncelikle mesleki olmak üzere işe ilişkin beceri ve yeterliliklerini sunarken karşılığında ücret talep ederler.

İl İşgücü Piyasası: İşgücünün il düzeyinde arz ve talep olunduğu pazardır. İl düzeyinde işverenler birçok iş için çeşitli meslek dallarında işçi, çalışanlar da iş talep eder. Bu işler bakımından piyasa, il işgücü piyasasıdır.

İşgücü Piyasası Analizi: Belirli bir yer, bölge ya da ülkenin işgücü piyasasının niteliklerinin ve ayırıcı özelliklerinin incelenip çözümlenmesidir.

İşgücüne Katılım Oranı (İKO): İşgücü katılım oranı bir ekonomide çalışan veya işsiz, ekonomik olarak aktif olan nüfusun çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eder.

$$\text{İş}g\text{ücü}ne\ Katılım\ Oranı = \frac{\text{İş}g\text{ücü}\ Arzı\ (\ \text{İ}stihdam + \text{İş}siz)}{Kurumasal\ Olmayan\ Sivil\ N\text{ü}fus} \times 100$$

Çalışma hayatına katılımı ölçen bu gösterge, çalışma yaşındaki nüfusun ekonomik olarak aktif olan kesimini gösterir. Ülke mal ve hizmet üretiminde yer alabilecek işgücü arzının büyüklüğü hakkında bilgi verir. Cinsiyet ve yaş gruplarına ve eğitim durumuna göre işgücüne katılım oranı ekonomik olarak aktif nüfusun yapısı hakkında bir resim çizer.

İşgücüne Dahil Olmayan (İnaktif) Nüfus: İşsiz veya istihdamda bulunmayan kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfustur. Bu gösterge, özellikle kişilerin neden işgücü içinde yer almadıklarını açıklamaları bakımından çok önemlidir. Kişiler , çeşitli nedenlerle işgücü piyasası içinde yer almayabilirler. Çalışmak istedikleri halde kendilerine uygun iş bulamayacakları gibi düşüncelerle iş aramayan kesim potansiyel işsiz olmaları nedeniyle işgücü piyasasını yakından ilgilendiren kavramdır. İşgücüne dahil olmayanlar aşağıdaki gruplara ayrılmıştır.

1. İş Aramayıp Çalışmaya Hazır Olanlar: Çeşitli nedenlerle iş aramayıp, ancak 2 hafta içinde işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

1.1. İş Bulma Ümidi Olmayanlar: Daha önce iş aradığı halde bulamayan veya kendi vasıflarına uygun bir iş bulabileceğine inanmadığı için iş aramayan ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

1.2. Diğer: Mevsimlik çalışma, ev kadını olma, öğrencilik, irad sahibi olma, emeklilik ve çalışamaz halde olma gibi nedenlerle iş aramayıp ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

2. Mevsimlik çalışanlar: Mevsimlik çalışması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

3. Ev işleriyle meşgul: Kendi evinde ev işleriyle meşgul olması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

4. Eğitim/Öğretime devam ediyor: Bir öğrenim kurumuna, kursa vb. devam etmesi

nedeniyle iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

5. Emekli: Bir sosyal güvenlik kuruluşundan emekli olduğu için iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

6.Çalışamaz halde: Bedensel özür, hastalık veya yaşlılık nedeniyle iş aramayan ve iş başı

yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

7. Diğer: Ailevi ve kişisel nedenler ve bunun dışındaki diğer nedenler ile iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

$$\text{İş}g\text{ücü}ne\ Dahil\ Olmayan\ N\text{ü}fus\ Oranı = \frac{Kurumsal\ Olmayan\ Sivil\ N\text{ü}fus - \text{İş}g\text{ücü}}{Kurumsal\ Olmayan\ N\text{ü}fus} \times 100$$

İşsiz: Çalışma yaşında olup, işi olmayan, aktif olarak iş arayan ve çalışmaya hazır kesimi ifade eder. Referans dönemi içinde istihdam halinde olmayan (kâr karşılığı, yevmiyeli, ücretli ya da ücretsiz olarak hiç bir işte çalışmamış ve böyle bir iş ile bağlantısı da olmayan) kişilerden iş aramak için son dört hafta içinde iş arama kanallarından en az birini kullanmış ve 2 hafta içinde işbaşı yapabilecek durumda olan tüm kişiler işsiz nüfusa dâhildirler. Ayrıca, dört hafta içinde başlayabileceği bir iş bulmuş ya da kendi işini kurmuş ancak işe başlamak ya da işbaşı yapmak için çeşitli eksikliklerini tamamlamak amacıyla bekleyenler de işsiz nüfus kapsamına dahildirler.

İşsizlik Oranı: İşgücü piyasasının en çok bilinen ve medya tarafından da üzerine en çok değinilen göstergesi işsizlik oranıdır. Toplam işsiz sayısının işgücü arzına oranıdır. İşsizliğin değerlendirilmesinde toplam işsizlik oranı tek başına yeterli olmaz. Gelecek planlaması için genç işsizlik ve uzun süreli işsizlik oranlarının da ayrıca dikkate alınması gerekir.

$$\text{İş}sizlik\ Oranı = \frac{\text{İş}siz}{\text{İş}g\text{ücü}\ Arzı(\text{İ}stihdam + \text{İş}siz)} \times 100$$

İşteki Durum: Ücretliler, kendi hesabına çalışanlar, işverenler ve ücretsiz aile işçileri olarak dört kategori altında toplanan işteki durum, işgücü piyasasının dinamiklerini ve ülke ekonomisinin gelişimini gösterir. Gelişen bir ülkede genel olarak beklenen tarım sektöründen sanayi ve hizmet sektörlerine geçişle birlikte, ücretli ve maaşlı çalışanların sayısındaki artış; kendi hesabına ve ücretsiz aile işçisi olarak çalışan sayısındaki azalıştır.

Kayıt Dışı İstihdam: Referans haftasında yaptığı işten dolayı herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna kayıtlı olmayanlardır.

Birçok ülkede kayıtdışı istihdam, gelir ve üretim yaratmada önemli bir rol oynar. Kayıtdışı istihdam sosyal güvenlik sisteminin ve yasal yaptırımlarının dışında olmasına rağmen, yüksek nüfus artış hızına veya kentleşmeye sahip ülkelerde bir seçenek olarak karşımıza çıkmaktadır.

Kayıt Dışı istihdam Oranı: Bu gösterge kayıt dışı istihdamın toplam istihdam içindeki oranı olarak hesaplanmaktadır. Oranın büyüklüğü çalışma hayatının sosyal güvenceden uzaklığı hakkında bilgi verir.

$$Kayıtdışı\ İstihdam\ Oranı = \frac{Kayıtdışı\ İstihdam}{Toplam\ İstihdam} \times 100$$

Kayıtlı İşsiz: Çalışma yaşında ve gücünde olan, çalışmak isteyen, Kuruma başvurduğunda asgari ücret düzeyinde gelir getirici bir işi olmayan, Kurum tarafından henüz kendisine iş bulunamayan aktif kayıtlardaki kişilerdir. Kayıtlı işgücünden, daha iyi şartlarda iş arayanlar, emeklilerden iş arayanlar ve belli bir iş yerinde çalışmak isteyenler çıkarıldığında geriye kalanlar kayıtlı işsiz sayılmaktadır. (İŞKUR)

Kayıtlı İşgücü: İş arayanlardan aktif kayıtlarda yer alanların tümüdür.

Kurumsal Olmayan Nüfus: Üniversite yurtları, yetiştirme yurtları (yetimhane), huzurevi, özel nitelikteki hastane, hapishane, kışla vb. yerlerde ikamet edenler dışında kalan nüfustur.

Kurumsal Olmayan Çalışma Çağındaki Nüfus: Kurumsal olmayan nüfus içerisindeki 15 ve daha yukarı yaştaki nüfustur.

Mesleklere Göre İstihdam: Meslek sınıflaması olarak kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü, Uluslararası Çalışma Örgütünün ISCO-88 Uluslararası Standart Meslek Sınıflandırma Sistemi esaslarına göre hazırlanan ve meslek sınıflandırma sistemi içinde yer alan meslek unvanlarını, özetlenmiş meslek tanımlarını ve meslek kodlarını kapsayan bir sözlüktür.

Meslek sınıflaması dört rakamlı kodlanmış olup 9 ana grup altında toplanmaktadır. Ana grupların altında 2 basamaklı alt gruplar, alt grupların altında 3 basamaklı meslek grupları ve meslek gruplarının da altında 4 basamaklı meslekler yer almaktadır. İŞKUR tarafından kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü (TMS) ISCO-08 ile uyumlu daha ayrıntılı bir sözlüktür. ISCO'da söz konusu olan meslek grubu iken TMS'de mesleklerin en ayrıntılı hali bulunmaktadır.

Bu gösterge özellikle farklı işgücü piyasalarında arz ve talep dengesizliklerin analizinde çok önemlidir. Karar vericiler ve politika yapıcıların ekonomik ve sosyal politikaların formüle edilmesinde ve işgücü,

öğretim ve mesleki eğitimin planlanarak uygulanmasında, yürütülmesinde istihdamın mesleklere göre dağılımı önem arz etmektedir.

Net İstihdam Değişim Oranı: Beklenen istihdam artışından, beklenen istihdam azalışının çıkarılması ile elde edilen sayının mevcut çalışan sayısına bölünmesi ile elde edilen orandır.

Temininde Güçlük Çekilen Meslekler: İşverenler açık işlerini istedikleri becerilere sahip çalışanlarla doldurmadıkları takdirde, bu durumu temininde güçlük çekilen meslekler veya beceri eksiği açık işler olarak ifade ederler.

Yaş Bağımlılık Oranı : 0-14 ve 65 ve daha yukarı yaştaki nüfusun, 15-64 yaş grubundaki nüfusa oranın yüzde olarak ifadesidir.

$$\boldsymbol{Ya}\text{ş } \boldsymbol{Ba}\text{ğ}\boldsymbol{mlılık\ Oran}\text{ı} = \frac{0 - 14\ Yaş\ N\text{ü}fus + 65\ Yaş\ ve\ \text{ü}st\text{ü}\ N\text{ü}fus}{15 - 64\ Yaş\ N\text{ü}fus} \times 100$$

Yerel Birim: Coğrafi olarak tanımlanan bir yere yerleşmiş girişim veya onun bir parçasıdır.

Ekonomik faaliyet, coğrafi olarak tanımlanan bu yerde veya bu yerden tek ve aynı girişim için bir veya daha fazla kişinin çalışması halinde yürütülür.

Yetersiz İstihdam: Zamana bağlı eksik istihdam kapsamında yer almamak koşuluyla, referans haftasında istihdamda olan, son 4 hafta içinde mevcut işini değiştirmek için veya mevcut işine ek olarak bir iş aramış olan ve böyle bir iş bulduğu takdirde 2 hafta içinde çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

Zamana Bağlı Eksik İstihdam: Referans haftasında istihdamda olan, esas işinde ve diğer işinde/işlerinde toplam olarak 40 saatten daha az süre çalışmış olup, daha fazla süre çalışmak istediğini belirten ve mümkün olduğu taktirde daha fazla çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.